

Sampension Livsforsikring A/S

Tuborg Havnevej 14

2900 Hellerup

Cvr.nr. 55 83 49 11

Årsrapport 1. januar – 31. december 2023

Godkendt på selskabets generalforsamling den 4. april 2024

Dirigent: Tina Øster Larsen; Partner Bech-Bruun

Årsrapport 2023

DESIGN
Zoulmade.com

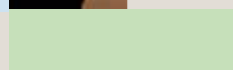
TRYK
Bohemian ApS

Indhold

Forord	5
<hr/>	
Ledelsesberetning	
Fem års hoved- og nøgletal	8
Kunder og produkter	9
Regnskab	10
Kapitalforhold og solvens	16
Forventninger til 2024	18
Øvrige forhold	18
Selskabsoplysninger	19
Samfundsansvar	26
<hr/>	
Koncern- og årsregnskab	
Resultat- og totalindkomstopgørelse	47
Balance	48
Egenkapitalopgørelse	50
Noter til regnskabet	51
<hr/>	
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	84
Intern revisions revisionspåtegning	85
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	86
<hr/>	
Nøgletalsdefinitioner	90

“ Det samlede afkast på tværs af alle investeringer landede i 2023 på 18 mia. kr. svarende til 8,6 pct.”

I en usikker verden er tryghed om opsparingen afgørende

Den geopolitiske usikkerhed er markant i disse år. 2023 var ingen undtagelse, og 2024 ser desværre ikke lysere ud. Konflikt i Mellemøsten, langstrakt krig i Ukraine, valg i USA og Indien i vente og uforudsigelige klimahændelser er blot eksempler på den usikkerhed, der præger verden i dag.

Men uanset hvor stor uro, der præger verden, er det vores entydige rolle at passe godt på kundernes opsparinger. Og det gør vi. Sampension opnåede i 2023 et afkast på 9,8 pct. for kunder op til og med 50 år i moderat risiko, mens en 60-årig kunde fik 7,8 pct. i afkast. Over en femårig periode er afkastene på henholdsvis godt 49 og 27 pct. for samme aldersgrupper. Hermed ligger Sampension blandt de bedste i pensionsbranchen, når det gælder om at skabe afkast til kunderne – og for kunder med 15 år til pension som nr. 1 over en femårig periode.

Det samlede afkast på tværs af alle investeringer landede i 2023 på 18 mia. kr. svarende til 8,6 pct.

En ting er investeringernes afkast, en anden er hensynet til det omgivende samfund. Ansvarlige investeringer er et meget omdiskuteret emne – især ift. klima. Nogle selskaber ekskluderer sig ud af udfordringerne. Sælger de investeringer, der giver udfordringer, selv om det ikke umiddelbart har nogen positiv effekt på klimaet. Det, mener vi, skal være den sidste udvej. Vi bliver allerhelst ved bordet og tager medansvar, bruger vores indflydelse og arbejder aktivt for omstilling af de selskaber, der har udfordringer; uanset om det omhandler arbejdstagerrettigheder eller klimamål. Det, mener vi, er at tage et reelt ansvar.

I 2023 nedsatte vi vores opgjorte CO₂-aftryk med 7,5 pct. Siden 2020 har vi dermed reduceret klimaaftrykket fra vores investeringer med 35,8 pct. frem mod vores mål om netto nuludledning i 2050. Herudover tog vi fx også initiativ til at samle danske investorer i en kritisk dialog med Amazon om at sikre retten til at organisere sig.

Sampensions markedsposition er også blevet styrket i 2023. I årets løb udvidede vi kunde-basen med 12 nye firmakunder. Præmierne fra den direkte forsikring af kunder steg 2,8 % til 11,2 mia. kr.

Omkostninger til administration og investering holdes fortsat på et lavt niveau, så Sampension traditionen tro ligger i den helt lave ende sammenlignet med resten af branchen.

Hasse Jørgensen
Administrerende direktør

Ledelsesber

A photograph of an elderly couple embracing on a beach at sunset. The woman is on the left, wearing a grey cardigan and glasses, with her arms around the man. The man is on the right, wearing a patterned jacket and glasses, with his arms around the woman. They are looking out at the ocean under a clear, bright sky. The word 'etning' is overlaid in large white text on the left side of the image.

etning

Fem års hoved- og nøgletal	8
Kunder og produkter	9
Regnskab	10
Kapitalforhold og solvens	16
Forventninger til 2024	18
Øvrige forhold	18
Selskabsoplysninger	19
Samfundsansvar	26

Fem års hoved- og nøgletal

Fem års hovedtal og nøgletal for moderselskab¹

Mio. kr.	2023	2022	2021	2020	2019
Hovedtal					
Præmier	11.633	11.730	11.083	11.672	10.129
Forsikringsydelse	-11.701	-11.291	-10.597	-12.169	-9.416
Investeringsafkast	17.787	-29.535	19.724	10.305	20.102
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-188	-181	-183	-179	-175
Forsikringsteknisk resultat	-203	78	28	-29	-58
Årets samlede totale resultat, moderselskabets andel	57	-324	55	32	86
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	225.103	207.624	238.119	220.347	211.727
Overskudskapital	3.365	3.341	4.032	4.086	4.256
Egenkapital, moderselskabets andel	3.477	3.420	3.744	3.689	3.657
Aktiver, i alt	271.546	263.167	305.415	294.828	293.330
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	8,4%	-17,5%	3,4%	5,1%	9,8%
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	8,5%	-7,3%	15,2%	4,8%	10,7%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,50	4,75	4,50	4,50	3,75
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af hensættelser	0,09%	0,08%	0,08%	0,09%	0,09%
Omkostninger i kr. pr. forsikret	406	391	387	384	388
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	1,6%	-9,0%	1,5%	0,9%	2,4%
Forrentning af overskudskapital	6,1%	-11,9%	3,8%	3,0%	3,5%
Konsolideringsnøgletal					
Solvensdækning ²	324%	267%	298%	275%	293%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 90.

¹ Hoved- og nøgletallene for 2023 og 2022 er påvirket af en ændring i regnskabspraksis, jf. note 1 til regnskabet.

Sammenligningstallene for 2019-2021 er ikke ændret, da dette ikke har været praktisk muligt.

² Opgørelsesmetoden for hensættelser til solvensformål er ændret fra og med 2022.

Kunder og produkter

Sampension er et kundeejet selskab

Sampension Livsforsikring A/S (Sampension Liv) er et kundeejet pensionsselskab, der tilbyder arbejdsmarkedspensioner og firmapensioner på kommercielle vilkår. Selskabets vigtigste opgave er at sikre kunderne de bedst mulige pensioner. Derfor ligger fokus på det, som gør pensionsordningerne mere værd, dvs. lave omkostninger, gode afkast på et ansvarligt grundlag, fleksible produkter samt kompetent rådgivning og kundeservice.

307.000
kunder i
Sampension
Liv

Sampension Liv er et af de større pensionsselskaber i Danmark med ca. 307.000 kunder, hvoraf hovedparten arbejder i kommunerne, staten eller regionerne. I de senere år har Sampension Liv haft et stigende fokus på også at tegne pensionsordninger for medarbejdere i private virksomheder. Herudover genforsikrer Sampension Liv de fremtidige pensionsforpligtelser for ca. 17.000 tjenestemænd i en stor del af landets kommuner og regioner.

For at opnå omkostningssynergier og adgang til kompetencer inden for fx investeringsforvaltning er Sampension Liv en del af Sampension-fællesskabet, der udover Sampension Liv også omfatter Pensionskassen Arkitekter & Designere (PAD), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger (PJD) og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP). Virksomhederne i Sampension fællesskabet har outsourcet væsentlige dele af driften til Sampension Administrationselskab A/S.

Sampensions produkter

Sampension Liv tilbyder pensionsordninger, der både indeholder opsparring og forsikringer ved tab af erhvervsevne, dødsfald, visse kritiske sygdomme samt eventuelt en sundhedsordning.

3 i 1 Livspension er Sampension Livs primære opsparingsprodukt, og det produkt, der tilbydes til nye kunder. Produktet er et livscyklusprodukt, hvilket betyder, at opsparingen investeres under hensyntagen til den enkelte kundes alder, så investeringsrisikoen gradvist aftrappes i takt med, at kunden nærmer sig pensionsalderen. Herudover har den enkelte kunde mulighed for at vælge mellem tre risikoprofiler – hhv. høj, moderat og lav – afhængig af kundens egne præferencer og risikovillighed. 3 i 1 Livspension er et ugaranteret markedsrenteprodukt, hvor kunderne hver måned får tilskrevet det faktisk opnåede afkast på depotet.

Fra 1. januar 2024 indførte Sampension Liv en udjævningsmekanisme for 3 i 1 Livspension, der skal begrænse udsvingene i pensionisternes månedlige udbetalinger, fx hvis der har været negative afkast. I praksis fungerer udjævningen ved, at der er fastsat grænser for, hvor meget pensionisternes månedlige udbetalinger må ændre sig fra år til år. Det betyder, at i år med dårlige afkast vil nedsættelsen af de månedlige udbetalinger blive reduceret, men omvendt vil pensionisterne ikke opleve den samme store stigning i de månedlige udbetalinger i år med meget høje afkast.

De fleste kunder i Sampension Liv har også mulighed for at vælge markedsrenteproduktet Linkpension, hvor den enkelte kunde selv har ansvaret for, hvordan opsparingen investeres og fordeles mellem en lang række puljer og fonde.

Sampension Liv har også gennemsnitsrenteprodukter, hvor kunderne får tilskrevet en depotrente, der udjævner det faktisk opnåede afkast over tid. Som en del af gennemsnitsrentemiljøet tilbyder Sampension Liv ugaranteret genforsikring af de fremtidige pensionsforpligtelser for tjenestemænd i en stor del af landets kommuner og regioner. Produktet indeholder tilmed en afdækning af inflationsrisikoen.

Som en anden del af gennemsnitsrentemiljøet har Sampension Liv endvidere traditionel gennemsnitsrente, der omfatter ugaranterede pensionsordninger med hensigtserklæringer, garanteret direkte forsikring samt garanteret genforsikring af tjenestemandsansattes pensioner. Produkterne, der er lukket for nysalg, forrenter opsparring med en depotrente, som udjævner det faktisk opnåede investeringsafkast over tid.

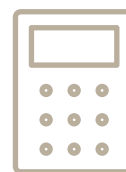
Regnskab

Årets resultat steg til 57 mio. kr.

Det samlede resultat i 2023 blev et overskud på 57 mio. kr. mod et underskud på 324 mio. kr. i 2022 og resultatet blev dermed forbedret som forventet. Det bedre resultat skyldes primært et højere investeringsafkast for egenkapitalen. Det forsikringstekniske resultat udgjorde -203 mio. kr., bl.a. som følge af en styrkelse af hensættelserne til tab af erhvervsevne pga. flere skader og færre reaktiveringer end forventet, som er observeret i et generelt ændret sygdomsmønster. Herudover er det forsikringstekniske resultat i 2023 påvirket af en regulering af rentegruppernes pensionsafkastskat for 2022 på 165 mio. kr., som derved har øget rentegruppernes kollektive bonuspotentiale og reduceret egenkapitalen.

Årets resultat		
Mio. kr.	2023	2022
Forsikringsteknisk resultat	-203	78
Egenkapitalens investeringsafkast	214	-418
Resultat før skat	11	-340
Skat	48	23
Årets resultat	59	-317
Anden totalindkomst	-2	-7
Årets samlede totalindkomst	57	-324

Et overskud på
57 mio. kr

Bestyrelsen foreslår, at årets resultat henlægges til "Overført resultat" under egenkapitalen.

Egenkapitalen udgør herefter 3,5 mia. kr. i moderselskabet og 20,4 mia. kr. i koncernen. I mange af koncernens nyere datterselskaber deltager bl.a. PAD, PJD og ISP med en ejerandel af datterselskabet og bliver således minoritetsaktionærer i selskaberne. Minoritetsaktionærernes andel af egenkapitalen elimineres i moderselskabets egenkapital. Det forklarer forskellen mellem koncernens og moderselskabets egenkapital. Minoritetsaktionærers andel af koncernens egenkapital udgør knap 17 mia. kr.

Korrektion vedrørende pensionskatteaktiver

Sampension Liv er i 2023 - i lighed med den øvrige pensionsbranche - blevet opmærksom på en fejl i den hidtil anvendte regnskabspraksis.

Den regnskabsmæssige behandling af posten 'Pensionsafkastskat' i resultatopgørelsen har ikke været i overensstemmelse med ordlyden i regnskabsbekendtgørelsen, idet regnskabsposten har indeholdt indregning af værdien af udskudte pensionsafkastskatteaktiver (PAL-aktiver). Samtidig har udskudte PAL-aktiver fejlagtigt været indregnet som selvstændige aktiver under posten 'Andre aktiver' i balancen.

Udskudt pensionsafkastskat skal i regnskabets balance i stedet indregnes direkte i regnskabsposten 'Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter' og med virkning på regnskabsposten 'Ændring i hensættelser f.e.r.' i regnskabets resultatopgørelse. Det er således kun den pensionsafkastskat, der skal betales for året, som skal indgå i 'Pensionsafkastskat' i resultatopgørelsen.

Sampension Liv har den 15. januar 2024 fået Finanstilsynets tilladelse til at korrigere regnskabsinformationerne for 2022 i årsrapporten for 2023. I årsrapporten for 2023 er sammenligningstallene for 2022 således tilrettet. Dette har hverken ændret virksomhedens resultat for 2022 eller egenkapitalen ultimo 2022. Rettelse af fejlen og ændringen af regnskabspraksis er beskrevet yderligere i note 1 til regnskabet.

Indbetalinger og udbetalinger

Præmierne fra direkte forsikring steg 2,8 % til 11,2 mia. kr., primært som følge af en stigning på knap 0,3 mia. kr. i de løbende præmier. Præmierne fra indirekte forsikring, dvs. præmierne vedr. Sampension Livs genforsikring af de fremtidige pensionsforpligtelser for tjenestemænd, faldt forventeligt med 0,4 mia. kr., og samlet faldt bruttopræmierne derfor fra 11,7 mia. kr. i 2022 til 11,6 mia. kr. i 2023.

De udbetalte ydelser steg 3,6 % og udgjorde 11,7 mia. kr. i 2023.

Stigning i præmier
på 2,8 %

Bruttopræmier og udbetalte ydelser

Mio. kr.	2023	2022	Ændring i %
Præmier direkte forsikring	11.188	10.887	2,8
Præmier indirekte forsikring	445	843	-47,2
Bruttopræmier, i alt	11.633	11.730	-0,8
Udbetalte ydelser, i alt	-11.701	-11.291	3,6

Forsikringsmæssige hensættelser

De forsikringsmæssige hensættelser blev i 2023 forøget med godt 17 mia. kr. og udgjorde 225 mia. kr. ved udgangen af 2023.

Forsikringsmæssige hensættelser

Mio. kr.	31.12.2023	31.12.2022	Ændring i %
Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	98.138	93.673	4,8
Hensættelser til markedsrenteprodukter	126.965	113.951	11,4
Forsikringsmæssige hensættelser, i alt	225.103	207.624	8,4

Hensættelserne vedrørende markedsrenteprodukterne blev forøget med 13 mia. kr., hvilket både skyldes et positivt investeringsafkast, og at præmierne oversteg forsikringsydelserne. Ved udgangen af 2023 udgjorde markedsrenteprodukterne 56 % af de samlede forsikringsmæssige hensættelser mod 55 % ved udgangen af 2022.

For gennemsnitsrenteprodukterne steg hensættelserne med 4,5 mia. kr. og udgjorde 98 mia. kr. ved udgangen af 2023. Udviklingen er påvirket af den ændrede regnskabspraksis vedrørende PAL-aktiver, der har påvirket sammenligningstallet for 2022. For gennemsnitsrenteprodukterne er

- 46 % hensættelser for det ugaranterede traditionelle gennemsnitsprodukt med hensigtserklæringer
- 43 % hensættelser for den ugaranterede genforsikring af tjenestemandspensioner
- 5 % hensættelser for det garanterede traditionelle gennemsnitsrenteprodukt
- 5 % hensættelser for gruppeforsikringer, omkostnings- og risikogrupperne m.v.

Ved udgangen af 2022 havde Sampension Liv kursværn i rentegruppe F. Kursværnet ophørte pr. 1. januar 2024, hvorefter virksomheden ikke har bestande omfattet af kursværn.

Omkostninger

Sampension Liv har gennem en årrække arbejdet målrettet på at fastholde et omkostningsniveau, som er blandt de laveste i branchen. Jo lavere omkostninger, desto større del af indbetalinger og afkast vil gå til at styrke kundernes opsparing.

I 2023 udgjorde administrationsomkostningerne 188 mio. kr. mod 181 mio. kr. i 2022 svarende til en stigning på 4 %. Ændringen skyldes den generelle inflationsudvikling og øgede aktiviteter, bl.a. som følge af flere direkte forsikrede kunder.

Administrationsomkostningerne pr. forsikret udgjorde 406 kr. i 2023 mod 391 kr. i 2022, mens administrationsomkostningerne i procent af hensættelserne steg fra 0,08% i 2022 og til 0,09 % i 2023.

For en 55-årig kunde med opsparing i 3 i 1 Livspension, moderat risiko og en opsparing på 1 mio. kr. faldt de årlige omkostninger i procent (ÅOP) fra 0,70 % i 2022 til 0,67 % i 2023.

ÅOP indeholder både administrations- og investeringsomkostninger og opgøres i henhold til omkostningshenstillingen, der er fastlagt af brancheorganisationen Forsikring & Pension. Det betyder bl.a., at investeringsomkostningerne for en stor del af de alternative investeringer skal baseres på standardberegningssatser, som er fastlagt af Forsikring & Pension. Derfor afspejler ÅOP ikke nødvendigvis det reelle niveau for faktiske investeringsomkostninger i Sampension Liv.

For den enkelte kunde kan ÅOP bl.a. afhænge af kundens alder, af pensionsopsparingens størrelse, risikoprofil m.v. Alt andet lige vil ÅOP fx være højere for yngre kunder end for ældre kunder med 3 i 1 Livspension. Det skyldes, at yngre kunder har en større andel af bl.a. aktieinvesteringer, hvor både det forventede afkast og investeringsomkostningerne er højere end for fx obligationsinvesteringer, som vægter mere for kunder, der nærmer sig pensionsalderen.

Investeringer og afkast

Ved indgangen til 2023 var de fleste centralbanker i gang med at bekæmpe inflationen, der blev forstærket af Ruslands invasion af Ukraine og de heraf voldsomt stigende energi- og fødevarerpriser. En mild vinter i 2022-23 og dermed fald i energipriserne samt centralbankernes fortsatte løft af renterne bragte i første halvår 2023 inflationen ned tæt på målsætningen om en lav inflation. Den kraftige opstramning af pengepolitikken har lagt en kraftigere dæmper på væksten i Europa end i USA, men på begge kontinenter ligger beskæftigelsen fortsat på et højt niveau.

De fortsat stigende styringsrenter forplantede sig igennem året til de finansielle markeder, hvor især de lange renter steg, mens aktiekurserne fluktuerede. De sidste par måneder af året fik investorerne tillid til, at centralbankerne snart ville begynde at sætte styringsrenterne ned, hvorfor de lange renter begyndte at falde, mens aktiekurserne kom på en klart opadgående kurs.

På trods af de store udsving på aktiemarkederne i årets første godt 10 måneder, så sluttede de toneangivende aktieindeks året af med kraftige stigninger, der betød, at aktiemarkederne kom ud af 2023 med rigtig pæne stigninger. Det globale aktieindeks steg med godt 21 % over året. Det amerikanske aktiemarked klarede sig bedst med en stigning på små 26 %, mens det danske marked steg knap 21 % og europæiske aktier steg med små 19 %. Med en stigning på 12 % viste et toneangivende aktieindeks for emerging markets samme tendens, dog var det bemærkelsesværdigt, at kinesiske aktier tabte 16 %.

Administrations-
omkostninger
pr. kunde 406 kr.

Samlet resultat af investeringer på 17,8 mia. kr

Årets samlede afkast blev på 17,8 mia. kr. svarende til 8,6 %

På tværs af alle investeringsmiljøer blev det samlede afkast på 17,8 mia. kr. i 2023 mod et negativt afkast på 29,5 mia. kr. i 2022. Det samlede investeringsafkast blev 8,6 % før pensionsafkastskat i 2023 mod -12,1 % i 2022.

I det samlede afkast indgår afkast af Sampension Livs afdækning af renterisikoen i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø. Sampension Livs investeringsstrategi vil i et år som 2023 med faldende rente indebære en gevinst på afdækning af renterisiko på pensionsforpligtelserne i dette miljø, hvilket efter afregning af pensionsafkastskat til dels modsvares af en stigning i markedsværdien af pensionsforpligtelserne i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø.

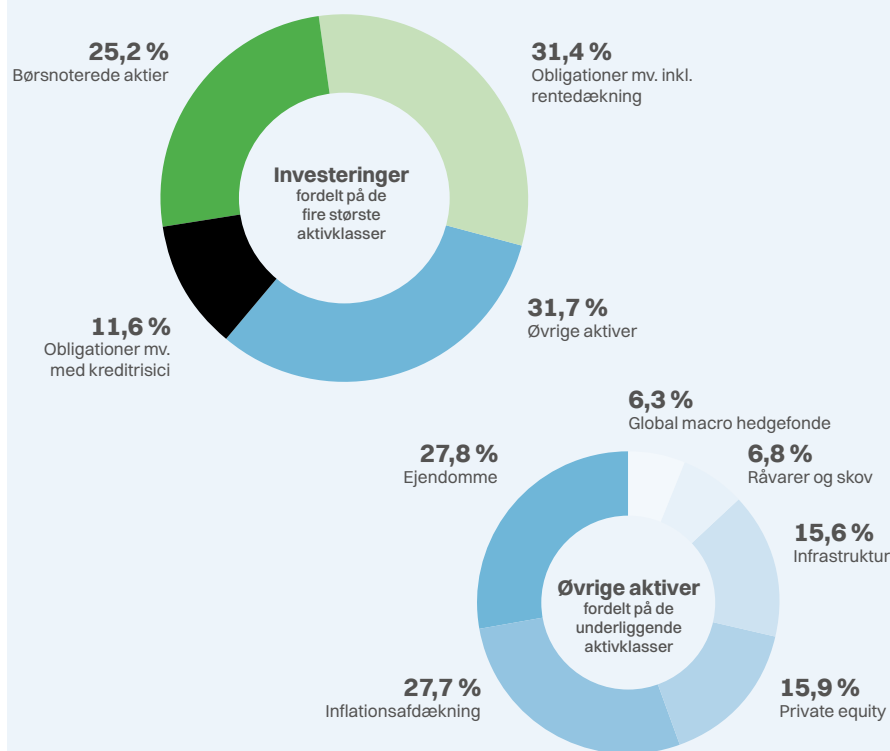
Resultat af investeringer fordelt på miljøer

Mio. kr.	2023	2022
3 i 1 Livspension	9.729	-8.604
Linkpension	14	-8
Ugaranteret genforsikring	2.382	-1.075
Traditionel gennemsnitsrente inkl. kapitalgrundlag	5.662	-19.848
Samlet resultat	17.787	-29.535

Fordeling af nettoinvesteringer

Knap en tredjedel af nettoinvesteringsaktiverne var placeret i obligationer med mindre kreditrisici (fx danske stats- og realkreditobligationer), mens en fjerdedel af aktiverne var placeret i børsnoterede aktier og en anden tredjedel var placeret i øvrige aktiver, hvis fordeling på forskellige aktivklasser fremgår af figuren. Den sidste del var placeret i obligationer m.v. med kreditrisici.

Nettoinvesteringer pr. 31.12.2023

Investeringsstrategi i Sampension Livs forskellige investeringsmiljøer

Sampension Livs investeringsstrategi sigter mod at levere det højeste, langsigtede afkast på ansvarlig vis og inden for de givne risikorammer. Markedsrente- og gennemsnitsrentemiljøet deltager i al væsentlighed i de samme investeringer blot med forskellig vægt og volumen. Produkttyperne 3 i 1 Livspension og ugaranteret genforsikring har forholdsvis en større andel af risikofyldte aktiver end det traditionelle gennemsnitsrentemiljø.

Investeringsstrategien var i 2023 i al væsentlighed uændret i forhold til 2022. For så vidt angår Sampension Livs investeringer inden for noterede aktier, ejendomme og infrastruktur fortsætter udviklingen af porteføljen, og specielt den igangværende transition fra fossile til vedvarende energikilder og den heraf følgende elektrificering af energisektoren har været et investeringstema i 2023.

Positive afkast i alle årgangspuljer i 3 i 1 Livspension

I 2023 leverede livscyklusproduktet positive afkast i alle årgangspuljerne på tværs af de tre risikoprofiler. De yngste årgange, hvor en større andel af formuen er allokeret til aktier, opnåede det største afkast, hvilket også illustreres af afkastene for de udvalgte årgange i nedenstående tabel. Hovedparten af kunderne har valgt investeringsprofilen moderat risiko.

Årgangspuljer 3 i 1 Livspension, udvalgte	Investeringsprofil		
	Lav	Moderat	Høj
Afkast i %			
50 år*	8,6%	9,8%	10,9%
55 år	8,1%	8,8%	10,1%
65 år**	7,0%	6,8%	8,4%

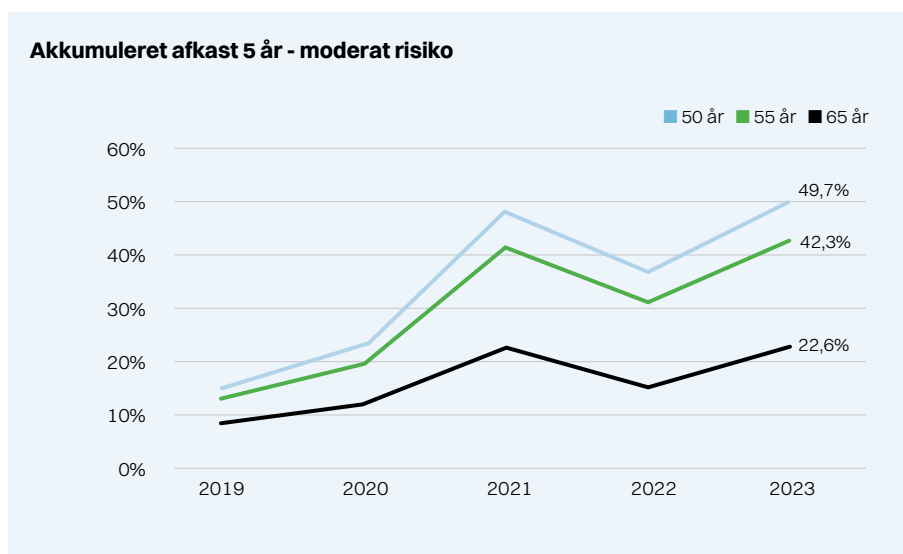
* Afkastet er det samme for de 18-50 årige, da de har samme aktivfordeling i 2023

** Afkastet er det samme for alle over 65 år, da de har samme aktivfordeling i 2023

For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i 3 i 1 Livspension henvises til regnskabsnote 24 og note 25.

Fem års afkast i 3 i 1 Livspension på 49,7 % til de yngste årgange

De seneste fem år har en typisk kunde med moderat risiko, og som fyldte 50 år eller derunder i 2023, opnået et akkumuleret afkast på næsten 50 %. Figuren nedenfor viser det samlede afkast over de sidste fem år for en person, der i 2023 fyldte enten 50, 55 eller 65 år.

Afkast over 5 år
på op til

49,7%

Afkast for ugaranteret genforsikring på 5,9 %

Ugaranteret genforsikring dækker forpligtelser knyttet til tjenestemandspensioner. Disse reguleres med lønudviklingen, hvilket udgør en væsentlig risiko for kommuner og regioners forpligtelser. Aktivallokeringen fastlægges ud fra de forventede fremtidige nettoudbetalinger på tjenestemandspensionsordninger.

I 2023 gav investeringerne knyttet til ugaranteret genforsikring af tjenestemandspensioner et positivt afkast på 5,9 %. For specifikation af beholdninger og afkast i ugaranteret genforsikring henvises til regnskabsnote 24.

Afkast i traditionel gennemsnitsrente på 10,0 %

Det traditionelle gennemsnitsrentemiljø omfatter pensioner med og uden garanti. Hensættelser til pensioner opgøres til markedsværdi. Det indebærer, at værdien bl.a. afhænger af renteniveauet. For at begrænse renterisikoen for kunderne er der etableret en afdækningsportefølje, der sammen med en del af renterisikoen i investeringsporteføljen har til formål at opnå en høj grad af sikkerhed for, at Sampension Liv kan leve op til sine garantier og hensigtserklæringer.

Den overordnede fordeling af gennemsnitsrentemiljøets investeringer ultimo 2023 samt årets afkastbidrag fremgår af nedenstående tabel.

Traditionel gennemsnitsrente	Markedsværdi 31.12.2023 Mio. kr.	Fordeling %	Afkastbidrag i %, beregnet tidsvægtet
Investeringsporteføljen i alt	56.248	95,6%	7,4%
Øvrig renteafdækning	2.586	4,4%	2,7%
Investeringsaktiver i alt	58.834	100,0%	10,0%

I det traditionelle gennemsnitsrentemiljø var Sampension Livs samlede nettoinvesteringsaktiver på næsten 59 mia. kr. fordelt med knapt 77 % i obligationer, 6 % i børsnoterede aktier samt godt 4 % i den øvrige renteafdækning, mens alternative investeringer mv. udgjorde lidt mere end 13 %.

I 2023 blev det samlede afkast 10 % før pensionsafkastskat inklusive den øvrige renteafdækning. Eksklusive den øvrige renteafdækning lå afkastet på 7,4 %.

For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i traditionel gennemsnitsrente henvises til regnskabsnote 24.

Kapitalforhold og solvens

Virksomheden opgør løbende et solvenskapitalkrav, som er den kapital, virksomheden skal have, for at den med 99,5 % sandsynlighed kan dække det største forventede tab i løbet af et år. Solvenskapitalkravet opgøres i overensstemmelse med standardmodellen defineret i Solvens II-reguleringen. Solvenskapitalkravet pr. 31. december 2023 er opgjort til 2,1 mia. kr., hvilket er 0,4 mia. kr. mindre end pr. 31. december 2022. Ændringen skyldes primært en stigning i de forsikringsmæssige hensættelsers tabsabsorberende evne samt et fald i kreditspændrisici.

Virksomheden opgør ligeledes løbende et kapitalgrundlag, som er det beløb, der kan bruges til at dække solvenskapitalkravet. Pr. 31. december 2023 består kapitalgrundlaget primært af virksomhedens egenkapital på 3,5 mia. kr. og overskudskapital på 3,4 mia. kr. Herudover reduceres kapitalgrundlaget med de immaterielle aktiver i Sampension-koncernen og øges med forskellen mellem hensættelsernes værdi i regnskabs- og solvensbalancen. Kapitalgrundlaget udgjorde pr. 31. december 2023 i alt 6,9 mia. kr., hvilket er 0,1 mia. kr. mere end pr. 31. december 2022.

Solvensdækningen, der er defineret som forholdet mellem kapitalgrundlaget og solvenskapitalkravet, udgjorde 324 % ved udgangen af 2023, og kapitalgrundlaget var 4,8 mia. kr. højere end det opgjorte solvenskapitalkrav. Solvensdækningen er steget 57 %-point siden ultimo 2022, primært som følge af det lavere solvenskapitalkrav.

Solvensdækning på

324%

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag		
Mio. kr.	31.12.2023	31.12.2022
Egenkapital	3.477	3.420
Overskudskapital	3.365	3.341
Immaterielle aktiver	-208	-158
Forskel mellem regnskabs- og solvensmæssige hensættelser	281	239
Kapitalgrundlag til solvensformål	6.915	6.842
Solvenskapitalkrav (SCR)	2.134	2.567
Overskydende kapitalgrundlag	4.781	4.275
Solvensdækning i forhold til SCR	324%	267%
Minimumskapitalkrav (MCR)	960	1.155
Solvensdækning i forhold til MCR	721%	592%

Det minimumskapitalkrav, der også opgøres i henhold til Solvens II-reguleringen udgjorde 960 mio. kr. pr. 31. december 2023, og overdækningen i forhold til minimumskapitalkravet udgjorde dermed 721 %.

Følsomhedsoplysninger

I nedenstående tabeller vises effekten på virksomhedens kapitalgrundlag og solvensdækningen af isolerede ændringer i forskellige risici.

Tabellen viser de stress, der skal til, for at solvensdækningen i forhold til hhv. solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet falder til 125 % og til 100 %. Hvis de maksimale stress ikke kan reducere solvensdækningen til hhv. 125 % og 100 %, angives det maksimale stress og den tilhørende effekt på solvensdækningen og kapitalgrundlaget. Det fremgår fx, at et fald på 100 % i værdien af de aktiver, der er klassificeret som aktier, vil reducere solvensdækningen til 247 %, og at et fald i værdien af danske statsobligationer på 51% vil reducere solvensdækningen til 125%.

Følsomhed på solvenskrav	Solvenskapitalkrav 125%			Solvenskapitalkrav 100%			
	Mio. kr.	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning
Renterisici		-200bp	7.347	289%	-200bp	7.347	289%
Aktierisici		100%	4.807	247%	100%	4.807	247%
Ejendomsrisici		100%	6.632	310%	100%	6.632	310%
Kreditspændrisici:							
Danske statsobligationer m.v.		51%	3.719	125%	61%	3.010	100%
Øvrige statsobligationer m.v.		100%	4.578	152%	100%	4.578	152%
Øvrige obligationer		100%	6.018	565%	100%	6.018	565%
Valutaspændrisici:							
USD		100%	6.873	276%	100%	6.873	276%
Modpartsrisici		-	6.762	317%	-	-	-
Levetidsrisici		100%	6.924	160%	100%	6.924	160%
Livsforsikringsoptionsrisici		-100%	6.762	333%	-100%	6.762	333%
Skadesforsikringskatastroferisici		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Følsomhed på minimumskapitalkrav	Minimumskapitalkrav 125%			Minimumskapitalkrav 100%			
	Mio. kr.	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning	Stress	Kapital- grundlag	Solvens- dækning
Renterisici		-200bp	7.347	645%	-200bp	7.347	645%
Aktierisici		100%	4.807	553%	100%	4.807	553%
Ejendomsrisici		100%	6.632	693%	100%	6.632	693%
Kreditspændrisici:							
Danske statsobligationer m.v.		79%	1.698	125%	83%	1.360	100%
Øvrige statsobligationer m.v.		100%	4.578	340%	100%	4.578	340%
Øvrige obligationer		100%	6.018	1260%	100%	6.018	1260%
Valutaspændrisici:							
USD		100%	6.873	617%	100%	6.873	617%
Modpartsrisici		-	-	-	-	-	-
Levetidsrisici		100%	6.924	358%	100%	6.924	358%
Livsforsikringsoptionsrisici		-100%	6.762	744%	-100%	6.762	744%
Skadesforsikringskatastroferisici		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forudsætningerne for stress-scenarierne er yderligere beskrevet i Bekendtgørelse om følsomhedsanalyser for gruppe 1 forsikringsselskaber.

Yderligere oplysninger

Virksomhedens risikostyring og de risici, virksomheden er eksponeret mod, er yderligere beskrevet i note 28.

Herudover offentliggør virksomheden årligt en rapport om virksomhedens solvens og finansielle situation. Rapporten er en del af Solvens II-regelsættet og indeholder en gennemgang af selskabets solvensmæssige og finansielle forhold. Rapporten kan findes på www.sampension.dk/om-sampension/finansiell-information.

Forventninger til 2024

Den geopolitiske usikkerhed vurderes fortsat at være markant, bl.a. som følge af konflikten i Mellemøsten og den langstrakte krig i Ukraine. Derfor vurderes der også fortsat at være en høj usikkerhed om udviklingen på de finansielle markeder.

Sampension Livs resultat i 2024 vil i høj grad afhænge af udviklingen på de finansielle markeder, men under forudsætning om uændrede renteniveauer og stabile aktiemarkeder forventes et positivt resultat, der samlet set er lidt bedre end i 2023.

Sampension Liv har fastholdt depotrenterne for policer i gennemsnitsrentemiljøet (rente-gruppe F, G og H), så de pr. 1. januar 2024 fortsat udgør 0,0 %. Depotrente til ugaranteret genforsikring er forhøjet til 7,0 % pr. 1. januar 2024. For ordninger med markedsrente bliver kundernes depoter løbende tilskrevet det realiserede afkast.

Øvrige forhold

Usikkerhed ved indregning og måling

Ledelsen foretager en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, når årsrapporten udarbejdes. Disse skøn har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt for hensættelser til forsikringskontrakter samt opgørelse af dagsværdier af illikvide aktiver som fx unoterede finansielle instrumenter og ejendomme. Der er redegjort for ledelsens skøn og vurderinger i noten om anvendt regnskabspraksis. Revisions- & risikoudvalget og bestyrelsen gennemgår årligt de skøn og værdiansættelsesmetoder, som anvendes i Sampension Livs årsregnskab.

Dataetik

Sampension Liv har valgt ikke at fastsætte en politik for dataetik for 2023, da selskabet ikke behandler data eller anvender algoritmer til dataanalyser udover det, som er forventeligt og sædvanligt for at drive pensionsvirksomhed. Det gælder fx oplysninger om arbejdsgiver, beskæftigelse og helbredsoplysninger. Sampension Livs kerneopgave forudsætter adgang til og behandling af en lang række data om kunder, virksomheder og medarbejdere. Sampension Livs behandling af data sker med respekt for det enkelte individs data i forhold til at honorere Sampension Livs pensionsforpligtelser.

Databehandling, fx i form af aflæsning af mønstre om kunden, er ikke en integreret del af Sampension Livs nuværende forretningsaktivitet. Kundens historik inddrages dog naturligt – og efter en konkret vurdering af behov – i rådgivningssituationer.

Databehandling hos Sampension Liv må aldrig medføre nogen form for diskrimination, upartiske resultater eller salg af data. Uagtet hvordan Sampension Liv indsamler data, vil det altid være i respekt for den gældende databeskyttelseslovgivning. Sampension Liv anerkender, at det strategiske fokus på digitalisering og nye teknologier fremadrettet kan medføre et behov for en politik for dataetik.

For yderligere information om Sampensions Livs arbejde med data, se sampension.dk/forbehold/dataetik.

Begivenheder efter regnskabsårets udløb

Der er ikke fra balancedagen og til dato indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

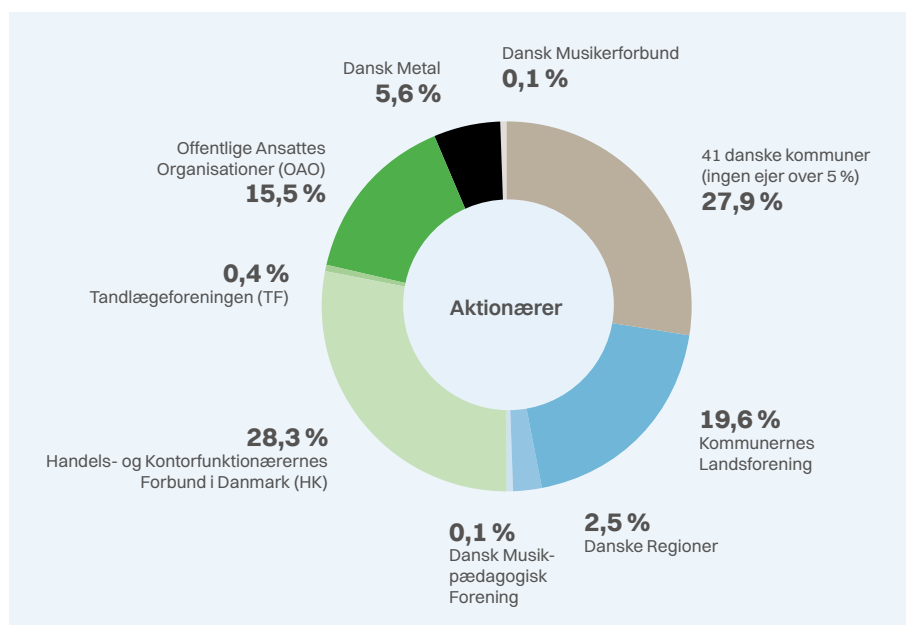
Selskabsoplysninger

Ledelsesstruktur

Aktionærer

Sampension Liv er ejet af overenskomstparterne på de overenskomstområder, hvor Sampension Liv er pensionsleverandør. Sampension Livs aktiekapital på 800.000 kr. er fordelt med den ene halvdel til lønmodtagerorganisationerne og den anden halvdel til arbejdsgivere og arbejdsgiverorganisationerne.

Aktiekapitalen er fordelt på 800 aktier à 1.000 kr. Udbytte til aktionærene kan ifølge Sampension Livs vedtægter udgøre op til 5 %, dog maksimalt 40.000 kr. Der er ikke udbetalt udbytte siden 2011, da aktionærene ønsker, at overskuddet kommer kunderne til gode.

Bestyrelse

Sampension Livs bestyrelse består af repræsentanter for aktionærene, to bestyrelsesmedlemmer indstillet af bestyrelsen samt repræsentanter for koncernens medarbejdere.

Oplysninger om bestyrelses- og direktionsmedlemmers ledelseshverv fremgår af oversigt på side 22-25.

Bestyrelsen har i 2023 afholdt fem møder og en temadag.

Revisions- & risikoudvalg

I overensstemmelse med EU's og danske krav til revisionsudvalg i virksomheder af interesse for offentligheden har bestyrelsen i Sampension Liv nedsat et særskilt revisions- & risikoudvalg.

Tidligere nationalbankdirektør Torben Nielsen er formand for revisions- & risikoudvalget og lever gennem erhvervsforløb og uddannelsesmæssig baggrund op til kvalifikationskravene i henhold til reglerne om revisionsudvalg. Torben Nielsen lever op til kravene om uafhængighed.

Udover Torben Nielsen bestod revisions- & risikoudvalget i 2023 af tre medlemmer udpeget af bestyrelsen: Jens Ejner Christensen (bestyrelsesformand), Kim Simonsen (næstformand for bestyrelsen) og Anne Mette Barfod (næstformand for revisions- & risikoudvalget og bestyrelsesmedlem)

Der har i 2023 været afholdt fire møder i revisions- & risikoudvalget. Udvalget har i 2023 gennemført et udbud af den eksterne revisionsydelse, da Sampension efter kravene til revisionsfirmarotation skal skifte ekstern revisor.

Rammerne for revisions- & risikoudvalgets arbejde er fastlagt i et kommissorium. Udvalgets primære opgaver er at:

- overvåge regnskabsafslæggelsesprocessen
- forberede bestyrelsens behandling og beslutning vedrørende risikodokumenter om selskabets kapital-, solvens- og operationelle forhold
- overvåge om risikostyringssystemer, interne kontrolsystemer og intern revision fungerer effektivt
- overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet mv.
- overvåge og kontrollere revisors uafhængighed.

Der er etableret en whistleblowerordning, der sikrer, at ansatte i Sampension via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser og potentielle overtrædelser af relevant regulering begået af virksomheden, herunder forhold vedrørende bestikkelse og korrupsion, konkurrenceret, svig og økonomisk kriminalitet, chikane og diskrimination samt beskyttelse af personoplysninger.

Indberetninger til whistleblowerordningen sker via en whistleblower it-plattform, og henvendelser hertil screenes af advokatvirksomheden Kromann Reumert, der varetager whistleblowerordningen. Kromann Reumert informerer herefter formanden for revisions- & risikoudvalget og den ansvarlige for compliancefunktionen via it-plattformen. Der har ikke været indberetninger i 2023.

Udvalg for ansvarlige investeringer

Den ansvarlige investeringspolitik omfatter alle fire parter i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der kvalificerer og indstiller til beslutninger på ESG-området. Udvalgets formål er at drøfte sociale, klima-, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger foretaget i de fire pensionsvirksomheder med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Kim Simonsen (formand for udvalget, næstformand for bestyrelsen), Hans Christen Østerby (bestyrelsesmedlem) og Anne Mette Barfod (bestyrelsesmedlem) har i 2023 været Sampension Livs medlemmer af udvalget. Der har i 2023 været afholdt tre møder i udvalget.

Organisation og ledelse

Sampension Administrationsselskab A/S' daglige ledelse udgøres af direktionen. Hertil kommer fem hovedområder med ansvar for den daglige drift og udvikling samt tre stabsområder (Direktionssekretariat, Kommunikation samt HR). Nærmere beskrivelse af organisationen kan ses på sampension.dk/sampensions-organisation-og-ledelse.

Der er oprettet en risikostyringsfunktion, compliancefunktion, aktuarfunktion og intern auditfunktion, der bidrager til at sikre effektiv styring. De ansvarlige for de pågældende afdelinger er udpeget som nøglepersoner og har en kontrollerende rolle i forhold til Sampension-fællesskabets arbejde.

Aflønning

Bestyrelserne i de finansielle virksomheder, som administreres af Sampension Administrationsselskab A/S, har udformet en lønpolitik i overensstemmelse med EU's og danske krav. Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelse og medarbejdere honoreres på en sådan måde, at virksomhedens forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt.

Aflønningsforholdene afspejler og understøtter, at Sampension Administrationselskab A/S til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en sund og effektiv risikostyring og ikke motiverer til at tage overdrevne risici, ligesom aflønningsprincipperne skal forebygge interessekonflikter til gavn for kunderne.

Der henvises til regnskabets note 5 samt [sampension.dk/struktur-og-ledelse/sampensionlivsforsikring](https://www.sampension.dk/struktur-og-ledelse/sampensionlivsforsikring), hvor der er oplysninger om lønpolitik samt vederlag til bestyrelses- og direktionsmedlemmer.

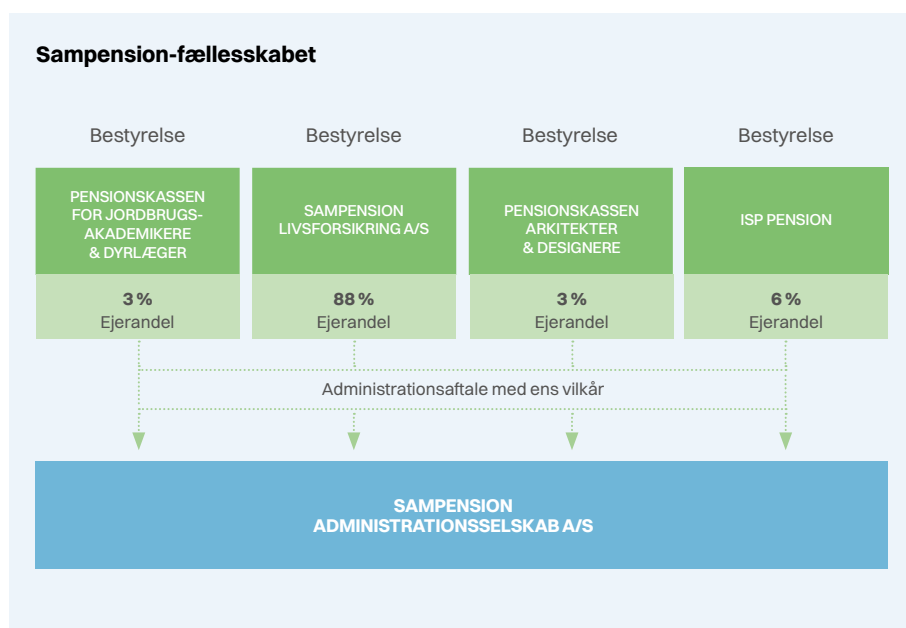
Koncernstruktur og selskabsoversigt

Sampension koncernen består af moderselskabet Sampension Livsforsikring A/S, datterselskabet Sampension Administrationselskab A/S samt en række øvrige datterselskaber og associerede selskaber. De varetager tilsammen koncernens forretningsområder.

Sampension Administrationselskab A/S

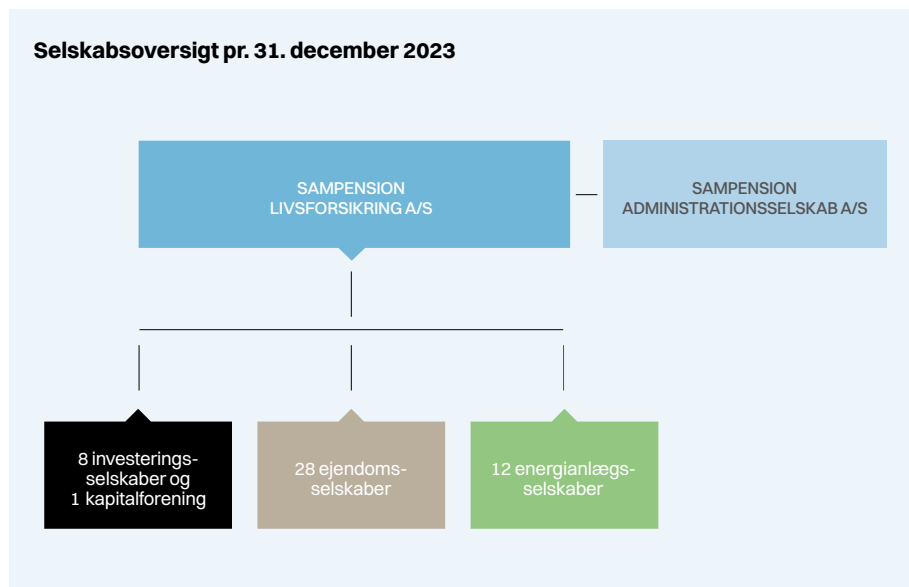
Formålet for Sampension Administrationselskab A/S er at varetage administrative opgaver for livsforsikringselskaber, pensionskasser og pensionselskaber samt kapitalforvaltning i bred forstand og anden virksomhed, der er forbundet hermed.

I Sampension-fællesskabet administreres pt. selskaber i Sampension koncernen samt Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrnlæger og Pensionskassen for teknik- og diplomingeniører (ISP). Ejer kredsen i Sampension Administrationselskab A/S består af Sampension Livsforsikring A/S (88 %), Pensionskassen Arkitekter & Designere (3 %), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrnlæger (3 %) og ISP (6 %).

Øvrige selskaber

Udover Sampension Administrationsselskab A/S består koncernen af flere ejendomsselskaber samt af en række investeringselskaber og en kapitalforening, hvori især forvaltningen af alternative investeringer og aktier bliver varetaget for alle pensionsvirksomheder administreret inden for Sampension-fællesskabet.

For yderligere oplysninger om tilknyttede virksomheder henvises til regnskabets note 29.

Ledelse og ledelseshverv

BESTYRELSE

Medlemmer, der repræsenterer kommuner, regioner og fælleskommunale institutioner:

Borgmester Jens Ejner Christensen, Vejle Kommune, formand
Borgmester Hans Christen Østerby, Holstebro Kommune
Kommunalbestyrelsesmedlem Michael Brautsch, Frederiksberg Kommune

Medlemmer, der repræsenterer de forsikredes forhandlingsberettigede organisationer:

Tidligere forbundsformand i HK/Danmark Kim Simonsen, næstformand
Sektorformand i HK/Stat Rita Bundgaard
Sektorformand i HK/Kommunal Lene Roed Poulsen
Næstformand i Dansk Metal René Nielsen

Medlemmer indstillet af bestyrelsen:

CFO i Lessor Group ApS Anne Mette Barfod
Tidligere Nationalbankdirektør Torben Henning Nielsen

Medlemmer valgt af medarbejderne:

Pensionsrådgiver John Helle
Digital kommunikationsrådgiver Morten Lundsgaard
Kundechef Jakob Juul-Thorsen
Porteføljeforvalter Simon Hinrichsen
Forretningskonsulent Søren Sperling

DIREKTION

Administrerende direktør Hasse Jørgensen
Chief operating officer Mads Smith Hansen

LEDELSESRUPPE

Administrerende direktør Hasse Jørgensen
Chief operating officer Mads Smith Hansen
Kommunikationsdirektør Michael Carlsen
Investeringsdirektør Henrik Olejasz Larsen
Økonomidirektør Ole Fabricius
Direktør for direktionsekretariatet Ole B. Tønnesen
Direktør for produkter Anne Louise Baltzer Engelund
It-direktør Morten Lund Madsen
Kundedirektør Christian Due

ANSVARSHAVENDE AKTUAR

Jesper Brohus

INTERN REVISION

Koncernrevisionschef Gert Stubkjær

EKSTERN REVISION

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Strandvejen 44
2900 Hellerup

GENERALFORSAMLING

Ordinær generalforsamling afholdes den 4. april 2024.

LEDELSESHVERV

Denne oversigt viser Sampension Livsforsikring A/S bestyrelses- og direktionens ledelseshverv i andre erhvervsvirksomheder. I oversigten indgår ikke ledelseshverv i Sampensions 100 % ejede datterselskaber.

BESTYRELSE

Borgmester Jens Ejner Christensen, formand, født 19. juni 1968

Formand for bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i Billund Lufthavn A/S
Fuldt ansvarlig deltager i enkeltmandsvirksomheden Jens Ejner Christensen
Fuldt ansvarlig deltager i interessentskabet Brandbjerg Nørreskov
Direktør i JEC ApS

Tidl. forbundsformand Kim Simonsen, næstformand, født 23. april 1961

Formand for bestyrelsen i Refshaleøen Holding A/S
Formand for bestyrelsen i Refshaleøens Ejendomsselskab A/S
Formand for bestyrelsen i AKF Holding A/S
Formand for bestyrelsen i AKF Invest CPH A/S
Formand for bestyrelsen i AOF-Center Storkøbenhavn
Formand for fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrlæger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører
Næstformand for bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Næstforperson for forretningsudvalget i Dansk Flygtningehjælp
Formand for Funktionærernes Solidaritetsfond
Medlem af AOF-Danmarks hovedbestyrelse
Næstformand SuperBrugsen Humlebæk
Medlem af Coop Danmarks Landsråd
Medlem af bestyrelsen for Frivillighedscenteret Fredensborg

CFO Anne Mette Barfod, født 15. januar 1970

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S,
Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere &
Dyrlæger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører
Medlem af bestyrelsen i Investeringsforeningen Sydinvest
Medlem af bestyrelsen i Investeringsforeningen Sydinvest Portefølje
Medlem af bestyrelsen i Kapitalforeningen TDC Pension Emerging Markets

Sektorformand Rita Bundgaard, født 3. november 1960

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i HK's A-kasse
Medlem af bestyrelsen i CFU (forhandlingsudvalg og repræsentantskab)
Medlem af forsikringsrådet i HK Danmark Lønforsikring, HK Danmark og Alka
Medlem af HK's hovedbestyrelse og forretningsudvalg
Formand for OAO-S
Medlem af Fagbevægelsens hovedbestyrelse (FH)
Næstformand for forretningsudvalget i OAO

Næstformand Renè Nielsen, født 11. januar 1968

Formand for bestyrelsen for AOF Danmark
Næstformand i Dansk Metal
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i Dansk Metal A-kasse
Medlem af forretningsudvalget i CO-Industri
Medlem af hovedbestyrelsen i Fagbevægelsens Hovedorganisation

Tidl. nationalbankdirektør Torben Henning Nielsen, født 2. november 1947

Formand for bestyrelsen i Tryg Invest A/S
Formand for bestyrelsen i Kapitalforeningen Tryg Invest Funds
Formand for bestyrelsen i Ny Holmegaard Fonden
Formand for bestyrelsen for Vordingborg Borg Fond
Formand for bestyrelsen for Borgring Fonden
Formand for bestyrelsen i Museum Sydøstdanmark
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Adm. Direktør i BAWN Invest ApS

Sektorformand Lene Roed Poulsen, født 4. oktober 1963

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i PKA A/S
Medlem af bestyrelsen i Pensionskassen for Socialrådgivere,
Socialpædagoger og Kontorpersonale (inkl. et datterselskab)
Medlem af bestyrelsen i Kommanditselskabet Christiansminde
(Hotel Christiansminde A/S, Svendborg)
Medlem af bestyrelsen i A/S Knudemosen
Medlem af bestyrelsen i Administrationsaktieselskabet Forenede Gruppeliv
Medlem af bestyrelsen i Forbrugsforeningen af 1886
Medlem af HK's hovedbestyrelse og forretningsudvalg
Medlem af Fagbevægelsens hovedbestyrelse (FH)
Medlem af bestyrelsen i HK's A-kasse
Medlem af Forsikringsrådet i HK Danmark Lønforsikring, HK Danmark og ALKA
Formand for OAO og OAO-K
Medlem af Forhandlingsfællesskabets forhandlingsudvalg, bestyrelse og repræsentantskab
Formand for forretningsudvalget i OAO

Kommunalbestyrelsesmedlem Michael Brautsch, født 1. juli 1963

Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Forsyning A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Fjernvarme A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Forsynings Ejendomsselskab A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Forsynings Serviceselskab A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Spildevand A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Vand A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Bygas A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Fjernkøling A/S
Næstformand for bestyrelsen i Frederiksberg Vedvarende Energi A/S
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationselskab A/S
Eneejer af enkeltmandsvirksomheden Basis v/Michael Brautsch

Borgmester Hans Christen Østerby, født 20. december 1955

Næstformand for bestyrelsen i Sygehusgrunden P/S
Næstformand for bestyrelsen i Sygehusgrunden Komplementar ApS
Medlem af bestyrelsen i Midtjyllands Lufthavn a.m.b.a.
Medlem af bestyrelsen i Holstebro Udvikling P/S
Medlem af bestyrelsen i Holstebro Udvikling Komplementar ApS
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i den Erhvervsdrivende Fond Nupark
Medlem af bestyrelsen i Nupark Innovation A/S
Medlem af bestyrelsen i Fonden Nr. Vosborg
Medlem af bestyrelsen i UCH (Uddannelses Center Holstebro)
Medlem af bestyrelsen i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse
Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S,
Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere &
Dyrlæger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører

Forretningskonsulent Søren Sperling, født 19. februar 1967

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationselskab A/S

Pensionsrådgiver John Helle, født 28. juli 1964

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationselskab A/S

Digital kommunikationsrådgiver Morten Lundsgaard, født 10. april 1968

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationselskab A/S

Kundechef Jakob Juul-Thorsen, født 26. februar 1972

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationselskab A/S

Portfolio Manager Simon Hinrichsen, født 2. oktober 1989

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationselskab A/S

DIREKTION**Adm. Direktør Hasse Jørgensen, født 23. juli 1962**

Adm. Direktør i Sampension Administrationselskab A/S
Adm. Direktør i Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører
Medlem af bestyrelsen i Refshaleøen Holding A/S (inkl. et datterselskab)
Næstformand for bestyrelsen i Forsikring & Pension

Chief Operating Officer Mads Smith Hansen, født 6. januar 1969

Chief operating officer i Sampension Administrationselskab A/S
Adm. Direktør i Pensionskassen Arkitekter & Designere
Adm. Direktør i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrlæger
Direktør i Komplementarejendomsselskabet Sorte Hest ApS

Samfundsansvar

Oplysninger om samfundsansvar i dette afsnit følger paragraf 132 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Ud over at bidrage til kundens økonomiske sikkerhed som pensionist er Sampension Liv som en del af overenskomsterne med til at sikre en samfundsøkonomisk bæredygtig udvikling med en god balance mellem offentlige ydelser og ydelser forankret i arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedspensionerne indskrives sig som en væsentlig grundpille i den danske model og har siden 1980'erne været medvirkende til den fortsatte udvikling af et sikkert og ansvarligt arbejdsmarked.

Sampension Liv har et ansvar for at forvalte pensionsordninger, så kundernes interesser varetages bedst muligt. Det gøres ved at have fokus på det væsentlige, som gør pensionsordningerne mere værd for kunderne. Blandt de væsentlige fokusområder er, at sikre gode afkast på et ansvarligt grundlag.

Ansvarlige investeringer

Sampension Livs investeringer tilrettelægges, så de er samfundsmæssigt ansvarlige. Politikken for ansvarlige investeringer har tre fokusområder:

- Investeringernes miljø- og klimaaftryk
- Investeringernes sociale indvirkning
- God selskabsledelse

Arbejdet med samfundsansvar hviler på en ambition om at understøtte internationale normer og retningslinjer, herunder FN's Global Compact 10 principper inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption, OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd for multinationale virksomheder samt institutionelle investorer og Parisaftalens klimamål.

Udgangspunktet for den ansvarlige investeringspolitik er fælles for alle pensionsvirksomheder og virksomhedsordninger, der indgår i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der løbende drøfter de sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Sampension Livs samlede politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer kan ses på Sampension Livs hjemmeside (Politik for ansvarlige investeringer (sampension.dk/esg)).

Det aktive ejerskab i fortsat vækst

Aktivt ejerskab er en integreret del af arbejdet med ansvarlige investeringer og udvikler sig fortsat. I 2023 har der været særligt fokus på at øge stemmeaktiviteterne på selskabernes generalforsamlinger og på fortsat at udbygge dialogprogrammet.

Administrationsfællesskabets samlede dialogprogram er en væsentlig komponent i det aktive ejerskab.

Fællesskabet deltager samlet set i mere end 2.600 dialoger med selskaber om klima og miljø, sociale forhold, menneskerettigheder og god selskabsledelse.

De fleste af dialogerne føres via de investornetværk, Sampension-fællesskabet deltager i. Det giver en større rækkevidde, hvor Sampension får mulighed for at deltage i et omfattende dialogprogram, og det er samtidig vurderingen, at den største effekt på realøkonomien opnås gennem samarbejde med den øvrige investorbase.

3 fokusområder
for ansvarlige
investeringer

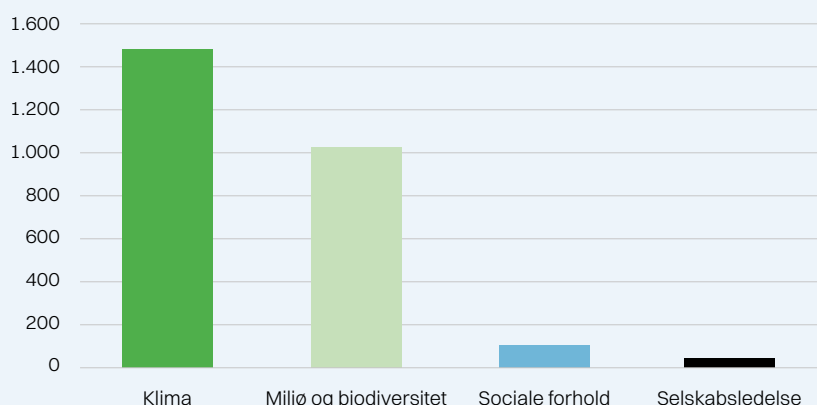
Sampension-fællesskabet har en udøvende rolle i flere af de investornetværk, der deltages i, dvs. er aktiv som lead eller co-lead eller tilsvarende i dialogen med et selskab.

I 2023 var Sampension-fællesskabet aktivt medvirkende investor i 17 dialoger.

Sampension-fællesskabet deltog i 2627 dialoger

2627 dialoger i 2023 - heraf 1465 om klima

Sampension-fællesskabet har i 2023 deltaget i flere netværk, der faciliterer dialoger på vegne af en kreds af internationale investorer, eller hvor Sampension-fællesskabet udfører dialogen på vegne af netværket:

- Climate Action 100+ (CA100+) er et verdens største investorinitiativ. Netværket består af over 700 investorer med samlede aktiver på godt 450.000 mia. kr. CA100+ er stiftet i december 2017 og er aktuelt i dialog med 170 klimabelastende selskaber inden for sektorerne olie og gas, minedrift og metaller, forsyningssektoren, transport, forbrugerprodukter og industri. Gennem Climate Action 100+ initiativet er Sampension-fællesskabet i dialog med selskaberne om deres negative påvirkning på klima, klimamål, forretningsplaner og lobby-aktiviteter inden for klimaregulering og rapportering. Sampension-fællesskabet er aktiv som "collaborating investor" på 1 dialog.
- CDP er en global klimaorganisation med det formål at påvirke selskaber og byer til at måle, rapportere og forstå deres miljømæssige påvirkning og dermed bidrage til at skabe en langsigtet bæredygtig økonomi. CDP har udover at drive et globalt 'environmental disclosure system' også forskellige programmer til at drive aktivt ejerskab. Sampension-fællesskabet har været "lead" på 3 dialoger, og deltog også som "lead investor" i 2022.
- IIGCC Net Zero Engagement Initiative (NZEI) er stiftet af The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) og består af 93 investorer, der fører dialog med i alt 107 selskaber. Initiativet fokuserer på storforbrugere af energi og har til formål at reducere efterspørgslen af fossile brændsler. Sampension-fællesskabet er "co-lead" på 5 dialoger.
- Nature Action 100 er et globalt investor-initiativ med fokus på biodiversitet, stiftet af IIGCC, Ceres, Finance for Biodiversity Foundation og Planet Tracker. Nature Action 100 består af mere end 200 investorer med aktiver for over 160.000 mia. kr. Initiativet fokuserer på tab af naturressurser og biodiversitet og er det første af sin slags. Sampension-fællesskabet er "co-lead" på 1 dialog.
- UN PRI Advance, der er et FN-støttet investornetværk, igangsatte i 2022 et nyt dialoginitiativ om menneskerettigheder med fokus på mineselskaber og selskaber, der arbejder med vedvarende energi. Initiativet indebærer, at investorerne og heriblandt Sampension-fællesskabet går i dialog med ca. 40 selskaber fra hele verden inden for hhv. råvaresektoren og den såkaldte renewables-sektor med henblik på at sikre, at de i højere grad har fokus på respekt for menneskerettigheder i deres aktiviteter. 220 internationale investorer med samlet set mere end 200.000 mia. kr. under forvaltning har tilsluttet sig initiativet. Sampension-fællesskabet er "collaborating investor" på 1 dialog.

- Sampension-fællesskabet deltager i dialoger med mere end 100 selskaber vedrørende norm-brud, som fx overtrædelse af arbejdstagerrettigheder, menneskerettigheder i øvrigt eller god selskabsledelse. Der igangsættes 25 dialoger per kvartal. Dialogerne adskiller sig fra de tematiske dialoger ved, at de tager afsæt i identificerede eller sandsynlige brud på etablerede normer. Dialogerne drives af Institutional Shareholder Services (ISS).

Stemt på 16.500 dagsordenspunkter

Stemmeaktiviteten er øget betydeligt i 2023.

I perioden 1. januar til 31. december 2023 er der stemt på 1.190 generalforsamlinger og 16.562 individuelle dagsordenspunkter, svarende til 92 % af alle afstemninger.

Med henblik på at skabe fuld transparens omkring Sampension Livs stemmeafgivelse er der i 2023 implementeret et system på hjemmesiden, så alle stemmeafgivelser er offentligt tilgængelige.

Stemmeafgivelse gennemføres elektronisk af Sampension-fællesskabet selv, og der anvendes ikke rådgivende stedfortrædere. Stemmeafgivelsen baserer sig bl.a. på undersøgelser fra ISS, dialoger med selskaberne, oplysninger fra selskabernes årsrapporter og på open source-data som f.eks. Climate Action 100+ og Transition Pathway Initiative.

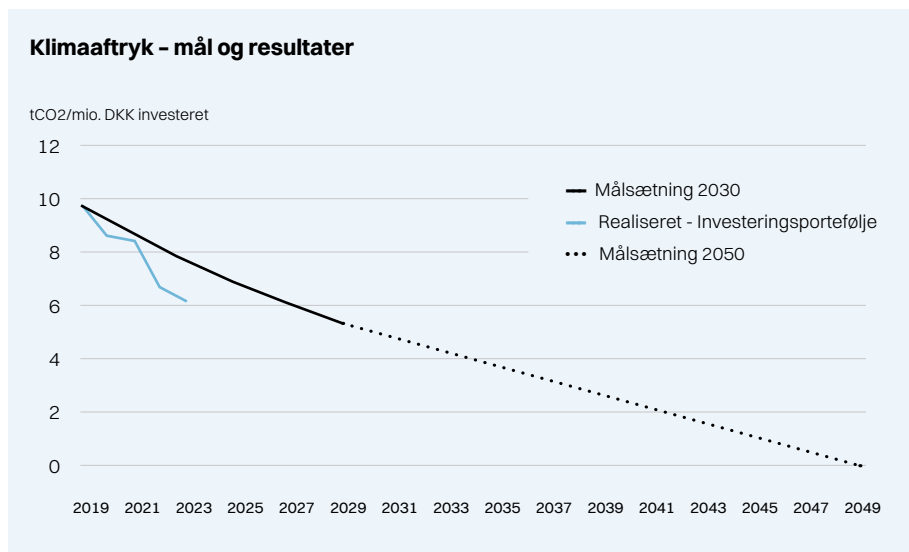
Ved stemmeafgivelsen i 2023 har der været særligt fokus på store CO₂-udledere. Dels er der fokuseret på selskabernes klimamålsætninger, transparens om klimarelaterede lobbyaktiviteter og selskabernes klimarapportering, og dels er der fokuseret på vurderingen af klimarelaterede aktionærforslag.

Der er stemt i overensstemmelse med anbefalingerne fra selskabernes ledelse i 89 % og imod i 11 % af alle dagsordenspunkterne.

De tre områder, hvor der er stemt flest gange imod anbefalingerne fra ledelsen i selskaberne, er valg af bestyrelsesmedlemmer, klima og miljø, aflønning og sociale forhold.

Klimaneutralitet i 2050

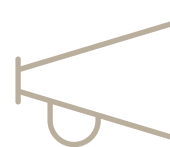
Sampension-fællesskabet har som mål, at den samlede investeringsporteføljes CO₂-aftryk skal være reduceret med 45 % i 2030 i forhold til 2020 og til netto nul i 2050. Målet gælder for de samlede aktiver i porteføljen. Hermed reduceres CO₂-aftrykket relativt mest inden for de første 10 år og med de resterende 55 % over de efterfølgende 20 år. For at understøtte det, er der fastsat mål for den gennemsnitlige årlige reduktion for den fulde periode frem til 2050.

Note: Målsætning og realiseret sti er eksklusive dræn fra skovinvesteringer.

Stemt på
1190 general-
forsamlinger

Fortsat fald i investeringernes klimaaftryk

Klimaaftrykket faldt også i 2023. Det har været muligt at indhente og modellere udledninger på basis af data for stort set hele porteføljen. Sampension kan dermed beregne klimaaftrykket for 94 % af de samlede netto-investeringsaktiver. Det er afgørende for at kunne opfylde pensionsvirksomhedernes klimamål og sikre den nødvendige transparens for kunder og interessenter i det omgivende samfund.

Det samlede beregnede klimaaftryk for 2023 inkluderer også Sampension Livs skovinvesteringer, der netto optager CO₂. Beregningerne af netto CO₂-optaget baserer sig på data indsamlet og beregnet af en ekstern data-leverandør. Sampension Livs skovinvesteringer giver et samlet CO₂-optag på 419.840 ton i 2023.

Beregning af klimaaftrykket på tværs af aktivklasser viser en samlet netto-udledning for 2023 på 494.690 tons CO₂e og et carbon footprint per mio. kr. investeret på 3,3.

Samlet set er klimaaftrykket, fra den udledende del af porteføljen - dvs. beregnet uden skovinvesteringer - faldet med 35,8 % over de sidste fire år svarende til en gennemsnitlig reduktion for årene 2020-2023 på 10,5 % per år¹.

Carbon
footprint 3,3

Klimaaftryk	Udledning	Carbon Footprint
Footprint ekskl. skov	914.529	6,2
Footprint inkl. skov	494.690	3,3

Et mere detaljeret overblik over udviklingen i Sampension Livs klimaaftryk findes på næste side under punktet "Klimarapportering for investeringerne" og en samlet metodebeskrivelse for opgørelse af klimaaftrykket findes på side 38.

¹ CO₂-udledningen fra statsobligationer og obligationer udstedt af supranationale myndigheder, indgår ikke i det samlede klimaaftryk, da beregningerne for denne aktivklasse ikke kan opgøres efter samme principper som traditionel økonomisk aktivitet, og derfor må beregnes særskilt. Det beregnede klimaaftryk for denne aktivklasse kan ses i tabellen vedrørende klimarapportering for investeringerne.

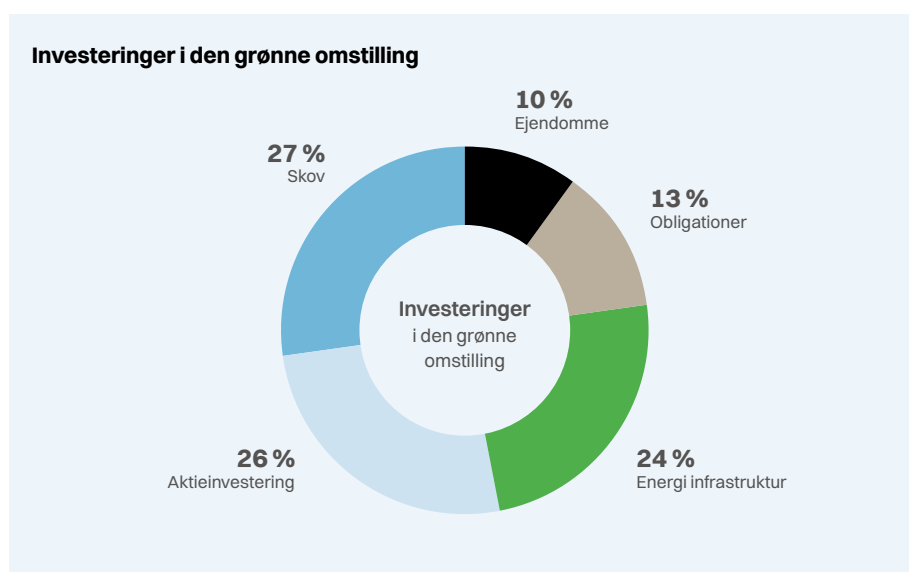
Miljømæssigt bæredygtige investeringer

Ved udgangen af 2023 har Sampension Liv en samlet beholdning af miljømæssigt bæredygtige investeringer på 18,2 mia. kr., svarende til en andel på 8 % af de samlede nettoinvesteringsaktiver.

Opgørelsen er lavet inkl. tilsagn og er baseret på definitionen af miljømæssigt bæredygtige investeringer, som er defineret i EU's Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) og tilhørende tekniske standarder. Det omfatter både investeringer omfattet af EU's taksonomi-forordning og investeringer, som på baggrund af reguleringen i SFDR kan anses for miljømæssigt bæredygtige.

Yderligere information om opgørelsen kan findes i den lovpligtige "Periodisk rapportering om fremme af miljømæssige og/eller sociale karakteristika", der er offentligt tilgængelig på hjemmesiden og findes under "Bæredygtighedsrelaterede oplysninger".

Bæredygtige investeringer for 18,2 mia. kr

Stadig fokus på kul

I Sampension-fællesskabets klimastrategi med sektorspecifikke stier til netto nuludledning af klimagasser i 2050 er der fastsat følgende mål og grænseværdier for, hvor stor en del af virksomhedernes omsætning, der må være knyttet til kul:

- Kuludvinding (termisk kul): Mindre end 5 %
- Kuludvinding (metallurgisk kul): Mindre end 25 %
- Kuludvinding (services): Mindre end 25 %
- Forsyningselskaber: Mindre end 25 %

For selskaber med primære aktiviteter i OECD-området reduceres grænseværdierne fra 1. januar 2025 med 5 % point årligt, indtil omsætningsandelene for alle kategorier er mindre end 5 %.

For selskaber med primære aktiviteter udenfor OECD-området reduceres grænseværdierne fra 1. januar 2030 med 2,5 % point årligt, indtil omsætningsandelene for alle kategorier er mindre end 5 %.

Screening og eksklusioner

Investeringerne i børsnoterede selskaber overvåges løbende af et uafhængigt screenings-selskab. Screeningen tager afsæt i FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber. Hvis det konstateres, at et selskabs adfærd i væsentlig grad er i strid med politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, vurderes det, om selskabet skal sættes på en overvågningsliste, mens der foretages yderligere undersøgelser, eller der indledes en dialog med selskabet. Selskaber med uacceptabel adfærd tilføjes eksklusionslisten.

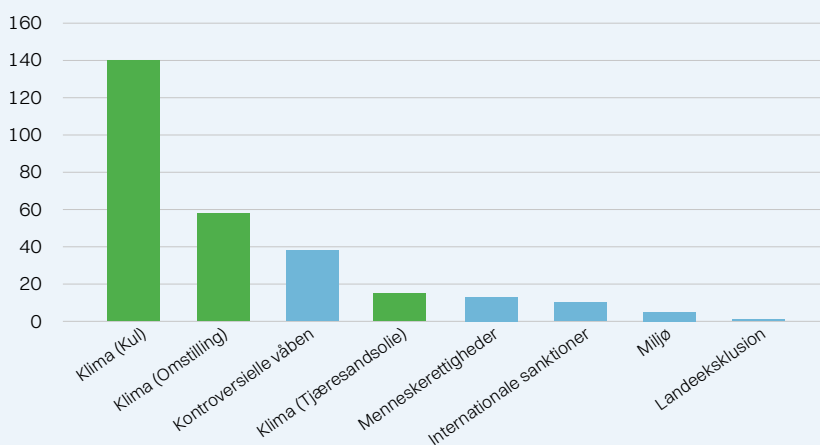
Herudover bliver der screenet for kul- og tjæresandsaktiviteter samt selskabernes klima-
adfærd og omstillingsparathed. Aktieporteføljens selskaber indenfor de tungest udledende
sektorer screenes således løbende for deres evne og villighed til at indgå i en transition til
en lavemissionsøkonomi, og det indgår som et kriterie for eksklusion.

I 2023 steg antallet af selskaber ekskluderet på baggrund af kriteriet for uacceptabel
klimaadfærd fra 204 til 214. Forøgelsen på 10 dækker over eksklusion af 26 selskaber og
re-inklusion af 16 selskaber, fx fordi selskaberne siden eksklusionstidspunktet har gen-
nemført betydelige reduktioner af CO₂-udledningen eller fastsat ambitiøse strategier for
forbedring af deres klimaaftryk.

Ekskluderede selskaber

282

282 eksklusioner - heraf 214 pga. klima

De resterende 68 eksklusioner relaterer sig til andre miljømæssige forhold end klima (E), menneskerettigheder og sociale forhold (S) eller forhold omkring god selskabsledelse og governance (G). Enkelte selskaber er ekskluderet som følge af internationale sanktioner eller Sampensions landeeksklusioner. I tilfælde hvor Sampension har valgt at ekskludere en stat, investerer Sampension ikke i statsobligationer udstedt af den pågældende stat og investerer heller ikke i selskaber kontrolleret af staten.

På området for menneskerettigheder inkl. arbejdstagerrettigheder er det samlede resultat af kvartalsvise screeninger og kritiske dialoger gennemført i 2023, at antallet af ekskluderede selskaber er 13, og således uændret ift. 2022.

Unoterede aktier er underlagt de samme retningslinjer som børsnoterede aktier, hvor den ansvarlige politik inddrages via due diligence-processen og søges implementeret med de nødvendige aftaler med forvaltere. I porteføljen af egen forvaltede ejendomme udlejes ikke til selskaber, der på aftaletidspunktet er på eksklusionslisten. Ligeledes investeres der ikke i internt forvaltede porteføljer i obligationer og gældsandele i selskaber på eksklusionslisten. Eksklusionslisten offentliggøres løbende på hjemmesiden.

Måling af klimarisici og andre bæredygtighedsrelaterede oplysninger

Som langsigtet investor forholder Sampension-fællesskabet sig løbende til finansielle risici knyttet til klimaforandringer og offentliggør årligt 'Klimarapport – risici og muligheder', der beskriver, hvordan der arbejdes med klimarelaterede, finansielle risici og kvantificeringen af disse.

Derudover offentliggøres lovpligtig information og rapporter om pensionsproduktets bæredygtighedsrisici, negative bæredygtighedsvirkninger og om fremme af miljømæssig og/eller sociale karakteristika.

Rapporterne offentliggøres på hjemmesiden under Bæredygtighedsrelaterede oplysninger (www.sampension.dk/om-sampension/finansiell-information/ansvarlige-investeringer/baeredygtighedsrelateredeoplysninger).

Fokusområder 2024

Arbejdet med ansvarlige investeringer udvikler sig fortsat betydeligt.

Sampension-fællesskabet vil fortsætte arbejdet med at udvikle de tiltag og redskaber, der kan sikre størst mulig ansvarlighed i de samlede investeringer – uanset om det gælder det miljø- og klimamæssige aftryk, den sociale indvirkning eller god selskabsledelse.

I 2024 vil der bl.a. være ekstra fokus på:

- Videreudvikling af Sampension-fællesskabets klimastrategi "Stier til Net Zero 2050", der understøtter målsætningen om at reducere porteføljens klimaaftryk til netto nul senest i 2050
- Videreudvikling af Sampension-fællesskabets aktive ejerskab, herunder stemmeaktiviteter og samarbejde med andre investorer via investor-netværk og dialogprogrammer
- Etablering af handlingsplan for arbejdet med biodiversitet i investeringerne
- Strategi for integrering af bæredygtighedshensyn af direkte ejendomsinvesteringer
- Forberedelse af CSRD-rapportering med virkning fra regnskabsåret 2025.

Klimarapportering for investeringerne

Investeringernes CO2-aftryk						Andel opgjort 2023
Samlet CO2-udledning ¹	Enhed	2023	2022	2021	2020	
Absolut udledning						
- inklusive skovinvesteringer	Ton CO2e	494.690	728.525			94%
- eksklusive skovinvesteringer	Ton CO2e	914.529	963.346			94%
2030 målsætning - 45 % reduktion ²	Ton CO2e	666.962				
Finansieret udledning (carbon footprint)						
- inklusive skovinvesteringer	Ton CO2e/mio. DKK	3,3	4,9			94%
- eksklusive skovinvesteringer	Ton CO2e/mio. DKK	6,2	6,7			94%
2030 målsætning - 45 % reduktion ²	Ton CO2e/mio. DKK	5,3				
Fordelt CO2-udledning - absolut ²						
Børsnoterede aktier	Ton CO2e	410.269	388.710	468.296	561.425	99%
Kreditporteføljen	Ton CO2e	226.093	297.926			98%
Private Equity-porteføljen	Ton CO2e	72.513	85.066			83%
Infrastrukturporteføljen	Ton CO2e	160.205	141.116			98%
Porteføljen af danske realkreditobligationer	Ton CO2e	35.459	40.267			99%
Ejendomsporteføljen	Ton CO2e	9.990	10.262			91%
Portefølje af skovinvesteringer ²	Ton CO2e	-419.840	-234.821			87%
Fordelt finansieret CO2-udledning (carbon footprint) ¹						
Børsnoterede aktier	Ton CO2e/mio. DKK	7,2	7,6	7,7	10,7	99%
Kreditporteføljen	Ton CO2e/mio. DKK	8,2	10,5			98%
Private Equity-porteføljen	Ton CO2e/mio. DKK	5,5	6,0			83%
Infrastrukturporteføljen	Ton CO2e/mio. DKK	17,5	15,7			98%
Porteføljen af danske realkreditobligationer	Ton CO2e/mio. DKK	1,4	1,6			91%
Ejendomsporteføljen	Ton CO2e/mio. DKK	0,7	0,6			87%
CO2-fortrængning fra direkte ejet vedvarende energiinfrastruktur						
Absolut CO2-fortrængning	Ton CO2e	132.340	94.937	68.527	102.571	
CO2-udledning fra statsobligationer og supranationals ¹						
Carbon intensitet (Sovereign emissions - production intensity)	Ton CO2e/mio. EUR BNP	282,6	234,4			95%
Aktivt ejerskab, antal klimadialoger						
Dialoger om klima i alt ¹	Stk	1.465	1.237			
- heraf egne dialoger	Stk	5	7			
- heraf dialoger via investornetværk som aktivt mekvirkende investor	Stk	9	6			
- heraf dialoger via investor- netværk i øvrigt	Stk	1.421	1.214			
- heraf dialoger via ESG-ratingbureau	Stk	30	10			

¹ For andre aktivklasser end børsnoterede aktier er udledningen opgjort første gang for 2022, og oplyses derfor alene for 2022 og 2023.

² De beregnede måltal for 2030 tager udgangspunkt i porteføljen eksklusive skovinvesteringer og medregner dermed ikke nettoeffekten af CO2-ophobning fra disse.

¹ På grund af ændring i opgørelsesmetode har det ikke været muligt at beregne sammenligningstal for 2020-2021.

ESG-nøgletal for Sampension-koncernen

Sampension-fællesskabet har valgt at støtte pensionsbranchens ønske om en fælles standard og offentliggøre en oversigt over ESG-nøgletal efter den branchehenstilling, der er offentliggjort af F&P som en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor, seneste version F&P Klimarapportering december 2023.

Sampension koncernen					
	Enhed	2023	2022	2021	2020
E - Miljødata for koncernen					
CO2 scope 1	Ton	78	51	65	50
CO2 scope 2	Ton	99	95	181	163
Vedvarende energiandel	Pct.	73	76	75	74
Heraf indkøbt	Pct.	93	93	94	92
Heraf egenproduceret	Pct.	7	7	6	8
Energiforbrug	Gigajoule	7.788	7.250	8.284	6.409
Vandforbrug	m3	4.284	3.108	2.467	2.568
S - Sociale data					
Fuldtidsarbejdsstyrke	FTE	401	369	340	317
Kønsdiversitet alle	Pct.	46	48	46	48
Kønsdiversitet ledere	Pct.	32	34	38	44
Lønforskelle mænd/kvinder alle	Gange	1,2	1,3	1,3	1,3
Lønforskelle mænd/kvinder ledere	Gange	1,5	1,4	1,2	1,3
Medarbejderomsætning	Pct.	16,1	16,6	12,8	12,6
Sygefravær	Dage/FTE	6,7	6,7	6,6	3,7
Medarbejdere uden sygedage	Antal	121	127	137	156
Betalte skatter	Mio. kr.	2.495	4.838	3.230	5.578
G - Ledelsesdata					
Bestyrelsens kønsdiversitet ¹	Pct.	33	33	36	36
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	Pct.	86	87	90	91
Lønforskel mellem CEO og medarbejdere	Gange	7,4	7,8	7,8	8,0

¹ Nøgletallet er oplyst for Sampension Livsforsikring A/S. Opgørelsesmetoden er ændret i henhold til Erhvervsstyrelsens nye vejledning, så tallene for 2023 og 2022 er ikke sammenlignelige med tallene for 2022.

ESG-nøgletallene viser bl.a. at:

- Sampension har haft et større brændstofforbrug i 2023 på trods af overgang til benzin-/hybrid/el-firmabiler i stedet for diesel. Det påvirker både CO2 scope 1, som steg med godt 50% og det samlede energiforbrug, som steg med 7,4%.
- Den endelige opgørelse af den indirekte CO2-udledning fra Sampension (CO2 scope 2) for 2022 viser et markant fald i forhold til 2021. CO2 scope 2 for 2023 er baseret på 2022 miljødeklarationen og udviser derfor et relativt stabilt niveau.
- Vandforbruget har været stigende i 2023. Det skyldes dels en skade, som er opdaget og udbedret i 2023, dels et stigende antal medarbejdere.
- Kønsdiversitet: Udviklingen viser, at der - de seneste år - er sket et fald i den kønsmæssige fordeling i selskabets ledende stillinger for det underrepræsenterede køn, mens kønsdiversiteten for alle medarbejdere samlet set har været mere stabil. Faldet i antallet af kvindelige ledere er sket blandt områdedirektører og chefer, idet andelen af kvindelige direktører i 2023 er faldet 15 procentpoint til 14% kvinder. Områdedirektør-gruppen udgør syv personer, hvorfor diversiteten er meget påvirkelig overfor enkelte rekrutteringer.

- Betalte skatter faldt med 48 % i 2023. I betalte skatter indgår bl.a. pensionsafkastskat, som afhænger af det foregående års realiserede investeringsafkast, som i 2022 var negativt.

Sampensions domicil mv. – udledninger og energiforbrug

Sampension har fokus på at optimere forbruget af energiressourcer både for at forbedre den økonomiske drift og nedsætte påvirkningen på omverdenen. Sampension får bistand fra Rambøll til at beregne de miljø- og klimapåvirkninger, som selskabets aktiviteter i og omkring hovedkontoret i Hellerup giver anledning til.

Samlet set steg energiforbruget for Sampension koncernen i 2023 med 7,4 %. Det skyldes primært et større brændstofforbrug i 2023 på trods af overgang til hybrid- og el-firmabiler, mens det faktiske varmeforbrug faldt i 2023. Derudover steg også vandforbruget i 2023.

Sampension koncernens energiforbrug					
	Enhed	2023	2022	2021	2020
Elforbrug (inkl. eget forbrug af solceller)	kWh	1.183.040	1.094.124	1.003.047	965.763
Varmeforbrug (fjernvarme)	GJ	2.473	2.614	3.785	2.255
Varmeforbrug (fjernvarme) graddage korrigeret	GJ	2.731	2.526	3.638	2.665
Vandforbrug	m ³	4.284	3.108	2.463	2.568
Transport	liter	31.182	20.316	26.222	20.236
<i>Heraf el</i>	liter	257			

- Det samlede elforbrug steg med godt 88.000 kWh i 2023 svarende til 8,1 %. Solcellerne producerer stabilt og udgør ca. 13 % af det samlede el-forbrug.
- Sampensions faktiske varmeforbrug (ukorrigerede forbrugstal) faldt med 5,4 % i 2023, mens det graddag-korrigerede varmeforbrug steg med 8,1 % i 2023.
- Vandforbruget steg markant i 2023, hvilket dels skyldes en skade, dels et stigende medarbejderantal.
- Brændstofforbruget til transport steg markant i 2023. Forbruget var i alt 31.182 liter mod 20.316 liter i 2022. Omkring 2/3 af stigningen stammer fra benzinførbruget, mens 1/3 af stigningen stammer fra dieselforbruget. I 2023 er overgang til el-biler påbegyndt.

Redegørelse for det underrepræsenterede køn

Redegørelse for det underrepræsenterede køn i dette afsnit følger § 132a i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Bestyrelsen i Sampension Livsforsikring A/S

Bestyrelsen har med sin nuværende sammensætning blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer en ligelig fordeling mellem kønnene på 33 % / 67 % svarende til 3 kvinder og 6 mænd. Fordelingen er i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens vejledning om, hvad der betragtes som en ligelig kønsfordeling i forhold til antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Øvrige ledelsesniveauer i Sampension Livsforsikring A/S

Sampension Livsforsikring A/S har ved udgangen af 2023 6 ansatte, hvoraf der er 2 ansatte med ledelsesansvar på virksomhedens øvrige ledelsesniveauer, som defineret i selskabsloven. Der er derfor ikke krav om opstilling af måltal for Sampension Livsforsikring A/S's øvrige ledelsesniveauer, da virksomheden har 2 eller færre ledende medarbejdere på virksomhedens øvrige ledelsesniveauer.

Da der er færre end 50 ansatte i selskabet, er der tillige ikke krav om en politik for kønsdiversitet i øvrige ledelsesniveauer, og der foreligger derfor ikke en sådan politik for Sampension Livsforsikring A/S.

Kønsfordeling i ledelsesniveauer i Sampension Administrationselskab A/S

Bestyrelsen i Sampension Administrationselskab har i 'Politik for kønsdiversitet' i selskabets ledelse opstillet et måltal på mindst 40 % for andelen af det underrepræsenterede køn i selskabets øvrige ledelsesniveauer (som defineret i selskabsloven) i 2027. Derudover er der fastlagt et måltal på 40 % for andelen af det underrepræsenterede køn i forhold til de samlede ledelsesniveauer med personaleansvar i Sampension Administrationselskab A/S.

År	Kvinder		Mænd	
	Antal personer	Andel i %	Antal personer	Andel i %
2023	2	18%	9	82%

Øvrige ledelsesniveauer i Sampension Administrationselskab omfatter, i henhold til selskabsloven, to ledelsesniveauer under bestyrelsen. På første ledelsesniveau, der omfatter direktionen og de personer, der organisatorisk er på samme ledelsesniveau som direktionen (2 personer), er der ingen kvindelige ledere pt. På andet ledelsesniveau, der omfatter personer med personaleansvar, som refererer direkte til det første ledelsesniveau (9 personer), er der to repræsentanter fra det underrepræsenterede køn, og dermed en fordeling på 82/18 % på øvrige ledelsesniveauer. For begge ledelsesniveauer gælder, at det er en mindre gruppe med behersket medarbejderomsætning, og gruppernes fordeling er meget påvirkelig overfor enkelte rekrutteringer.

De samlede ledelsesniveauer

I forhold til de samlede ledelsesniveauer – der består af direktionen, områdedirektører, afdelingschefer og teamledere – er der i 2023 sket et fald i forhold til det underrepræsenterede køn, da fordelingen er 32 % kvinder og 68 % mænd.

Der er i andelen af kvindelige ledere blandt områdedirektører sket et fald. Områdedirektør-gruppen udgør syv personer, hvorfor diversiteten er meget påvirkelig overfor enkelte rekrutteringer.

Blandt afdelingschefer er der også sket et fald på 11 procentpoint, mens der blandt teamlederstillingerne er sket en stigning på 13 procentpoint i andelen af kvinder.

I forhold til ændringen i kønsfordelingen blandt afdelingschefer skyldes det bl.a. at en del af chef-ansættelserne i 2023 er sket ved interne udnævnelser af teamledere til chefer, hvor der de seneste år har været en overrepræsentation af mandlige teamledere. Intern rekruttering til lederstillinger er en naturlig udviklingsvej i forhold til fastholdelse af Sampensions medarbejdere.

Politikken har til formål at fremme andelen af det underrepræsenterede køn samt skabe lige vilkår for mænd og kvinder i ledelsen. For at fremme en ligelig fordeling, udøver virksomheden en række understøttende initiativer:

- Virksomheden ansætter den kandidat, der ud fra en helhedsbetragtning er bedst egnet til at varetage den pågældende lederstilling. I forbindelse med rekrutteringer sikres et bredt rekrutteringsgrundlag, så begge køn har lige muligheder. Ved interne og eksterne ansættelsesprocedurer tilsikres det, om muligt, at der altid er mindst én ansøger af hvert køn blandt de udvalgte kandidater. Alle – uanset køn – skal have samme muligheder for udvikling, trivsel og karriere. Vi ønsker en kønsneutral kultur.

- Sikrer at virksomheden er attraktiv og markedskonform for både kvindelige og mandlige medarbejdere og ledere bl.a. gennem Work Life Balance.
- Sikrer en personalepolitik, som fremmer lige karrieremuligheder for både kvinder og mænd.
- Medarbejdernes løbende samtaler om resultater og udviklingsmål er medvirkende til at understøtte, at såvel kvinder som mænd sætter fokus på deres uddannelses- og karriereønsker, herunder eventuelle ønsker om at blive ledere.
- Sikrer mulighed for at oprette mentorordninger for mindre erfarne ledere.

Ledelsesgruppen følger løbende op på, om målsætningerne opfyldes, og arbejdet med at øge antallet af det underrepræsenterede køn i ledende stillinger fortsætter, uanset målsætningen om mindst 40 % for en ligelig kønsfordeling i ledelsen er opfyldt.

Metodebeskrivelse samfundsansvar

Generelt

Redegørelse om samfundsansvar for Sampension koncernen er udarbejdet efter § 132 i Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen). Redegørelsen om det underrepræsenterede køn er udarbejdet efter regnskabsbekendtgørelsens § 132a.

ESG-nøgletal

ESG-nøgletallene er udarbejdet efter pensionsbranchens fælles standard, som følger vejledningen fra FSR – danske revisorer, Nasdaq og Finansforeningen fra juni 2019. Nøgletallet for fastholdelse af kunder er udeladt, da det ikke er retvisende for kundetilfredsheden i et arbejdsmarkedspensionsselskab.

De sociale data er for datterselskabet Sampension Administrationsselskab, som varetager alle administrative opgaver for livsforsikringselskaber, pensionskasser og pensionsselskaber samt kapitalforvaltning i bred forstand og anden virksomhed, der er forbundet hermed. Medarbejdere i Sampension koncernen er ansat i dette selskab.

CO2-udledning i virksomheden

Tal for CO2-udledning følger GHG-protokollen (Green House Gas Protokol), som er den internationale standard for rapportering af drivhusgasemissioner. Ifølge GHG-protokollen udarbejdes klimaregnskaber med udgangspunkt i en opdeling mellem direkte og indirekte udledninger. Direkte udledninger er defineret som udledninger fra aktiviteter, som ejes eller kontrolleres af selskabet, mens indirekte udledninger er defineret som udledninger fra aktiviteter, som er afledt af selskabet, men ikke kontrolleres af selskabet.

Datagrundlaget beror på energi- og forsyningsselskabernes forbrugsopgørelser, samt kørselsregnskab og kilometeropgørelse fra benyttede leasingsselskaber og er opgjort for Sampension af Rambøll i januar 2024.

Scope 1: Direkte klimagas udledninger fra kilder/aktiviteter, som ejes eller kontrolleres af selskabet, fx transport i selskabets egne/leasede biler. CO2e, for Scope 1 vises i metriske tons/år.

Scope 2: Indirekte klimagas udledninger fra indkøbt energi, fx el, varme og køl, som bruges af selskabet og leveres af ekstern leverandør. CO2e, for Scope 2 vises i metriske tons/år.

Energiforbrug: Det totale energiforbrug for transport, el, og varme, samt energiforbrug fra vedvarende energikilder (solcelleanlæg). Vises som samlet forbrug i GJ/år.

Vedvarende energiandel: Hvor stor en andel af det totale energiforbrug, der stammer fra vedvarende energi. Vises som % af det samlede energiforbrug.

Vandforbrug: Summen af alt forbrugt vand. Forbruget vises som m³/år.

Metodebeskrivelse for beregning af klimanøgletal for investeringsporteføljen

Ved fastlæggelsen af investeringsporteføljens estimerede emission anvendes princippet anbefalet i EU's Disclosure Forordning, samt den branchehenstilling, der er offentliggjort af F&P som en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor (seneste version F&P Klimarapportering december 2023), om fordeling af et selskabs emissioner ud fra en fordelingsnøgle baseret på ejerskab af det givne selskabs udstedte aktiekapital og gældsudstedelse samt kontantbeholdning (EVIC²). Der rapporteres således ud fra et allokeringsskema om finansiering af de økonomiske aktiviteter for de givne selskaber, der er investeret i.

Grundlaget for opgørelsen af emissionerne er FN's rammekonvention om klimaændringer vedtaget i 1997 - den såkaldte Greenhouse Gas Protocol (GHG/Kyoto-protokollen), hvor klimagasser omfatter: Kuldioxid (CO₂), metan (CH₄), lattergas (N₂O), hydroflourcarboner (HFC'er), perfluorocarboner (PFC'er), svovlhexafluorid (SF₆), og nitrogen trifluorid (NF₃). Da gasserne har forskellig styrke i forhold til deres drivhuseffekt og har forskellige halveringstider, målt som drivhuspotentiale Global Warming Potential (GWP), normaliseres hver gas til CO₂-ækvivalenter (CO₂e) ved at multiplicere hver gas med dens individuelle GWP-faktor.

Selskabers emissioner kategoriseres ud fra følgende:

Scope 1

Direkte emissioner fra kilder, der ejes eller kontrolleres af selskabet - dvs. emission som følge af selskabets egen drift.

Scope 2

Indirekte emissioner stammende fra den indkøbte energi, der anvendes i driften af selskabet. Dvs. eksempelvis emission fra produktionen af den strøm, der anvendes i selskabet.

Scope 3

Al anden indirekte emission - upstream og downstream. Dvs. emission stammende fra produktionen af input til virksomhedens drift (udover energi) samt emission stammende fra anvendelsen af virksomhedens produkter og ydelser.

I fastlæggelsen af Samskabs emission som følge af investeringer betragtes alene scope 1 og 2 emission.

Investeringsporteføljens CO₂e-udledning

I opgørelsen af investeringsporteføljens emission anvendes to metrikker:

Absolut carbon emission: Den samlede sum af absolut emission stammende fra de selskaber, der er investeret i - beregnet ud fra de respektive finansierede andele af selskabernes CO₂-udledning:

$$\text{Absolut CO}_2\text{e udledning} = \sum_{i=1}^n \left(\frac{\text{Værdi af investering}_i}{\text{Samlet værdi af selskab}_i \text{ (EVIC)}} * \text{Selskabets CO}_2 \text{ udledning}_i \right)$$

- Metrikken afhænger af den finansierede andel. Er ikke normaliseret og dermed afhængig af porteføljens størrelse. Afhænger ikke af valuta.

² Enterprise Value Including Cash

Carbon footprint: Absolut udledning pr. investeret mio. (i en given valuta):

$$\text{Carbon fodaftryk} = \frac{\text{Absolut CO}_2\text{e udledning}}{\text{Investeringsporteføljens markedsværdi (DKK mio.)}}$$

- Metrikken afhænger af den finansierede andel. Sammenligning på tværs af porteføljer og over tid er mulig pga. normalisering med porteføljeværdi. Metrikken er desuden følsom overfor ændringer i underliggende selskabernes markedsværdier, som er uafhængig af selskabernes udledning, og afhænger af valuta.

MSCI gennemsnitsmodel: En kvantitativ model for estimering carbon footprint

Hvor der ikke er adgang til rapporterede data for en investerings CO₂e-udledning anvendes en kvantitativ model til at estimere investeringens klimaaftryk, herefter benævnt MSCI gennemsnitsmodellen. MSCI gennemsnitsmodellen tager afsæt i kategorisering af investeringer med udgangspunkt i to primære datapunkter:

- **Industrigruppe:** Angiver type af økonomisk aktivitet. Her anvendes GICS klassificeringer, hvor der i alt er 24 forskellige industrigrupper.
- **Marked:** Angiver hvilken region investeringen primært opererer i. Der anvendes to markeder, 'developed' og 'emerging'.

For hver kombination af *Industrigruppe* og *Marked* beregnes et estimat for carbon footprint (scope 1 og scope 2 emission pr. million investeret). Estimatet laves med udgangspunkt i virksomhederne i MSCI-indeksene, MSCI World Index og MSCI Emerging Markets Index. Virksomhederne i MSCI-indeksene bliver inddelt i markeder og industrigrupper, dvs. 48 grupper i alt. Derefter beregnes gennemsnitsværdierne af virksomhedernes carbon footprint for de enkelte grupper. Beregningen af carbon footprint for de enkelte grupper anvendes herefter som estimat for carbon footprint for investeringer i tilsvarende industrigrupper, hvor der ikke er adgang til rapporterede emissionsdata. Fordi estimatet af carbon footprint sker med udgangspunkt i enterprise value - og dermed den samlede finansiering af den givne forretningsmodel, skelnes der i denne model ikke mellem ejerskab og gæld. De anvendte emissionsdata for virksomhederne i de anvendte MSCI-indeks leveres af en ekstern dataleverandør, ISS ESG (senest tilgængelige emissionsdata, frigivet januar 2024).

Investeringer - aktivtyper inddraget

I nærværende afsnit beskrives de tilgange, der er anvendt for de forskellige aktivklasser i forbindelse med CO₂e-regnskabsopgørelsen til fastlæggelse af den af investeringerne afledte CO₂e-udledning eller CO₂e-sekvestrering/fortrængning.

Børsnoterede aktier

- Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
- De anvendte data stammer fra ISS ESG, der leverer validerede data for de virksomheder, der selv offentliggør, samt leverer estimerede emissionsdata for de virksomheder, der ikke offentliggør via eksempelvis CDP eller bæredygtighedsrapportering.
- ISS ESG's validering og estimering af emissionsdata bygger på en avanceret model med 800 sektorer og undersektorer, og sektorspecifikke regressionsmodeller, og hvor konglomerater opsplittes i forretningsområder og holdingselskaber på ejerskab af datterselskaber.

Kredit

- Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har Sam-pension finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
- De anvendte data er delvist leverede af ISS ESG. For de virksomheder, hvor ISS ESG ikke leverer data, anvendes modellerede data, jf. MSCI gennemsnitsmodellen beskrevet ovenfor. Målt på markedsværdi er 11 % af de opgjorte investeringer beregnet med data fra ISS og 89 % er modellerede

Private Equity fonde

- Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangs-punkt i selskabets samlede finansiering.
- Dataleverandøren Burgiss leverer GIGS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte porteføljevirkomheder i fondene.
- De anvendte emissionsdata består delvist af rapporterede data modtaget fra forvalterne af investerede fonde, og delvist af modelleret data baseret på MSCI gennemsnitsmodel-len beskrevet ovenfor. Hvor der foreligger rapporteret data (mindre end 3 år gammelt) anvendes det for det enkelte porteføljeselskab og ellers bruges MSCI gennemsnitsmo-dellen.
- Modtagne rapporterede data indeholder emissionstal for 2021 og 2022. Målt på mar-kedsværdi er 28 % af de opgjorte investeringer beregnet med rapporterede data og 72 % er modelleret.

Infrastruktur

- Fonde
  - Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager ud-gangspunkt i selskabets samlede finansiering.
  - Dataleverandøren Burgiss leverer GIGS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte porteføljevirkomheder i fondene.
  - De anvendte emissionsdata består delvist af rapporteret data modtaget fra forvalterne af investerede fonde, og delvist af modelleret data baseret på MSCI gennemsnitsmodel-len, beskrevet ovenfor. Hvor der foreligger rapporteret data (mindre end 3 år gammelt) anvendes det for det enkelte porteføljeselskab og ellers bruges MSCI gennemsnits-modellen.
  - Modtaget rapporteret data indeholder emissionstal for 2021 og 2022. Målt på mar-kedsværdi er 51 % af de opgjorte investeringer beregnet med rapporteret data og 49 % er modelleret.
- Direkte ejet infrastruktur - vindmølle- og solcelleparker
  - Emissioner
    - Driften af direkte ejede vindmølle- og solcelleparker medfører CO₂e-emission kategoriseret som scope 1 og scope 2-emissioner, som det er tilfældet med øvrige investerede økonomiske aktiviteter.
    - Data for 2023 er tilgængelige for knapt 100 % af investeringerne. For en andel af vindmølleparkerne foreligger der ikke forbrugsdata for december måned, hvorfor disse er estimerede på baggrund af tidligere års data.
    - Emissionen opgøres på baggrund af den af Energinet offentliggjorte foreløbige miljødeklaration for det pågældende år (årgennemsnit) opdelt på DK1 og DK2 (www.energinet.dk/dta-om-energi/deklarationer-og-csr). Tidligere observationer er opgjort ud fra den seneste endelige miljødeklaration tilgængelig på rapporterings-tidspunktet.

- CO2-fortrængning
  - Gennem ejerskabet af vindmøller og solcelleparker sker en såkaldt CO2-fortrængning. Det skyldes, at elproduktionen fra disse vedvarende energikilder fortrænger elproduktion, der sker på grundlag af fossile brændsler, hvorved der følger en lavere emission af CO2.
  - Opgørelsen er regionalt baseret, hvor energimixet – og dermed emissionsprofilen – i den regionale elproduktion anvendes.
  - CO2-fortrængningen for danske vindmøller og solcelleparker opgøres på baggrund af den af Energinet offentliggjorte foreløbige miljødeklaration for det pågældende år (årgennemsnit) opdelt på DK1 og DK2 (www.energinet.dk/dta-om-energi/deklarationerog-csr). Tidligere observationer er opgjort ud fra den endelige miljødeklaration, der offentliggøres med en betydelig tidsmæssig forsinkelse.
  - Tilsvarende kilder for Sverige og Tyskland anvendes ved investeringer i vedvarende energiinfrastruktur-aktiver i disse lande.
  - Da elproduktionen for dele af porteføljen ikke forelå for december måned 2023 på opgørelsestidspunktet er der anvendt estimater for denne måned.
  - Data er tilgængelige for 100 % af de direkte ejede vindmøller.
- Direkte Infrastruktur – danske ejendomme
  - Her er anvendt MSCI gennemsnitsmodel til at beregne carbon footprint, hvor ejendommene vil indgå i modellen med klassificeringen 'Real Estate'.

Danske realkreditobligationer

- Gennem ejerskabet af obligationer udstedt af danske realkreditinstitutter med pant i fast ejendom – private såvel som erhvervsjendomme – har Sampension finansieret de til den faste ejendom knyttede emissioner stammende fra driften af disse.
- Det bemærkes, at der aktuelt udestår en endelig principiel afklaring omkring investors allokering af den fra investering i danske realkreditobligationer afledte emission i emissionsklasserne scope 1, 2 og 3. Sampension har valgt at anvende en allokeringsmodel, der svarer til den for 2022 anvendte, så længe en endelig afklaring ikke er på plads.
- Fire danske realkreditinstitutter offentliggør emissionen stammende fra de ejendomme, der er finansieret igennem de respektive institutter. Der er på tværs af disse forskelle i hvilke ejendomstyper, der er medregnet.
- Emissionsestimaterne foretages af realkreditinstitutterne på baggrund af Finans Danmark og Forsikring & Pensions fælles model "CO2-model for den finansielle sektor", der tager afsæt i den generelle PCAF-model.
- Der er ikke adgang til specifikke data for de enkelte ejendomes varme-, el- og vandforbrug, hvorfor der tages udgangspunkt i ejendommens miljømærkning. Ud fra disse estimeres drift/brugs-emissionen på baggrund af byggeår, bygningstype, primær opvarmingskilde, geografisk lokation og bygningsareal. Der anvendes i denne forbindelse data fra Energistyrelsen og BBR-registret.
- Emissionen fra de enkelte ejendomme vægtes med 'Loan-To-Value' (LTV) for de respektive ejendomme, hvorved andelen af den samlede ejendoms forbrugsemission allokeres til ejeren af de pågældende bagvedliggende realkreditobligationer, der er brugt til at finansiere købet af de pågældende ejendomme.
- Der henvises til de danske realkreditinstitutter for en nærmere beskrivelse af deres estimationsmetoder.
- De LTV-vægtede emissioner vil variere over tid som følge af flere ting – herunder udviklingen, i ejendomspriser renteudvikling og finansieringsform (med/uden afdrag).
- Fastlæggelsen af emissionerne stammende fra investeringer i danske realkreditobligationer er foretaget ud fra de nominelle værdier på de pågældende obligationer og de samlede nominelle udstedelser på kapitalcenterniveau.
- Data er tilgængelige for omkring 99 % af investeringerne i danske realkreditobligationer.

Ejendomme

- Egen-forvaltede danske ejendomme
  - Opgørelsen af scope 1 og scope 2 CO₂e-udledningen er baseret på en bottom-up tilgang, hvor den aktuelle udledning opgøres på baggrund af det faktuelle forbrug. CO₂e-udledningen er opgjort som kg CO₂e pr. m² pr. år beregnet ud fra ejendommens bygningsareal. Opgørelsen er foretaget i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer i GHG-protokollen.
  - Data er alene tilgængelige for egen-forvaltede danske ejendomme og leveres fra Sampensions ejendomsadministratorer.
  - Der tages udgangspunkt i geografisk baseret CO₂-opgørelse. Emission inkluderes hvor den opstår og opgøres opdelt på henholdsvis el, vand og varme. CO₂-udledningen fra fjernvarmeforbruget beregnes ud fra brændsler anvendt i det lokale fjernvarmenet.
  - CO₂-udledningen er opgjort på baggrund af kendte bagvedliggende emissions-faktorer for 2022. Faktorerne fra 2022 er fremskrevet til 2023 i overensstemmelse med den forventede udvikling i Energistyrelsens klimastatus og fremskrivning 2023. Vandregnskabet tilknyttes CO₂-udledningen fra de respektive vandforsynings-selskabers drift.
  - Der eksisterer alene emissionsdata for ejendomme i drift, hvorfor det alene er disse, der indgår i fastlæggelsen. Ejendomme under opførelse indgår således ikke i opgørelsen, hvilket påvirker dækningsgraden, som er 91 %.
- Udenlandske ejendomme (fonde)
  - MSCI gennemsnitsmodellen er anvendt til at estimere udledningen for investeringerne.
  - Dataleverandøren Burgiss leverer GIGS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte aktiver i fondene.

Statsobligationer og supranationals

- Gennem ejerskabet af statsobligationer og obligationsudstedelser fra supranationale organisationer kan pensionsvirksomheden som investor siges indirekte at være med til at finansiere den produktion og deraf afledte CO₂-emission, der foregår i de respektive lande.
- Den beregnede metrik adskiller sig fra beregningen af klimaaftryk for selskaber, ved at være et produktionsintensitetstal beregnet med udgangspunkt i udledning fra indenlandsk produktion relativt til den pågældende stats bruttonationalprodukt.
- Opgørelsen følger den opgørelsestilgang som er anlagt af 'UN Framework Convention on Climate Change' (UNFCCC).
- De underliggende data fra UNFCCC leveres af ISS og opdateres løbende.
- Den anvendte metrik er beregnet ud fra den tilgang EU anlægger i SFDR Principal Adverse Indicators nr. 15.
- Data er tilgængelige for ca. 95 % af de pågældende obligationsinvesteringer.

Investeringer i skov (direkte eget)

- Emissioner
  - Driften af skove medfører CO₂-emissioner
  - Disse fastlægges af tilknyttede skov-managers i samarbejde med Sampensions samarbejdspartnere på området
  - Der anvendes data for 2022, da data for 2023 ikke forelå på opgørelsestidspunktet.
  - Der er i data for 2022 opgjort emissioner på knap 87 % af investeringerne.
  - Det er ikke muligt at estimere emissionen fra den resterende del af porteføljen.
- CO₂-sekvestrering
  - Gennem investeringer i skov-aktiver sker en CO₂-sekvestrering (dræn) som følge af skovens vækst
  - Sampension har valgt at opgøre den CO₂-mæssige konsekvens af skovdriften - netto emission/sekvestrering - ud fra følgende metrikker:
    - Emission fra driften
    - Sekvestrering efter fældning - fra årets tilvækst i træmasse trækkes skovmassen, der er fældet
    - Dræn fra langsigtet ophobning i træprodukter - salg og anvendelse af fældet skov i form af såkaldt HWP (Harvested Wood Products - træprodukter til brug for eksempelvis byggematerialer), hvor CO₂-lagringen regnes for at være langvarig (mindst 100

år), hvorfor det betragtes som en langsigtet lagring af CO₂ i henhold til GHG-protokollen. Denne kategori betragtes for nuværende som 'scope 3' fra skovinvesteringer, hvorfor de ikke indgår i nærværende rapportering.

- Opgørelsen sker med input fra administrationsfælleskabets samarbejdspartner på området med input fra tilknyttede skovforvaltere (TIMO's)
- Hovedparten af emissions- og sekvestreringsdata er rapporterede data fra TIMO's. Der kan på nuværende tidspunkt være forskelle i de opgørelsesprincipper, der ligger bag de rapporterede data fra forskellige TIMO's. Det vurderes, at kvaliteten af de rapporterede data trods dette er betydeligt bedre end det, der kan opnås ud fra generel estimation af data.
- Udviklingen og fastlæggelsen af internationale standarder for opgørelse af den biogene CO₂-sekvestring ved skovdrift pågår i regi af GHG Protocol-organisationen i form af 'Land Sector and Removals Guidance'.
- Opgørelsen af GHG-metrikker tager udgangspunkt i det udkast, der aktuelt er i høring. I henhold til principperne under 'Net land management emissions and removals' opgøres og offentliggøres CO₂-sekvestring ud fra en regnskabsmæssig tilgang.
- Der anvendes data for 2022, da data for 2023 ikke forelå på opgørelsestidspunktet. Det er forventningen, at der vil være forskelle mellem den aktuelle opgørelsesmetode og de kommende opgørelsesprincipper.
- Der er i data for 2022 opgjort CO₂-sekvestring på omkring 87 % af investeringerne.

Beregninger af basisaftryk

Beregning af carbon footprint pr. 31. december 2019 (basisaftryk) bruges til at bestemme målsætninger til 2030.

Investeringer i Kredit

- Der er ikke adgang til gennemlyst data pr. 31. december 2019, men der foreligger en opgørelse over, hvor meget der er investeret i hver GICS industrigruppe fordelt på EM og DM. Derved kan carbon footprint beregnes jf. MSCI gennemsnitsmodel.

Investeringer i Aktier

- Beregningen er foretaget gennem ISS på samme vis som dette års beregninger. Se afsnittet ovenfor.

Investeringer i PE, ejendomme og infrastruktur fonde

- Der er adgang til gennemlyst data pr. 31. december 2019 og beregningen er foretaget på samme vis som dette års beregninger. Se afsnittet ovenfor. Til basisaftrykket er 100 % af beregnede data modelleret.

Investeringer i danske realkredit obligationer

- Det antages, at danske realkreditobligationer har samme aftryk pr. 31. december 2019 som de har haft pr. 31. december 2022. Denne antagelse skyldes, at vi ikke har data før 2022.

OPP-ejendomme

- Gennemsnittet af Carbon footprint for MSCI-virksomheder i Developed Market (industrigruppe real estate) pr. 31. december 2019 bruges som proxy for carbon footprint for OPP-ejendomme.

Danske, svenske og vindmøller

- Der er rapporteret carbon footprint for vindmøllerne fra ultimo 2022. Ligesom de danske realkreditter bruges tidligst tilgængelige observation som proxy. Dvs. vindmøllerne indgår med samme carbon footprint i 2019 som 2022.

Ved brug af MSCI gennemsnitsmodel er der hentet ISS data for 2019, hvor virksomhedslisten for MSCI indeks er den der gældende for ultimo 2023, således at virksomhedslisten for MSCI er den samme som for ultimo 2023 beregninger.

Koncern- og

A woman with dark, wavy hair is smiling and peeling a green apple in a kitchen. She is wearing a white sweater with brown and black stripes. In the background, a coffee maker is visible on a counter. A light blue mug is on a table in the foreground.

Årsregnskab

Resultat- og totalindkomstopgørelse	47
Balance	48
Egenkapitalopgørelse	50
Noter til regnskabet	51

Koncern- og moderselskabsregnskab

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE		KONCERN		MODERSELSKAB	
Note	Mio. kr.	2023	2022	2023	2022
2	Bruttopræmier	11.633	11.730	11.633	11.730
	Afgivne forsikringspræmier	0	-1	0	-1
	Præmier f.e.r., i alt	11.632	11.729	11.632	11.729
	Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	7.391	-5.337
	Indtægter fra kapitalandele i associerede virksomheder	-103	245	3	284
	Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	379	595	0	0
3	Renteindtægter og udbytter mv.	3.800	7.937	1.839	6.154
4	Kursreguleringer	17.383	-40.085	9.254	-30.244
	Renteudgifter	-208	-110	-90	-14
5	Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed	-919	-989	-526	-423
	Investeringsafkast, i alt	20.333	-32.407	17.872	-29.579
	Pensionsafkastskat	-184	-326	-184	-326
6	Udbetalte ydelser	-11.701	-11.291	-11.701	-11.291
	Forsikringsydelser f.e.r., i alt	-11.701	-11.291	-11.701	-11.291
15,16	Ændring i hensættelser f.e.r., i alt	-17.396	28.617	-17.396	28.617
14	Ændring i overskudskapital	-24	691	-24	691
5	Administrationsomkostninger	-188	-181	-188	-181
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-188	-181	-188	-181
	Overført investeringsafkast	-2.675	2.846	-214	418
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	-203	-323	-203	78
	Egenkapitalens investeringsafkast	341	111	214	-418
	Minoritetsaktionærs investeringsafkast	2.334	-2.956	0	0
	Andre indtægter	91	83	0	0
	Andre omkostninger	-82	-77	0	0
	RESULTAT FØR SKAT	2.480	-3.161	11	-340
7	Skat	-50	-52	48	23
	ÅRETS RESULTAT	2.430	-3.213	59	-317
	Anden totalindkomst				
	Domicilejendom, værdiregulering	-25	-61	0	0
	Valutakursforskelle, udenlandske virksomheder	-85	44	-85	44
	Valutakursforskelle, udenlandske virksomheder, minoritetsaktionærs andel	-13	0	0	0
	Pensionsafkastskat	11	-5	11	-5
	Ændring i hensættelser	72	-46	72	-46
7	Skat	0	0	0	0
	ANDEN TOTALINDKOMST, I ALT	-40	-68	-2	-7
	ÅRETS SAMLEDE TOTALINDKOMST	2.390	-3.281	57	-324
	Minoritetsaktionærs andel	-2.334	2.956	0	0
	MODERSELSKABETS ANDEL AF ÅRETS SAMLEDE TOTALINDKOMST	57	-324	57	-324

Koncern- og moderselskabsregnskab (fortsat)

Note	BALANCE Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
	AKTIVER				
	IMMATERIELLE AKTIVER	208	158	0	0
8	Driftsmidler	21	7	0	0
9	Domicilejendom	435	464	0	0
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	456	471	0	0
10	Investeringsaktiver og andre materielle investeringsaktiver	5.112	5.488	0	0
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	21.380	23.285
1 1	Udlån til tilknyttede virksomheder	0	0	785	1.083
	Kapitalandele i associerede virksomheder	1.106	1.231	479	529
1 1	Udlån til associerede virksomheder	209	234	209	234
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	1.314	1.466	22.853	25.131
	Kapitalandele	36.886	36.164	6.200	6.197
	Investeringsforeningsandele	164	604	164	504
	Obligationer	80.838	78.180	79.914	77.807
	Pantesikrede udlån	247	268	247	268
1 2	Afledte finansielle instrumenter	19.127	17.054	18.827	16.708
	Indlån i kreditinstitutter	5.660	4.813	5.656	4.789
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	142.922	137.083	111.008	106.274
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	149.349	144.037	133.861	131.405
1 3	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	132.357	125.259	130.778	124.831
	Tilgodehavender i forbindelse med direkte og indirekte forsikringskontrakter, i alt	537	259	537	259
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	0	0	744	430
	Andre tilgodehavender	442	633	76	48
	TILGODEHAVENDER, I ALT	979	892	1.358	738
	Aktuelle skatteaktiver	5	17	0	0
7	Udsudte skatteaktiver	73	63	0	0
	Likvide beholdninger	2.966	4.274	1.659	2.443
	Øvrige	1.148	1.059	1.148	1.059
	ANDRE AKTIVER, I ALT	4.191	5.413	2.807	3.502
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	2.503	2.496	2.405	2.425
	Andre periodeafgrænsningsposter	498	357	337	267
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	3.001	2.853	2.742	2.692
	AKTIVER, I ALT	290.541	279.083	271.546	263.167

Note	BALANCE Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
	PASSIVER				
	Selskabskapital	1	1	1	1
	Andre henlæggelser	196	209	70	72
	Reserver, i alt	196	209	70	72
	Overført overskud	3.280	3.190	3.406	3.347
	Minoritetsaktionærs andel	16.877	14.828	0	0
	EGENKAPITAL, I ALT	20.354	18.229	3.477	3.420
14	Overskudskapital	3.365	3.341	3.365	3.341
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	3.365	3.341	3.365	3.341
15	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	98.138	93.673	98.138	93.673
16	Hensættelser til markedsrenteprodukter	126.965	113.951	126.965	113.951
	Erstatningshensættelser	0	0	0	0
	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	225.103	207.624	225.103	207.624
7	Udskudte skatteforpligtelser	119	110	0	0
	Andre hensættelser	90	83	0	0
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	209	194	0	0
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	160	74	160	74
17	Gæld til kreditinstitutter	20.580	28.420	18.926	26.626
	Gæld til tilknyttede virksomheder	0	0	487	1.660
	Gæld til associerede virksomheder	0	86	0	0
	Aktuelle skatteforpligtelser	55	79	0	0
18	Anden gæld	20.284	20.881	19.676	20.329
	GÆLD, I ALT	41.078	49.539	39.249	48.688
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	432	156	352	93
	PASSIVER, I ALT	290.541	279.083	271.546	263.167

1	ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS
19	EVENTUALFORPLIGTELSE
20	SIKKERHEDSSTILLELSE
21	KONCERNINTERNE TRANSAKTIONER
22	REALISERET RESULTAT FOR RENTE-, OMKOSTNINGS- OG RISIKOGRUPPER
23	FINANSIELLE INSTRUMENTER INDREGNET TIL DAGSVÆRDI
24	OVERSIGT OVER BEHOLDNINGER OG AFKAST
25	MARKEDSRENTEPRODUKT, AFKAST MV. PR. INVESTERINGSPROFIL
26	SUPPLERENDE NØGLETAL FOR PRODUKTER
27	5 ÅRS HOVEDTAL FOR KONCERN OG 5 ÅRS HOVED- OG NØGLETAL FOR MODERSELSKAB
28	RISIKOSTYRING
29	KAPITALANDELE

Egenkapitalopgørelse

Mio. kr.	Selskabs- kapital	Valutakurs- regulering	Domicil	Overført resultat	Minoritets- andele	I alt
MODERSELSKAB						
Egenkapital 1. januar 2022	1	79	0	3.665	0	3.744
Årets resultat	0	0	0	-317	0	-317
Anden totalindkomst	0	-7	0	0	0	-7
Egenkapital 31. december 2022	1	72	0	3.348	0	3.420
Periodens resultat	0	0	0	59	0	59
Anden totalindkomst	0	-2	0	0	0	-2
Egenkapital 31. december 2023	1	70	0	3.406	0	3.477
KONCERN						
Egenkapital 1. januar 2022	1	78	199	3.446	18.503	22.228
Årets resultat	0	0	0	-256	-2.956	-3.213
Anden totalindkomst	0	-7	-61	0	0	-68
Minoritetsandele - nettotilgang	0	0	0	0	-718	-718
Egenkapital 31. december 2022	1	71	138	3.190	14.828	18.228
Årets resultat	0	0	0	85	2.334	2.418
Anden totalindkomst	0	-2	-25	0	-13	-40
Korrektion tidligere år	0	0	13	5	0	19
Minoritetsandele - nettotilgang	0	0	0	0	-272	-272
Egenkapital 31. december 2023	1	69	126	3.281	16.877	20.354
KAPITALGRUNDLAG					31.12.2023	31.12.2022
Egenkapital					3.477	3.420
Overskudskapital					3.365	3.341
Immaterielle anlægsaktiver i datterselskab					-208	-158
Forskel mellem regnskabs- og solvensmæssige hensættelser					281	239
I alt					6.915	6.842

Noter til regnskabet

1 Anvendt regnskabspraksis

GENERELT

Koncernens og moderselskabets årsrapport er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2022, med undtagelse af ændret praksis for indregning af negativ pensionsafkastskat (individuel og på institut niveau) på grund af rettelse af fejl, som beskrevet nedenfor.

Alle beløb i regnskabet præsenteres i hele mio. kr. Hvert tal afrundes for sig, og der kan derfor forekomme mindre forskelle mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal.

Rettelse af fejl i anvendt regnskabspraksis vedrørende pensionsafkastskat

Sampension Liv er blevet opmærksom på en fejl i den hidtil anvendte regnskabspraksis. Den regnskabsmæssige behandling af posten 'Pensionsafkastskat' i resultatopgørelsen har således ikke været i overensstemmelse med ordlyden i regnskabsbekendtgørelsens § 27, idet regnskabsposten har indeholdt indregning af værdien af udskudte pensionsafkastskatteaktiver (PAL-aktiver). Samtidig har udskudte PAL-aktiver fejlagtigt været indregnet som selvstændige aktiver under posten 'Andre aktiver' i balancen.

Udskudt pensionsafkastskat skal i regnskabs balance i stedet indregnes direkte i regnskabsposten 'Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter' i henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 66 og med virkning på regnskabsposten 'Ændring i hensættelser f.e.r.' i regnskabs resultatopgørelse. Det er således kun den pensionsafkastskat, som skal betales for året, der skal indgå i 'Pensionsafkastskat' i resultatopgørelsen.

Sampension Liv har i december 2023 ansøgt om Finanstilsynets tilladelse til at korrigere regnskabsinformation for 2022 i årsrapporten for 2023. Finanstilsynet har den 15. januar 2024 givet Sampension Liv tilladelse til dette.

Rettelse af ovenstående fejl betyder, at regnskabspraksis vedrørende udskudte PAL-aktiver er ændret med virkning pr. 1. januar 2022, og at sammenligningstal for 2022 er korrigeret i regnskabet samt i femårsoversigten med hoved- og nøgletal, hvor det er relevant. Det har ikke været praktisk muligt at foretage korrektion af sammenligningstal vedrørende tidligere år. Rettelserne har samlet set ikke påvirket årets resultat og egenkapital for 2022, der således er uændret i forhold til den aflagte årsrapport for 2022.

Nedenfor er angivet effekten for resultatopgørelse og balance samt specifikation af de poster, som er tilpasset.

Mio. kr.	Oprindelig 2022	Ændring	Korrigeret 2022
Resultatopgørelse			
Præmier f.e.r., i alt	11.729		11.729
Investeringsafkast, i alt	-29.579		-29.579
Pensionsafkastskat	3.721	-4.047	-326
Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-11.291		-11.291
Ændring i hensættelser f.e.r., i alt	24.570	4.047	28.617
Ændring i overskudskapital	691		691
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-181		-181
Resultat før skat	-340		-340
Skat	23		23
Årets resultat	-317		-317
Aktiver			
Investeringsaktiver, i alt	131.405		131.405
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	124.831		124.831
Tilgodehavender, i alt	738		738
Aktuelle skatteaktiver	0		0
Udskudte skatteaktiver	0		0
Likvide beholdninger	2.443		2.443
Øvrige	7.099	-6.040	1.059
Andre aktiver, i alt	9.542	-6.040	3.502
Periodeafgrænsningsposter, i alt	2.692		2.692
Aktiver, i alt	269.207	-6.040	263.167

Mio. kr.	Oprindelig 2022	Ændring	Korrigeret 2022
Passiver			
Egenkapital, i alt	3.420		3.420
Ansvarlig lånekapital, i alt	3.341		3.341
Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	98.394	-4.721	93.673
Hensættelser til markedsrenteprodukter	115.270	-1.319	113.951
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	213.664	-6.040	207.624
Hensatte forpligtelser, i alt	0		0
Gæld, i alt	46.688		46.688
Periodeafgrænsningsposter	93		93
Passiver, i alt	269.207	-6.040	263.167

Ændring i hensættelser fordeler sig således

Ændring i hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	21.291	2.729	24.020
Ændring i hensættelser til markedsrenteprodukter	3.164	1.319	4.482
Udbetalt bonuskapital indsat på depot	70		70
Kvoteforskydning mv. Gruppeliv	-8		-8
Ændring i hensættelser, Anden totalindkomst	46		46
Andet	8		8

Ændring i hensættelser, resultatopgørelse	24.570	4.047	28.617
--	---------------	--------------	---------------

Specifikation af Hensættelser til gennemsnit srenteprodukter, i alt

Garanterede ydelser	4.615	-281	4.334
Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	44.574	-3.906	40.668
Individuelt bonuspotentiale	3.791	-517	3.274
Kollektivt bonuspotentiale	951	-17	934
Gruppelivsforsikring	2.797		2.797
Risikomargen	17		17
Ugaranteret indirekte forsikring	41.649		41.649

Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	98.394	-4.721	93.673
--	---------------	---------------	---------------

Noter til regnskabet (fortsat)

Mio. kr.	Oprindelig 2022	Ænd- ring	Korrigeret 2022
Specifikation af			
Hensættelser til markeds- renteprodukter, i alt			
Hensættelser primo	118.434		118.434
Bruttoopræmier	7.310		7.310
Investeringsafkast før PAL	-8.613		-8.613
Overført mellem klasse I og klasse III	449		449
Depottilskud ved overførsel	306		306
PAL af afkast og depottilskud	1.287		1.287
PAL-aktiv omklassificeret	0	-1.319	-1.319
Forsikringsydelse	-3.769		-3.769
Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-101		-101
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-33		-33
Hensættelser til markeds- renteprodukter, i alt	115.270	-1.319	113.951
Specifikation af PAL-aktiver under Andre aktiver, Øvrige			
Udskudte PAL-aktiver	6.075	-6.040	35
Andet	1.024		1.024
Aktiver, i alt	7.099	-6.040	1.059

Fordeling af realiseret resultat (kontributionsprincip)

De over for Finanstilsynet anmeldte regler for beregning og fordeling af resultatet mellem egenkapitalen, bonuskapitalen og de forsikrede er følgende:

Egenkapitalen og overskudskapitalen (kapitalgrundlaget) tildeles en forholdsmæssig andel af årets investeringsafkast fra aktiver vedrørende gennemsnitsrente og kapitalgrundlaget fratrukket den del, der stammer fra øvrig renteafdækning. Endvidere tildeles kapitalgrundlaget resultatet af Sampension Livs ejerandel af forretningen i Forenede Gruppeliv og Sampension Administrations-selskab.

For de garanterede gennemsnitsrentekon-trakter tildeles kapitalgrundlaget en betaling (risikoforrentning) på 0,7 % af kontraktens depotandele. Kapitalgrundlaget tildeles ikke betaling vedrørende ugaranterede kontrakter samt i omkostnings- og risikogrupperne. De forsikrede tildeles resten, svarende til årets realiserede resultat, opgjort i henhold til bekendtgørelse om kontributionsprincippet minus den beregnede tildeling til kapitalgrundlaget.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes alle årets indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle årets omkostninger i takt med, at de afholdes. Alle gevinster og tab, værdireguleringer, afskrivninger, ned-skrivninger og tilbageførsel af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen, indgår i resultatopgørelsen. Kursreguleringer som følge af omregning fra funktionel valuta til præ-sentationsvaluta indregnes dog i anden totalindkomst. Urealiserede opjusteringer på domicilejendomme indregnes ligeledes i anden totalindkomst. Beløb, der indregnes i anden totalindkomst, korrigeres for den skattemæssige effekt.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen og selskabet, og akti-vets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen og selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Der foretages ikke modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser med samme modpart, selv om Sampension Liv har ret til det, idet afhændelse af aktivet og afviklingen af forpligtelsen ikke sker samtidigt.

Ved første indregning benyttes kostpris, som svarer til dagsværdi. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser primært til dagsværdi. Dette er nærmere beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der frem-kommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Som målevaluta anvendes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Regnskabsmæssige skøn

Ved udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet foretager ledelsen en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, som har indflydelse på den regnskabsmæs-sige værdi af aktiver og forpligtelser.

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uforudsete fremtidi-ge begivenheder eller omstændigheder kan opstå.

De områder, hvor ledelsens skøn og vur-deringer har den væsentligste effekt på koncern- og årsregnskabet, er:

Note	Væsentlige skøn, estimer og forudsætninger
Note 15	Hensættelser til gennemsnits- renteprodukter Input til opgørelsen: • Rentekurve til tilbagediskontering • Indregnet forventet fremtidig levetidstrend • Dødelighed • Invalidehyppighed • Tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed • Pensioneringstidspunkt
Note 23	Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi
Note 23	Unoterede kapitalandele, inkl. private equity-, ejendoms- og skovfonde Input til opgørelserne: • Forventede cash flows • Rentekurve til tilbagediskontering
Note 23	Unoterede obligationer, inkl. kreditobligationer og strukturerede obligationer Input til opgørelserne: • Priser for sammenlignelige obligationer • Indikative priser fra investeringsbanker
Note 23	Materielle investeringsaktiver, inkl. ejendomme, vindmøller og skov Input til opgørelserne: • Forventede cash flows • Rentekurve til tilbagediskontering

Målingen af hensættelser til gennemsnits-
rentekontrakter opgøres ved en aktuar-mæs-sig beregningsmetode, hvortil en række input i form af beregninger eller forudsætninger anvendes. Målingen er især påvirket af usikkerhed på den anvendte rentekurve til tilbagediskontering og den indregnede forventede fremtidige levetidstrend, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark. De anvendte forudsætninger ved målingen omfatter herudover væsentligst dødelighed,

invalidehyppighed, tilbagekøbs- og fripolice-sandsynlighed samt pensioneringstidspunkt.

Måling af investeringsaktiver placeret i dagsværdihierarkiets niveau 3 er pga. illikviditet og tidsmæssig forskydning forbundet med større usikkerhed end mere likvide aktiver placeret i niveau 1 og 2, hvor måling af dagsværdi sker ud fra en offentlig tilgængelig kurs på et aktivt marked eller ud fra input, der i væsentligt omfang er direkte observerbare. Måling af investeringsaktiver placeret i niveau 3 har derfor typisk den højeste usikkerhedsmargin, da målingen ofte baseres på ikke-observerbare input, hvilket betyder, at der kan forekomme afvigelser i forhold til en anden virksomheds måling af det samme aktiv. Ud over usikkerhed knyttet til dagsværdien er der som omtalt under afsnittet om risikostyring en risiko knyttet til, at større salg af illikvide aktiver over en kort tidsperiode ikke kan ske til samme priser som mindre salg. Sampension Liv er dog ikke i praksis udsat for en nævneværdig risiko for at skulle sælge illikvide aktiver på ufordelagtige vilkår. Beholdningen af de mest likvide aktiver indplaceret i dagsværdihierarkiets niveau 1 overstiger langt de årlige betalingsforpligtelser.

Koncernforhold og konsolideringspraksis

Tilknyttede virksomheder indgår i konsolideringen. Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af årsregnskaber eller anden rapportering for alle de virksomheder, der indgår i konsolideringen, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

Konsolideringen er foretaget ved sammenlægning af ensartede regnskabsposter linje for linje og ved eliminerings af koncernmellemværender samt af koncerninterne indtægter og omkostninger.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder udliges med moderselskabets andel af den tilknyttede virksomheds regnskabsmæssige indre værdi opgjort ved årets udgang.

Nyerhvervede eller afhændede tilknyttede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet henholdsvis indtil afhændelsestidspunktet.

Minoritetsaktionærer

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder, som ikke er 100 % ejede af koncernen, indarbejdes fuldt ud i koncernregnskabet. Minoritetsaktionærernes andele vises på separate linjer i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Nærtstående parter

Nærtstående parter for Sampension Livforsikring A/S er selskabets direkte ejede dattervirksomheder og associerede virksomheder samt bestyrelse og direktion.

Koncerninterne transaktioner

Koncerninterne transaktioner foretages på et skriftligt grundlag og afregnes på markedsbaserede vilkår.

RESULTATOPGØRELSE

Forsikringsteknisk resultat

Præmier f.e.r.

Præmieindtægten vedrører forsikringskontrakter og investeringskontrakter med ret til bonus, som er oprettet i forbindelse med et ansættelsesforhold, samt genforsikringskontrakter vedrørende kommuner og regioners forpligtelser overfor tjenestemænd. Præmieindtægten fra forsikringskontrakter indregnes i resultatopgørelsen på forfaldstidspunktet og indskud indregnes fra betalingstidspunktet. Indtægten er fratrukket arbejdsmarkedsbidrag og genforsikringspræmier.

Forenede Gruppeliv

Den væsentligste del af Sampension Livs gruppeforsikringer administreres i Forenede Gruppeliv (FG). Sampension Livs andel af gruppelivsforretningen i FG er pro rata indarbejdet på de relevante regnskabsposter i Sampension Livs årsregnskab.

I regnskabsposten Præmier f.e.r. indgår Sampension Livs andel af præmierne i FG. I posten Forsikringsydelse f.e.r. indgår Sampension Livs andel af udbetalte ydelser i FG samt gruppelivsbonus udbetalt til ejerselskaberne. Gruppelivsbonus er risikooverskud efter dækning af udgifter til administration mv.

Investeringsafkast

Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indeholder koncernens og selskabets forholdsmæssige andel af det samlede resultat efter skat opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes tilknyttede virksomheder fuldt ud, og minoritetsinteresser vises på separate linjer i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver

Posten indeholder resultat af drift af investeringer i ejendomme og andre materielle investeringsaktiver efter fradrag af omkostninger til administration, men før fradrag af prioritetsrenter. Herudover indgår regulering til dagsværdier for vindmøller.

Renteindtægter og udbytter m.v.

Posten indeholder årets renter fra finansielle investeringsaktiver og likvide beholdninger, indeksregulering af indeksobligationer og modtagne udbytter af kapitalandele, herunder aktier og investeringsfonde. Herudover indgår renteindtægter fra udlån til tilknyttede virksomheder.

Kursreguleringer

Posten omfatter realiserede og urealiserede nettogevinster/-tab på investeringsaktiver, herunder valutakursreguleringer, bortset fra gevinster og tab vedrørende tilknyttede og associerede virksomheder.

Valutakursreguleringer indeholder værdiregulering, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner.

Aktiver og passiver i fremmed valuta, herunder aktiver og passiver i udenlandske tilknyttede virksomheder, omregnes til danske kroner efter lukkekursen på balancedagen. Transaktioner i året omregnes til transaktionsdagens valutakurs, og såvel realiserede som urealiserede valutakursgevinster og kurstab indregnes i resultatopgørelsen. Resultat i tilknyttede virksomheder omregnes efter gennemsnitskurser. Valutakursregule-

Noter til regnskabet (fortsat)

ringer som følge af omregning fra funktionel valuta til præsentrationsvaluta indregnes i anden totalindkomst.

Renteudgifter

Posten renteudgifter indeholder primært årets renteudgifter vedrørende investeringsaktiviteter og prioritetsrenter samt renteelement i forbindelse med leasingaftaler.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed

Posten indeholder vederlag for administration, en andel af direkte afholdte administrationsomkostninger, depotgebyrer, etableringsomkostninger og performance fees vedrørende fonde, samt handelsomkostninger vedrørende værdipapirhandel.

Omkostninger vedrørende fonde mv. indgår i posten i det omfang, der er modtaget oplysninger herom.

Pensionsafkastskat

Posten pensionsafkastskat indeholder den pensionsafkastskat, som skal betales for regnskabsåret på vegne af forsikringstagere. Negativ pensionsafkastskat (individuel og på institutniveau) indregnes i opgørelsen af årets ændring i livsforsikringshensættelsen.

Den individuelle pensionsafkastskat beregnes ud fra det afkast, der tilskrives kundernes depoter, idet der dog tages højde for eventuel friholdt værdi.

Den ufordelte pensionsafkastskat (institutniveau) beregnes med udgangspunkt i forskellen mellem kundernes andel af årets investeringsafkast og afkast, som er tilskrevet kundernes depoter, idet der dog tages højde for eventuel friholdt værdi.

Negativ pensionsafkastskat vedrørende overskudskapital indregnes i resultatopgørelsen under posten Pensionsafkastskat og som et udskudt PAL-aktiv under posten Andre aktiver.

Forsikringsydelse f.e.r.

Forsikringsydelse f.e.r. indeholder udbetalte ydelser for direkte og indirekte forsikring efter fradrag for modtaget genforsikringsdækning. Forsikringsydelse indeholder tillige kontant udbetalt gruppelevsbonus.

Ændring i hensættelser f.e.r.

Posten omfatter årets ændring af hensættelser vedrørende både gennemsnitsrente-produkter og markedsrenteprodukter.

Ændring i overskudskapital

Posten omfatter årets henlæggelse ved overførsel fra egenkapitalen til individuelle særlige bonushensættelser (bonuskapital), udbetaling af bonuskapital til kunder samt bonuskapitalens andel af investeringsafkast samt betaling, jf. kontributionsprincippet, med fradrag af pensionsafkastskat.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger i moderselskabet omfatter et administrationshonorar i henhold til administrationsaftale med datterselskabet Sampension Administrationsselskab A/S samt direkte afholdte omkostninger. Administrationsomkostningerne er opdelt på forsikringsvirksomhed og investeringsvirksomhed. Administrationsomkostninger for koncernen indeholder endvidere årets afskrivninger på materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Overført investeringsafkast

Det forsikringstekniske resultat er fratrukket overført investeringsafkast, der udgør egenkapitalens og minoritetsaktionærernes investeringsafkast.

Andre indtægter

Andre indtægter omfatter indtægter fra administration for andre virksomheder samt andre indtægter, der ikke kan henføres til forsikringsvirksomheden.

Andre omkostninger

Andre omkostninger omfatter omkostninger i forbindelse med administration af andre virksomheder samt andre omkostninger, der ikke kan henføres til forsikringsvirksomheden.

Skat

Sampension Livsforsikring A/S fungerer som administrationsselskab i relation til afregning af selskabsskat over for myndighederne.

Selskabet er sambeskattet med de danske datterselskaber, hvor selskabet har haft bestemmende indflydelse i året. Der foretages fuld koncernintern fordeling af skat, således at selskabet skal betale for anvendelse af eventuelle negative skattepligtige indkomster fra de sambeskattede selskaber, ligesom selskabet modtager refusion for de sambeskattede selskabers anvendelse af eventuelt skattemæssigt underskud i selskabet. Betaling henholdsvis refusion svarer til værdien af det anvendte skattemæssige underskud. Indkomster i 100 % ejede ejendomsdatterselskaber anses i skattemæssig henseende for indtjent af Sampension Livsforsikring A/S. Den samlede selskabsskat af de danske datterselskabers nationale beskatningsgrundlag indregnes og betales af Sampension Livsforsikring A/S.

Indkomstskat vedrørende enheder, der ikke er omfattet af national sambeskatning, indgår med skat beregnet på grundlag af skattereglerne i de respektive lande.

Skat af årets resultat omfatter såvel beregnet skat af årets skattepligtige indkomst som regulering af udskudt skat. Aktuel skat er beregnet med udgangspunkt i årets resultat før skat, korrigeret for ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede omkostninger. Årets skat indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og på anden totalindkomst med den del, der kan henføres til poster, der indgår her.

De sambeskattede selskaber indgår i a conto skatteordningen. Sampension Livsforsikring A/S hæfter som administrationsselskab solidarisk med de sambeskattede selskaber for den del af indkomstskatten, a conto skatten og restskatten samt tillæg og renter, der vedrører det enkelte selskab.

ANDEN TOTALINDKOMST

Anden totalindkomst anføres separat i forlængelse af resultatopgørelsen. I anden totalindkomst indgår poster, som føres direkte på egenkapitalen via anden totalindkomst.

Minoritetsaktionærers andel

I tilknytning til resultatopgørelsen og anden totalindkomst angives den del af det samlede totale resultat, som svarer til minoritetsaktionærernes andel af resultatet.

BALANCE

Immaterielle aktiver

It-udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, og hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og en potentiel fremtidig udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at anvende projektet, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt der er sikkerhed for, at kapitalværdien af den fremtidige indtjening kan dække administrationsomkostninger samt selve udviklingsomkostningerne.

It-udviklingsprojekter måles ved indregning til kostpris. Kostprisen omfatter omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. Kostprisen udgøres af omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, eget direkte lønforbrug tillagt faste funktionsomkostninger.

Udviklingsomkostninger, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen, indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen i takt med, at omkostningerne afholdes.

Aktiverede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger eller til genindvindingsværdien, såfremt den er lavere.

Aktiverede udviklingsomkostninger afskrives fra tidspunktet for færdiggørelsen lineært over den periode, hvori det forventes at frembringe økonomiske fordele. Afskrivningsperioden udgør dog maksimalt 5 år.

Materielle aktiver

Driftsmidler

Driftsmidler måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen

indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivninger på inventar, it-anlæg og biler foretages lineært over 2-5 år. En eventuel scrapværdi fastsættes ud fra en skønnet salgspris på det forventede afhændelses- eller udskiftningstidspunkt.

Leasingkontrakter indregnes i balancen til det laveste af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af leasingydelse, beregnet ved anvendelse af leasingaftalens interne rente eller en alternativ lånerente som diskonteringsfaktor. Leasede aktiver af- og nedskrives efter samme praksis som fastlagt for koncernen øvrige driftsmidler.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Domicilejendom

Koncernens domicilejendom er den kontor-ejendom, som benyttes af Sampension Administrationsselskab A/S. Domicilejendommen måles til omvurderet værdi med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Den omvurderede værdi opgøres efter DCF-metoden (Discounted cash flow) på grundlag af ejendommens estimerede cash flows fra indtægter og omkostninger for en planlægningsperiode på 10 år og en diskonteringsrentekurve modsvarende planlægningsperioden. Som indtægt anvendes en markedsleje for ejendommen. Fastsættelse af ejendommens omvurderede værdi understøttes af vurdering fra ekstern ekspert.

Stigninger i omvurderet værdi indregnes i anden totalindkomst medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen. Fald i omvurderet værdi indregnes i resultatopgørelsen medmindre faldet modsvarer en stigning, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen. Afskrivning på domicilejendommen foretages lineært over 40 år, idet der forudsættes en scrapværdi på 75 % af dagsværdien.

Investeringsaktiver

Investeringsejendomme

Investeringssejendomme måles til dagsværdi. For udenlandske boligejendomme fastsættes dagsværdier ud fra offentliggjorte priser ved regelmæssige handler af sammenlignelige ejendomme.

For øvrige investeringsejendomme fastsættes dagsværdier ved hjælp af enten afkastmetoden eller DCF-metoden. Dagsværdier opgjort efter afkastmetoden sker på grundlag af den enkelte ejendoms forventede driftsresultat og tilhørende afkastkrav, hvor der er justeret for atypiske forhold ved ejendomme. Dagsværdier opgjort efter DCF-metoden sker på grundlag af den enkelte ejendoms forventede cash flows fra indtægter og omkostninger for en relevant planlægningsperiode, terminalværdien ved planlægningsperiodens udløb og en diskonteringsrentekurve modsvarende planlægningsperioden.

Ejendomme, der på balancedagen er planlagt solgt, måles til dagsværdi svarende til den forventede salgspris med fradrag af eventuelle omkostninger forbundet med salget.

Investeringer i andre materielle investeringsaktiver

Investeringer i andre materielle investeringsaktiver består af vindmøller og skov, hvor dagsværdier fastsættes med DCF-metoden for det enkelte aktiv på grundlag af cash flows fra forventede indtægter og omkostninger inden for en relevant investeringshorisont og en diskonteringsrentekurve modsvarende investeringshorisonten.

Ved køb og salg af andre materielle investeringsaktiver sker tilgangen respektive afgang ved aftalens indgåelse.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Virksomheder, hvor Sampension Livsfor-sikring A/S har bestemmende indflydelse, indgår som tilknyttede virksomheder. Som udgangspunkt anses virksomheder, hvor koncernen besidder mere end 50 % af stemmerettighederne, som tilknyttede virksomheder. Det afgørende er dog, hvorvidt der er tale om reel indflydelse, og dette vurderes for de enkelte virksomheder ud fra muligheden for

Noter til regnskabet (fortsat)

at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur, økonomiske dispositioner og risikoforhold.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest aflagte årsrapport eller anden rapportering, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder, som ikke er 100 % ejede af Sampension Livsforsikring A/S, indarbejdes fuldt ud i koncernregnskabet. Minoritetsinteresser vises på separate linjer i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Udlån til tilknyttede virksomheder

Koncerninterne lån ydes på markedsvilkår og i henhold til skriftlige aftaler. Koncerninterne lån måles til en skønnet dagsværdi på balancedagen.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Virksomheder, hvor Sampension koncernen har betydelig men ikke bestemmende indflydelse, indgår som associerede virksomheder. Som udgangspunkt anses virksomheder, hvor koncernen besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne som associerede virksomheder. Det afgørende er dog, hvorvidt der er tale om reel indflydelse, og dette vurderes for de enkelte virksomheder ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur, økonomiske dispositioner og risikoforhold.

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest aflagte årsrapport eller perioderegnskab. Kapitalandele justeres derudover for efterfølgende kapitaludvidelser, kapitalnedsættelser og udbytte indtil statustidspunktet. Endvidere værdireguleres kapitalandele diskretionært, hvis det skønnes, at den justerede indre værdi ikke afspejler andelenes dagsværdi.

Udlån til associerede virksomheder

Udlån til associerede virksomheder ydes på markedsvilkår og i henhold til skriftlige aftaler. Udlån måles til en skønnet dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Kapitalandele og investeringsforeningsandele

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til andelenes offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen).

Unoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til en skønnet dagsværdi. Den er ultimo året normalt baseret på tredje kvartals rapportering fra fund managers justeret for efterfølgende kapitaludvidelser, kapitalnedsættelser og udbytte indtil statustidspunktet. Endvidere værdireguleres de enkelte andele diskretionært, hvis det skønnes, at den justerede indre værdi ikke afspejler andelenes dagsværdi.

Obligationer

Børsnoterede obligationer måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til obligationens offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen). For obligationer, hvor der ikke foreligger en offentlig pris fastsat på et aktivt marked, sker målingen på grundlag af enten

- offentlige priser på sammenlignelige obligationer justeret for eventuelle forskelle
- indikative priser modtaget fra investeringsbanker
- DCF-model på grundlag af skøn over bl.a. diskonteringsrentekurve, risikopræmier, førtidsindfrielse samt omfang af misligholdelse og dividende på bagvedliggende lån.

Dagsværdi af udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Pantesikrede udlån

Pantesikrede udlån måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Den fastsættes for børsnoterede instrumenter med en lukkekurs, mens OTC-instrumenters dagsværdi fastsættes med generelt accepterede metoder på grundlag af observerbare markedsdata.

Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Indlån i kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter er aftaleindskud i kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles efter samme praksis som beskrevet for selskabets investeringsaktiver ovenfor og specificeres i en note til balanceposten.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til pålydende værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab. Nedskrivning til imødegåelse af tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Andre aktiver

Aktuelle skatteaktiver

Aktuelle skatteaktiver vedrører betalt acontoskat og måles til pålydende værdi.

Udskudte skatteaktiver

Udskudt skat indregnes ud fra midlertidige forskelle mellem de regnskabsmæssige og de skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud, måles efter gældende skatteregler og med den skattesats, der forventes at være gældende, når den udskudte skat forventes anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indkomst eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser. Udskudte skatteaktiver vedrørende uudnyttede skattemæssige underskud indregnes i det omfang det er sandsynligt, at sådanne underskud kan udnyttes ved modregning i overskud i efterfølgende år.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Øvrige

Øvrige består bl.a. af bonusreguleringskonti for gruppelivsordninger.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter tilgodehavende renter og optjent leje samt afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Egenkapital

Andre henlæggelser

Andre henlæggelser omfatter valutakursreguleringer som følge af omregning fra funktionel valuta til præsentationsvaluta og urealiserede opskrivninger vedrørende domicilejendommen. Der korrigeres for ændringer i hensættelser, pensionsafkastskat og skat.

Minoritetsaktionærers andel

Posten omfatter minoritetsaktionærernes andel af egenkapitalen..

Ansvarlig lånekapital

Overskudskapital

I overskudskapital indgår individuelle særlige bonushensættelser (bonus kapital). Overskudskapital forrentes som egenkapitalen og indgår i kapitalgrundlaget til dækning af solvenskapitalkrav.

Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter

Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter

Gennemsnitsrenteprodukter omfatter forsikringskontrakter, investeringskontrakter med ret til bonus samt genforsikringskontrakter. Forsikringskontrakter samt investeringskontrakter med ret til bonus er direkte forsikring, mens genforsikringskontrakter er indirekte forsikring.

Hensættelserne opgøres til markedsværdi i henhold til principper anmeldt til Finanstilsynet. Ved opgørelse af hensættelserne anvendes den risikofri rentekurve med volatilitetsjustering, som offentliggøres af EIOPA i henhold til Solvens II direktivet, eller en rentekurve, der ikke afviger væsentligt herfra. Ved opgørelsen anvendes endvidere forudsætninger om dødelighed, invalidehyp-

pighed, omskrivning til fripolicy, tilbagekøb og pensioneringstidspunkt fastlagt ud fra selskabets erfaringer og et skøn for forventede fremtidige levetidsforbedringer, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark.

Garanterede ydelser – direkte og indirekte forsikring

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser på den del af bestanden, der er omfattet af en ydelsesgaranti. Garanterede ydelser opgøres som nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret af forsikringen, med tillæg af nutidsværdien af den forventede fremtidige udgift til administration af forsikringen og med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige præmier. Derudover indregnes udskudte PAL-aktiver, se under Akkumuleret værdiregulering nedenfor.

Ugaranterede ordninger – direkte forsikring

Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser omfatter selskabets direkte tegnede ordninger med et gennemsnitsrenteprodukt uden ydelsesgaranti og opgøres som værdien af de aftalte ydelser. Værdien fastsættes efter samme metode, som anvendes for de garanterede ydelser. For rentegruppe F udgør bonuspotentiale på ugaranterede ydelser værdien af aktiverne.

Individuelt bonuspotentiale

Individuelt bonuspotentiale omfatter forpligtelser til at yde bonus. Individuelt bonuspotentiale opgøres som værdien af forsikringstagernes opsparring med fradrag af de garanterede ydelser eller bonuspotentiale på ugaranterede ydelser. Forsikringstagernes andel af et fald i aktivernes værdi indregnes primært ved at nedbringe kollektivt bonuspotentiale, jf. nedenfor. Hvis kollektivt bonuspotentiale ikke kan absorbere faldet i aktivernes værdi, reduceres individuelt bonuspotentiale i henhold til selskabets anmeldte regler for overskudsfordeling.

Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale omfatter forsikringstagernes andel af realiserede resultater, der endnu ikke er tilskrevet den enkelte forsikring ifølge kontributionsprincippet.

Akkumuleret værdiregulering

Akkumuleret værdiregulering indeholder merhensættelser udover de retrospektive

hensættelser samt indregning af udskudte pensionsafkastskatteaktiver, der er beregnet på diskonteret basis.

Gruppelivsforsikring

Hensættelser vedrørende gruppelivsforsikring omfatter Sampension Livs andel af hensættelser i Forenede Gruppeliv. Værdien opgøres efter samme metode, som anvendes for øvrige gennemsnitsrenteprodukter.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen består af nutidsværdien af den forventede fremtidige fortjeneste i de resterende kontraktperioder for forsikringskontrakterne, som selskabet har indgået. Fortjenstmargen på selskabets livsforsikringskontrakterne udgør nul, da al fortjeneste tilgår kunderne.

Risikomargen

Hensættelserne for bestanden af garanterede ordninger tillægges en risikomargen. Risikomargen er det beløb, som forventes at skulle betales til en anden forsikringsvirksomhed for at overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle bestanden af forsikrings- og investeringskontrakter afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme. Risikomargen opgøres som en justering til de væsentligste intensiteter i beregningen af nutidsværdien af de forventede betalingsstrømme.

Ugaranterede ordninger – indirekte forsikring

Hensættelserne for indirekte tegnede ordninger uden ydelsesgaranti opgøres som summen af depoterne hørende til arbejdsgivere, som har valgt denne genforsikringsmodel. Såfremt de ufordelte midler for disse ordninger bliver negative, reduceres hensættelserne med et tilsvarende beløb.

Hensættelser til markedsrenteprodukter

Hensættelser til markedsrenteprodukter opgøres til markedsværdien af de modsvarende nettoinvesteringsaktiver. Heri indregnes udskudte pensionsafkastskatteaktiver.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en begivenhed indtruffet senest på balancedagen har en retslig eller

Noter til regnskabet (fortsat)

faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat indregnes ud fra midlertidige forskelle mellem de regnskabsmæssige og de skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteforpligtelser måles efter gældende skatteregler og med den skattesats, der forventes at være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

Andre hensættelser

Lovpligtige hensættelser i henhold til leje- og boligreguleringslov afsættes i balancen og udgiftsføres i resultatopgørelsen. Årets faktisk afholdte omkostninger posteres direkte på de i balancen optagne hensættelseskonti, og eventuelt merforbrug indgår i resultatopgørelsen.

Gæld

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter omfatter blandt andet gæld vedrørende repoforretninger. Repoforretninger, som er solgte værdipapirer, hvor der samtidig med salget er indgået aftale om tilbagekøb, indregnes i balancen, som om værdipapirerne fortsat var en del af beholdningen. Det modtagne vederlag indregnes som gæld til kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Gæld til kreditinstitutter vedrørende investeringer i ejendomme og andre materielle investeringsaktiver indregnes ved låneoptagelsen til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til dagsværdi. Værdireguleringen indgår i resultatopgørelsen.

Andre gældsforpligtelser

Andre gældsforpligtelser, der blandt andet omfatter gæld i forbindelse med direkte forsikring, modtagne deposita, aktuelle skatteforpligtelser og gæld til tilknyttede og associerede virksomheder, måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Anden gæld

Anden gæld, der omfatter gæld vedrørende obligationskøb som følge af handler med lang valør samt afledte finansielle instrumenter, måles til dagsværdi.

Posten indeholder også leasingforpligtelser, feriepengeforpligtelser og andre hensatte personaleforpligtelser. Forpligtelserne måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi. Hvis forventet forfaldstid er ud over et år fra balancedagen, tilbagediskonteres til nutidsværdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

HOVED- OG NØGLETAL

Selskabets hoved- og nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. For yderligere oplysninger henvises til Nøgletalsdefinitioner side 90. Der udarbejdes ikke nøgletal for koncernen, da denne kun omfatter ét livsforsikringsselskab.

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
2	Bruttopræmier				
	Præmier	5.591	5.305	5.591	5.305
	Gruppelivskontrakter	3.010	3.021	3.010	3.021
	Indskud	2.587	2.561	2.587	2.561
	Præmier, direkte forsikring	11.188	10.887	11.188	10.887
	Præmier, indirekte forsikring	445	843	445	843
	Bruttopræmier, i alt	11.633	11.730	11.633	11.730
	Præmien for direkte forsikring kan fordeles således				
	Forsikringer tegnet i ansættelsesforhold	8.178	7.866	8.178	7.866
	Gruppelivsforsikringer	3.010	3.021	3.010	3.021
	I alt	11.188	10.887	11.188	10.887
	Forsikringer med bonusordning	3.536	3.548	3.536	3.548
	Markedsrenteprodukter	7.652	7.339	7.652	7.339
	I alt	11.188	10.887	11.188	10.887
	Præmien fordelt efter forsikringstagers bopæl				
	Danmark	11.155	10.873	11.155	10.873
	Andre EU-lande	31	13	31	13
	Øvrige lande	3	1	3	1
	I alt	11.188	10.887	11.188	10.887
	Antal forsikrede, hvor forsikrings- og investeringskontrakter er tegnet som led i ansættelsesforhold	309.262	305.629	309.262	305.629
	Heraf antal forsikrede med markedsrentekontrakter	227.905	221.520	227.905	221.520
	Antal gruppelivsforsikringer (i tusinde)	685.045	729.267	685.045	729.267
3	Renteindtægter og udbytter mv.				
	Udbytte af kapitalandele	2.150	1.885	225	138
	Udbytte af investeringsforeningsandele	10	12	8	10
	Renter af obligationer	2.474	2.095	2.450	2.038
	Renter af pantsikrede udlån	39	21	39	21
	Renter fra tilknyttede virksomheder	0	0	76	38
	Øvrige renteindtægter	183	27	96	13
	Indeksregulering	-727	3.149	-727	3.149
	Renteafdækningsinstrumenter	-328	748	-328	748
	Renteindtægter og udbytter mv., i alt	3.800	7.937	1.839	6.154
4	Kursreguleringer				
	Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	-1.217	-969	0	0
	Kapitalandele	12.621	-10.614	1.676	2.329
	Investeringsforeningsandele	122	-148	113	-130
	Obligationer	6.021	-20.006	5.830	-19.882
	Pantsikrede udlån	8	-22	8	-22
	Afledte finansielle instrumenter	1.692	-12.667	1.630	-12.614
	Indlån i kreditinstitutter	-45	123	-41	141
	Øvrigt	-1.819	4.217	37	-66
	Kursreguleringer, i alt	17.383	-40.085	9.254	-30.244

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
5	Administrationsomkostninger				
	Alle medarbejdere er ansat i og aflønnes af Sampension Administrationselskab A/S, som er administrationsfællesskab for fire pensionsvirksomheder, herunder moderselskabet Sampension Livsforsikring A/S. Administrerende direktør, chief operating officer, ansvarshavende aktuar samt ansatte i kontrolfunktioner er endvidere ansat i moderselskabet. I administrationsomkostninger ifm. forsikrings- og investeringsvirksomhed indgår følgende personaleudgifter for hele administrationsfællesskabet:				
	Løn		-346		-315
	Pension		-60		-53
	Andre udgifter til social sikring		-1		-1
	Lønsumsafgift mv.		-62		-56
	Personaleudgifter, i alt		-469		-425
	Gennemsnitlig antal heltidsbeskæftigede		401		369
	Vederlag til direktion, bestyrelse og væsentlige risikotagere				
	Vederlag til direktion og ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil, er fordelt efter ejerandele til de enheder, der indgår i og ejer administrationsfællesskabet Sampension Administrationselskab A/S. Sampension Livsforsikring A/S ejer 88 % af Sampension Administrationselskab A/S.				
	Direktion				
	Vederlag til direktion		-11		-10
	Sampension Livs andel af direktionens vederlag udgør		-10		-10
	Antal personer		2		2
	Bestyrelse				
	Honorar til bestyrelse		-3		-3
	Antal personer		14		14
	Væsentlige risikotagere				
	Sampension Livs andel af fast løn inkl. pension til ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil *)		-13		-11
	Antal personer		7		7

*) Oplysninger om variabel løn, herunder oplysning om fordeling af variabel løn på tildelte, udbetalte og udskudte dele samt om fordeling på kontanter og efterstillet gæld er udeladt, da det ville medføre oplysning om enkeltpersoners individuelle løn.

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for ledelsen eller udbetalt variabel løn til ledelsen, og der er heller ikke pensionsforpligtelser udover løbende pensionsbidrag, som indgår i ovennævnte omkostninger.

Der er ikke tildelt eller udbetalt nyansættelses- eller fratrædelsesgodtgørelser til direktion, bestyrelse eller ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

Note 5 fortsættes næste side

Note 5 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
Samlet honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer					
PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab					
	Lovpligtig revision af årsregnskabet	-3,3	-4,0	-0,7	-0,6
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
	Skatterådgivning	-0,5	-0,3	0,0	-0,1
	Andre ydelser	-0,8	-0,2	0,0	0,0
		-4,8	-4,6	-0,9	-0,7

Udover de nævnte honorarer er der afholdt udgifter til koncernens interne revision.

De angivne beløb er inklusive udenlandske netværks virksomheder. Alle beløb er angivet inkl. moms.

PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab har ud over lovpligtig revision af koncern og årsregnskaber samt afgivelse af øvrige lovpligtige erklæringer med sikkerhed afgivet branchebestemt erklæring om ÅOP & ÅOK, ydet assistance med digital indberetning af årsrapporter for enkelte datterselskaber samt ydet skatte-, moms- og afgiftsmæssig rådgivning samt assisteret med IT-sikkerhedsvurdering.

6 Udbetalte ydelser					
	Forsikringssummer ved død	-315	-335	-315	-335
	Forsikringssummer ved kritisk sygdom	-269	-292	-269	-292
	Forsikringssummer ved invaliditet	-88	-90	-88	-90
	Forsikringssummer ved udløb	-128	-94	-128	-94
	Pensions- og renteydelser	-3.913	-3.848	-3.913	-3.848
	Tilbagekøb mv.	-2.541	-2.289	-2.541	-2.289
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-2.276	-2.214	-2.276	-2.214
	Ydelser, direkte forsikring	-9.530	-9.162	-9.530	-9.162
	Ydelser, indirekte forsikring	-2.171	-2.129	-2.171	-2.129
	Udbetalte ydelser, i alt	-11.701	-11.291	-11.701	-11.291
	Indregnet i resultatopgørelsen	-11.701	-11.291	-11.701	-11.291
	Udlodning fra egenkapitalen	0	0	0	0
	Udbetalte ydelser, i alt	-11.701	-11.291	-11.701	-11.291
7 Skat					
	Aktuel skat	-39	-57	0	0
	Ændring af udskudt skat, ordinær	-13	-257	0	-274
	Regulering vedrørende tidligere år, aktuel skat	46	21	32	23
	Regulering vedrørende tidligere år, udskudt skat	-1.079	143	-1.079	107
	Anden betalt skat mv.	-45	-69	16	0
	Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	1.079	166	1.079	166
	Skat resultatopgørelse, i alt	-50	-52	48	23
	Skat, anden totalindkomst	0	0	0	0
	Skatteafstemning				
	Resultat før skat	2.442	-3.161	11	-340
	Anden totalindkomst før skat	59	-68	-2	-7
	Beregnet skat, 25,2 % / 22,0 %	-630	710	-2	76
	Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter mv.	593	-1.025	2	88
	Andet	-45	-69	16	0
	Regulering vedrørende tidligere år	-1.047	165	-1.047	23
	Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	1.079	166	1.079	-165
		-50	-52	48	23

Note 7 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 7 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
	Udskudte skatteaktiver				
	Grunde og bygninger	-87	-210	-94	-94
	Energianlæg	-130	0	0	0
	Skat af PAL	-1.134	-1.334	-1.134	-1.334
	It-aktiver	73	63	0	0
	Andet	4	7	0	0
	Skattemæssigt underskud	3.380	2.501	3.380	2.501
	Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	-2.152	-1.073	-2.152	-1.073
	Hensættelser til skatter, i alt	-47	-47	0	0
	Heraf udskudte skatteaktiver	73	63	0	0
	Heraf udskudte skatteforpligtelser	-119	-110	0	0
8	Driftsmidler				
	Kostpris pr. 1. januar	25	24	0	0
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	15	1	0	0
	Afgang i årets løb	-2	-1	0	0
	Kostpris pr. 31. december	39	25	0	0
	Ned- og afskrivninger pr. 1. januar	-17	-16	0	0
	Årets afskrivninger	-2	-2	0	0
	Tilbageførte afskrivninger	2	0	0	0
	Ned- og afskrivninger pr. 31. december	-18	-17	0	0
	Bogført værdi pr. 31. december	21	7	0	0
9	Domicilejendom				
	Omvurderet værdi pr. 1. januar	464	527	0	0
	Tilgang i årets løb	0	0	0	0
	Årets værdiregulering, indregnet i anden totalindkomst	-27	-61	0	0
	Årets afskrivninger	-2	-2	0	0
	Omvurderet værdi pr. 31. december	435	464	0	0
	Dagsværdi indgår i posten Domicilejendom	435	464	0	0
	Afkastprocent benyttet ved fastsættelse af ejendommens dagsværdi	4,56	4,25	0,00	0,00

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
10	Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver				
	Investeringsejendomme				
	Dagsværdi primo	13.319	16.212	0	0
	Korrektion tidligere år	-45	-95	0	0
	Tilgang i årets løb	1.394	401	0	0
	Afgang i årets løb	0	-1.870	0	0
	Årets værdireguleringer til dagsværdi	-1.440	-1.329	0	0
	Dagsværdi ultimo	13.228	13.319	0	0
	Andre materielle investeringsaktiver, dagsværdi	2.735	2.815	0	0
	Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver, dagsværdi i alt	15.963	16.134	0	0
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	5.112	5.488	0	0
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	10.851	10.646	0	0
	For visse investeringsejendomme er der indhentet vurderingserklæringer fra eksterne eksperter.				
	Gennemsnitlige diskonteringsrentesatser benyttet ved fastsættelsen af de enkelte typer af investeringsejendommens dagsværdi:				
	Boligejendomme	4,48	3,76	-	-
	Erhvervsnejendomme	5,32	5,03	-	-
	Ungdomsboliger	4,71	4,05	-	-
	Udenlandske ejendomme	6,73	6,36	-	-
	Vægtet gennemsnit af diskonteringsrentesatser	5,19	4,96	-	-
11	Udlån til tilknyttede og associerede virksomheder				
	Tilknyttede virksomheder				
	Fallcorner BV, Holland	-	-	192	190
	KP CE s.a., Frankrig	-	-	167	165
	Sampension KP International A/S, Danmark	-	-	670	650
	Ndr. Ringgade 16A ApS, Danmark	-	-	113	20
	Egeskovvej 2 ApS, Danmark	-	-	64	0
	Sampension Renewables P/S, Danmark	-	-	308	228
	Udlån tilknyttede virksomheder, i alt	-	-	1.514	1.253
	Indgår i posten Udlån til tilknyttede virksomheder	-	-	785	1.083
	Indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	-	-	728	169
	Associerede virksomheder				
	OPP Slagelse Sygehus P/S, Danmark	66	72	66	72
	OPP Retten i Svendborg P/S, Danmark	13	14	13	14
	OPP Vejle P/S, Danmark	78	87	78	87
	OPP HoldCo ApS	17	17	17	17
	Britannia Invest	434	420	434	420
	Udlån associerede virksomheder, i alt	608	610	608	610
	Indgår i posten Udlån til associerede virksomheder	209	234	209	234
	Indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	399	376	399	376

Herudover er der udlån fra tilknyttede virksomheder til disse selskabers dattervirksomheder, hvor der ikke er risiko for moderselskabet.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
12	Afledte finansielle instrumenter				
	2023	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
	Renteafdækningsinstrumenter mv.:				
	Renteswaps	15.600	13.076	15.600	13.076
	TRS	2.734	2.735	2.734	2.735
	Caps/floors	2	1	2	1
	Swaptions	993	1.387	993	1.387
	CDS'er	184	26	184	26
	Option på futures	70	26	70	26
	Renteafdækningsinstrumenter, i alt	19.584	17.249	19.584	17.249
	Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	2.896	415	2.107	415
	TRS Equity	969	943	969	943
	Afledte finansielle instrumenter, i alt	23.449	18.608	22.660	18.608
	Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	19.127		18.827	
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	4.322		3.833	
	Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 18		18.608		18.608
	Bogført værdi, netto (aktiv)	4.842		4.053	
	Mio. kr.	2023	2022	2023	2022
	Der er indgået aftaler om sikkerhedsstillelse for afledte finansielle instrumenter.				
	Selskabet har modtaget sikkerhedsstillelse i form af likvide obligationer og kontanter svarende til en dagsværdi på	8.795	7.331	8.795	7.331
	Selskabet har stillet sikkerhed i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på	-2.542	-3.504	-2.542	-3.504
	Collateral, netto (aktiv)	6.252	3.827	6.252	3.827

Herudover er der til effektiv porteføljestyling i markedsrentemiljøet anvendt aktiefutures med en samlet eksponering på -3.886 mio.kr. (-2.262 mio. kr. i 2022) og i gennemsnitsmiljøet -999 mio. kr. (-663 mio. kr. i 2022). Til afdækning af renterisiko på obligationsbeholdningen er der anvendt obligationsfutures med en samlet eksponering på -158 mio. kr. i markedsrente (-3.855 mio. kr. i 2022) og -7.149 mio. kr. i gennemsnitsrente (-9.073 mio. kr. i 2022). Da der foretages løbende afregning af gevinst/tab er dagsværdien nul.

Note 12 fortsættes næste side

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
2022					
Renteafdækningsinstrumenter mv.:					
Renteswaps		16.018	15.607	16.018	15.607
Caps/floors		17	6	17	6
Swaptions		1.305	2.427	1.305	2.427
CDS'er		10	7	10	7
Option på futures		85	108	85	108
Renteafdækningsinstrumenter, i alt		17.434	18.155	17.434	18.155
Valutabaserede afledte finansielle instrumenter		5.333	861	4.391	855
TRS Equity		0	2	0	2
Afledte finansielle instrumenter, i alt		22.768	19.019	21.825	19.012
Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter		17.054		16.708	
Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13		5.713		5.117	
Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 18			19.019		19.012
Bogført værdi, netto (aktiv)		3.749		2.813	
Mio. kr.		2023	2022	2023	2022
13 Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter					
3 i 1 Livspension					
Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver		10.851	10.646	0	0
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	66.418	64.533
Udlån til tilknyttede virksomheder		0	0	728	169
Kapitalandele i associerede virksomheder		2.573	2.541	1.106	1.129
Udlån til associerede virksomheder		399	376	399	376
Kapitalandele		70.057	64.920	16.002	13.191
Investeringsforeningsandele		129	1.120	129	1.120
Obligationer		40.398	37.017	38.541	36.339
Pantesikrede udlån		398	377	398	377
Indlån i kreditinstitutter		3.041	2.379	3.033	2.311
Afledte finansielle instrumenter, jf. note 12		4.322	5.713	3.833	5.117
Investeringsaktiver, i alt		132.167	125.091	130.588	124.663
Linkpension					
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	67	35
Kapitalandele		83	54	16	21
Investeringsforeningsandele		107	112	107	112
Obligationer		0	2	0	0
Indlån i kreditinstitutter		0	0	0	0
Investeringsaktiver, i alt		190	168	190	168
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, i alt		132.357	125.259	130.778	124.831
14 Overskudskapital					
Overskudskapital primo		3.341	4.032	3.341	4.032
Overført fra medlemsbidrag		0	0	0	0
Udbetalt til kunder		-181	-204	-181	-204
Afkast for året		205	-487	205	-487
Overskudskapital, i alt		3.365	3.341	3.365	3.341

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
15	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter				
	Hensættelserne specificeres således				
	Forsikringshensættelser primo	93.673	117.691	93.673	117.691
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-7.702	-18.201	-7.702	-18.201
	Regulering af bonuspotentiale på ugaranterede ydelser primo	0	0	0	0
	Risikomargen dækket af kollektivt bonuspotentiale primo	0	-87	0	-87
	Risikomargen dækket af egenkapitalen primo	0	0	0	0
	Akkumuleret værdiregulering primo	2.002	-11.084	2.002	-11.084
	Retrospektive hensættelser primo	87.973	88.320	87.973	88.320
	Bruttopræmier	3.969	4.363	3.969	4.363
	Afkasttilskrivning før PAL	1.706	3.360	1.706	3.360
	PAL heraf	0	-247	0	-247
	Overført mellem klasse I og klasse III	0	-449	0	-449
	Forsikringsydelser	-7.407	-7.202	-7.407	-7.202
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-146	-152	-146	-152
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	236	106	236	106
	Kvoteforskydning mv. Gruppeliv	91	-8	91	-8
	Ændring i hensættelser til Solidariske dækninger	142	44	142	44
	Andet	177	-161	177	-161
	Retrospektive hensættelser ultimo	86.740	87.973	86.740	87.973
	Akkumuleret værdiregulering ultimo	127	-2.002	127	-2.002
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	11.271	7.702	11.271	7.702
	Risikomargen dækket af kollektivt bonuspotentiale ultimo	0	0	0	0
	Risikomargen dækket af egenkapitalen ultimo	0	0	0	0
	Hensættelser ultimo	98.138	93.673	98.138	93.673
	Rentegruppe F (særlig ugaranteret)				
	Garanterede ydelser	0	0	0	0
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	1.215	1.147	1.215	1.147
	Individuelt bonuspotentiale	0	0	0	0
	Kollektivt bonuspotentiale	4	0	4	0
	Rentegruppe F, i alt	1.219	1.147	1.219	1.147
	Rentegruppe G (Garanterede, grundlagsrente 0,0 %) *)				
	Garanterede ydelser	4.308	4.334	4.308	4.334
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	0	0	0	0
	Individuelt bonuspotentiale	441	488	441	488
	Kollektivt bonuspotentiale	233	0	233	0
	Rentegruppe G, i alt	4.982	4.821	4.982	4.821
	Rentegruppe H (Hensigtserklærede, grundlagsrente 0,0 %) *)				
	Garanterede ydelser	0	0	0	0
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	40.455	39.521	40.455	39.521
	Individuelt bonuspotentiale	2.360	2.786	2.360	2.786
	Kollektivt bonuspotentiale	2.640	0	2.640	0
	Rentegruppe H, i alt	45.455	42.308	45.455	42.308
	Rentegrupper, i alt	51.657	48.276	51.657	48.276

Note 15 fortsættes næste side

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
	Omkostningsgrupper				
	Kollektivt bonuspotentiale	177	163	177	163
	Omkostningsgrupper, i alt	177	163	177	163
	Risikogrupper				
	Kollektivt bonuspotentiale	635	771	635	771
	Risikogrupper, i alt	635	771	635	771
	Gruppelivsforsikring mv.				
	Garanterede ydelser	1.030	814	1.030	814
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	0	0	0	0
	Individuelt bonuspotentiale	1.909	1.863	1.909	1.863
	Kollektiv bonuspotentiale	177	120	177	120
	Gruppelivsforsikring mv., i alt	3.117	2.797	3.117	2.797
	Risikomargen				
	Risikomargen	25	8	25	8
	Gruppelivsforsikring	13	9	13	9
	Risikomargen, i alt	38	17	38	17
	Ugaranteret indirekte forsikring				
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	35.110	34.941	35.110	34.941
	Kollektivt bonuspotentiale	7.405	6.708	7.405	6.708
	Ugaranteret indirekte forsikring, i alt	42.515	41.649	42.515	41.649
	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	98.138	93.673	98.138	93.673
	Total				
	Garanterede ydelser	4.308	4.334	4.308	4.334
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	41.670	40.668	41.670	40.668
	Individuelt bonuspotentiale	2.801	3.274	2.801	3.274
	Kollektivt bonuspotentiale	3.689	934	3.689	934
	Gruppelivsforsikring	3.117	2.797	3.117	2.797
	Risikomargen	38	17	38	17
	Ugaranteret indirekte forsikring	42.515	41.649	42.515	41.649
	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	98.138	93.673	98.138	93.673

16	Hensættelser til markedsrenteprodukter				
	3 i 1 Livspension kontrakternes hensættelser kan specificeres således				
	3 i 1 Livspensions hensættelser primo	113.750	118.221	113.750	118.221
	Bruttopræmier	7.596	7.297	7.596	7.297
	Investeringsafkast før PAL	9.729	-8.604	9.729	-8.604
	Overført mellem klasse I og klasse III	0	449	0	449
	Depottilskud ved overførsel	0	306	0	306
	Egenkapitaltilskud ifm. omvalg til 3 i 1 Livspension	0	0	0	0
	PAL af afkast og depottilskud	-162	-32	-162	-32
	Forsikringsydelse	-4.016	-3.756	-4.016	-3.756
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-105	-101	-105	-101
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-50	-33	-50	-33
	Andet	3	4	3	4
	3 i 1 Livspension hensættelser ultimo	126.744	113.750	126.744	113.750

Note 16 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 16 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
Linkpension kontraktens hensættelser kan specificeres således					
	Unit-linked hensættelser primo	201	213	201	213
	Bruttopræmier	25	14	25	14
	Investeringsafkast før PAL	12	-8	12	-8
	PAL heraf	0	1	0	1
	Forsikringsydelse	-15	-13	-15	-13
	Andet	-2	-5	-2	-5
Linkpension hensættelser ultimo		220	201	220	201
Hensættelser til markedsrenteprodukter, i alt		126.965	113.951	126.965	113.951
Forsikringerne er tegnet uden garanti om minimumsforrentning.					
Ændring i hensættelser fordeler sig således					
	Ændring i hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	-4.465	24.018	-4.465	24.018
	Ændring i hensættelser til markedsrenteprodukter	-13.014	4.483	-13.014	4.483
	Udbetalt bonuskapital indsat på depot	59	70	59	70
	Kvoteforskydning mv. Gruppeliv	91	-8	91	-8
	Ændring i hensættelser, Anden totalindkomst	-72	46	-72	46
	Andet	4	8	4	8
Ændring i hensættelser, resultatopgørelse		-17.396	28.617	-17.396	28.617
Fortjenstmargen på livsforsikringskontrakter udgør nul kroner, da al fortjeneste tilgår kunderne.					
17 Gæld til kreditinstitutter					
	Repoer	18.750	26.610	18.750	26.610
	Bankgæld	509	639	177	16
	Prioritetsgæld	1.321	1.171	0	0
Gæld til kreditinstitutter, i alt		20.580	28.420	18.926	26.626
Af bankgælden og prioritetsgælden (indeksslån) forfalder i det kommende år					
		19.259	27.249	18.926	26.626
Efter 5 år er restgælden (indekseret)					
		1.321	1.171	0	0
18 Anden gæld					
	Afledte finansielle instrumenter, jf. note 12	18.608	19.019	18.608	19.012
	Gæld vedrørende obligationskøb	208	718	208	718
	Gæld vedrørende afvikling af repoer	0	0	0	0
	Diverse finansiell gæld	195	11	193	0
	Feriepengeforpligtelse	25	23	0	0
	Skyldig pensionsafkastskat mv.	1.248	1.111	667	599
Anden gæld, i alt		20.284	20.881	19.676	20.329

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2023	2022	2023	2022
19	Eventualforpligtelser				
	Indgåede aftaler om deltagelse i senere investeringer i fonde mv. (investeringstilsagn) udgør	12.869	13.987	9.734	9.664
	Endnu ikke indbetalte kapitalforhøjelser i tilknyttede virksomheder, som moderselskabet har forpligtet sig til at indbetale, udgør	0	0	29.614	23.426
	Momsreguleringsforpligtelse vedrørende ejendomme	51	4	0	0
	Sampension KP Danmark A/S hæfter solidarisk med de øvrige ejere for den samlede gæld og forpligtelse i Scandinavian Center I/S, Århus				
	Den samlede gæld og forpligtelse udgør ifølge årsrapporten	44	40	0	0
	Eventualforpligtelser, i alt	12.964	14.031	39.347	33.090

De sambeskattede selskaber indgår i a conto skatteordningen. Sampension Livsforsikring A/S hæfter som administrationsselskab solidarisk med de sambeskattede selskaber for den del af skatten samt tillæg og renter, der vedrører det enkelte selskab og i henhold til skattelovgivningens regler hæfter Sampensions Livsforsikring A/S for forpligtelser til afregning og indeholdelse af skatter samt øvrige forpligtelser afledt heraf.

Moderselskabet hæfter solidarisk med de øvrige ejerselskaber for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer administreret af Forenede Gruppeliv A/S.

Moderselskabet har som led i almindelige forretningsmæssige aktiviteter afgivet hæftelse over for tredjepart ved datterselskabers misligholdelse af betalingsforpligtelser i forhold til tredje part.

Sampensions Livsforsikring A/S størrelse og forretningsomfang indebærer, at Sampensions Livsforsikring A/S til stadighed er part i forskellige tvister. De verserende tvister forventes ikke at få væsentlig indflydelse på Sampensions Livsforsikring A/S' økonomiske stilling.

20	Sikkerhedsstillelser				
	Realkreditlån i Sampension Administrationssselskab vedr. domicilejendommen. Nykredit har pant i ejendommen	201	201		
	Margindeponeringer vedrørende futures	587	867	587	867
	Obligationer solgt som led i repogæld	11.567	21.320	11.567	21.320
	Til dækning af "Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt" *) er der registreret nettoaktiver for	235.465	217.511	235.465	217.511
	Beløbet vedrører følgende poster:				
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			87.865	87.501
	Udlån til tilknyttede virksomheder			1.514	1.233
	Kapitalandele			3.528	5.264
	Investeringsforeningsandele			26.838	23.649
	Obligationer			105.539	90.481
	Kontante indskud			0	0
	Afledte finansielle instrumenter			5.803	4.679
	PAL-skatteaktiv			4.378	4.704
	Registrerede aktiver, i alt			235.465	217.511
	Heraf vedrørende markedsrenteprodukter			126.948	115.270

*) De forsikringsmæssige hensættelser, der registreres aktiver til dækning af, opgøres efter den solvensmæssige regulering herom. Fra 2022 vil opgørelsen efter den solvensmæssige regulering være forskellig fra den regnskabsmæssige indregning foretaget i årsrapporten. For mere information henvises til egenkapitalopgørelsen.

Noter til regnskabet (fortsat)

		MODERSELSKAB	
Note	Mio. kr.	2023	2022
21	Koncerninterne transaktioner		
	Selskabets samlede administration sker i henhold til administrationsaftalen med Sampension Administrationselskab A/S, der varetager samtlige administrative funktioner. Administrationen omfatter således både forsikrings- og investeringsvirksomhed.		
	Selskabet betaler et administrationsvederlag, som er fordelt på forsikringsmæssige driftsomkostninger og på administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed med henholdsvis 167 mio. kr. (2022: 160 mio. kr.) og 423 mio. kr. (2022: 375 mio. kr.).		
	Løbende koncerninterne transaktioner:		
	Administrationsaftaler	590	535
	Aftaleindskud, årets ændring i saldo (2022: højeste månedlige saldo)	1.488	5.686
	Renter mv.	89	47
	Ydelserne leveres på markedsvilkår.		
	For tilknyttede og associerede virksomheder henvises til note 11 med specifikation af koncerninterne udlån samt til specifikation af kapitalandele note 29.		
22	Realiseret resultat for rente-, omkostnings- og risikogrupper		
	Rentegrupper, i alt		
	Investeringsafkast før PAL	5.455	-19.312
	Ændring i markedsværdiregulering	-1.231	10.376
	Tilskrevet grundlagsrente	-50	-46
	Andet	1	-14
	Realiseret renteresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	4.176	-8.997
	Pensionsafkastskat	-15	-359
	Til fordeling efter pensionsafkastskat	4.161	-9.356
	Tilskrevet bonus	44	-1.407
	Overført til kollektivt bonuspotentiale, rentegrupper	-3.743	9.950
	Investeringsafkast og risikoforrentning til kapitalgrundlaget	462	-814
	Omkostningsgrupper, i alt		
	Omkostningsbidrag	457	462
	Faktiske administrationsomkostninger	-171	-166
	Realiseret omkostningsresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	285	297
	Tilskrevet bonus	-283	-286
	Overført til kollektivt bonuspotentiale, omkostningsgrupper	-2	-12
	Omkostningsresultat, som dækkes af egenkapitalen	0	-12
	Omkostningsresultat i pct. i forhold til forsikringsmæssige hensættelser	0,03%	0,01%
	Risikogrupper, i alt		
	Realiseret risikoresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	-148	-115
	Tilskrevet bonus	-33	-11
	Overført til kollektivt bonuspotentiale, risikogrupper	181	126
	Risikoresultat, som dækkes af kapitalgrundlaget	0	1
	Risikoresultat i pct. i forhold til forsikringsmæssige hensættelser	0,03%	0,01%

Note

23 Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser indregnes til dagsværdi eller amortiseret kostpris, jf. note 1. Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv eller skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på målingstidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra følgende hierarki:

Niveau 1 - noterede priser

Noterede priser anvendes, hvor der eksisterer et aktivt marked for de enkelte aktiver. Som udgangspunkt anvendes lukkekursen på balancedagen.

Niveau 2 - observerbare input

For noterede papirer, hvor lukkekursen ikke afspejler dagsværdien, fastsættes dagsværdien ud fra noterede kurser på lignende aktiver eller forpligtelser eller ud fra andre værdiansættelsesmetoder, som er baseret på observerbare markedsinput, fx input fra banker eller lignende. For afledte finansielle instrumenter anvendes vurderingsteknikker, som er baseret på observerbare markedsdata som rentekurver og valutakurser mv.

Niveau 3 - ikke observerbare input

For en væsentlig del af investeringerne kan værdiansættelsen ikke alene baseres på observerbare markedsdata. For disse aktiver anvendes værdiansættelsesmodeller, der kan indebære skøn over aktuelle markedsforhold og den fremtidige udvikling heri. I note 1 om anvendt regnskabspraksis er de anvendte værdiansættelsesmetoder nærmere beskrevet.

Mio. kr.	KONCERN 2023				KONCERN 2022			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total
Finansielle aktiver								
Domicilejendom	0	0	435	435	0	0	464	464
Investerings ejendomme	0	995	12.233	13.228	0	1.026	12.293	13.319
Andre materielle investeringsaktiver	0	0	2.735	2.735	0	0	2.815	2.815
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	3.678	3.678	0	0	3.773	3.773
Udlån til associerede virksomheder	0	0	608	608	0	0	610	610
Kapitalandele	74.346	0	32.665	107.011	67.776	0	33.296	101.072
Investeringsforeningsandele	191	0	209	400	176	1.257	403	1.837
Obligationer	97.340	1.993	21.902	121.236	88.004	1.195	26.000	115.199
Pantesikrede udlån	0	0	645	645	0	0	645	645
Afledte finansielle instrumenter	0	23.449	0	23.449	0	22.767	0	22.767
Indlån i kreditinstitutter	8.701	0	0	8.701	7.193	0	0	7.193
Likvide beholdninger	2.966	0	0	2.966	4.274	0	0	4.274
Finansielle aktiver i alt	183.544	26.437	75.111	285.092	167.423	26.244	80.300	273.968
Finansielle gældsposter								
Repoer	18.750	0	0	18.750	26.610	0	0	26.610
Bankgæld	1.830	0	0	1.830	1.810	0	0	1.810
Afledte finansielle instrumenter	0	18.608	0	18.608	0	19.019	0	19.019
Gæld vedr. obligationskøb og afvikling af repoer mv.	403	0	0	403	729	0	0	729
Finansielle gældsposter i alt	20.983	18.608	0	39.591	29.149	19.019	0	48.167
Nettoaktiver i alt	162.561	7.829	75.111	245.501	138.274	7.226	80.300	225.800
Heraf vedrører:								
Gennemsnitsrente, kapitalgrundlag og minoritetsandele	90.448	5.343	23.431	119.223	76.557	3.187	29.840	109.584
Markedsrente	72.113	2.486	51.680	126.279	61.717	4.039	50.460	116.216
Total	162.561	7.829	75.111	245.501	138.274	7.226	80.300	225.800

Note 23 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 23 fortsat

Note

23 Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi (fortsat)

Specifikation af værdiansættelse baseret på Niveau 3

Mio. kr.	Værdi primo 1. januar 2023	Værdi- reguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2023
Domicilejendom	464	-29			435
Investeringssejendomme	12.293	-3.363	3.303		12.233
Andre materielle investeringsaktiver	2.815	-403	323		2.735
Kapitalandele i associerede virksomheder	3.773	-95			3.678
Udlån til associerede virksomheder	610	15	-17		608
Kapitalandele	33.296	469	-1.100		32.665
Investeringsforeningsandele	403	116	-310		209
Obligationer	26.000	732	-4.406	-424	21.902
Pantesikrede udlån	645	8	-8		645
Total	80.300	-2.550	-2.215	-424	75.111

Værdireguleringer er fordelt på følgende regnskabsposter:

Anden totalindkomst	-25
Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	166
Kursreguleringer	-2.691
Total	-2.550

Mio. kr.	Værdi primo 1. januar 2022	Værdi- reguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2022
Domicilejendom	527	-63	0	0	464
Investeringssejendomme	15.360	-2.171	-895	0	12.293
Andre materielle investeringsaktiver	2.330	485	0	0	2.815
Kapitalandele i associerede virksomheder	3.500	-156	429	0	3.773
Udlån til associerede virksomheder	204	-16	422	0	610
Kapitalandele	31.984	5.277	-3.965	0	33.296
Investeringsforeningsandele	0	-55	0	458	403
Obligationer	25.965	-956	1.001	-10	26.000
Pantesikrede udlån	766	-22	-99	0	645
Total	80.635	2.323	-3.107	448	80.300

Værdireguleringer er fordelt på følgende regnskabsposter:

Anden totalindkomst	-61
Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	485
Kursreguleringer	1.899
Total	2.323

For nærmere beskrivelse af værdiansættelsesteknikker og input henvises til Note 1 Anvendt regnskabspraksis, Note 9 Domicilejendom og Note 10 Investeringssejendomme og andre materielle investeringsaktiver.

Note

24 Oversigt over beholdninger og afkast

Beholdninger og afkast Mio. kr	Markedsværdi		Afkast 2023 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Gennemsnitsrente			
Traditionel gennemsnitsrente			
Grunde og bygninger	4.178	3.396	-5,7%
Noterede kapitalandele	3.362	3.616	16,0%
Unoterede kapitalandele	4.660	3.952	2,7%
Kapitalandele, i alt	8.022	7.568	8,6%
Stats- og realkreditobligationer	24.344	29.611	8,7%
Indeksobligationer	3.187	4.171	4,1%
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	12.372	8.231	10,1%
Udlån mv.	1.685	1.258	8,3%
Obligationer og udlån mv., i alt	41.588	43.271	8,7%
Tilknyttede og associerede virksomheder	-	-	0,0%
Øvrige investeringsaktiver	-1.638	-1.593	13,1%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	3.379	5.737	6,2%
Total	55.529	58.379	10,0%
Ugaranteret genforsikring			
Grunde og bygninger	3.310	2.899	-6,0%
Noterede kapitalandele	8.269	8.596	15,4%
Unoterede kapitalandele	4.467	4.833	3,6%
Kapitalandele, i alt	12.736	13.429	11,1%
Stats- og realkreditobligationer	2.586	3.219	7,9%
Indeksobligationer	19.143	19.631	3,0%
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	3.869	3.138	11,5%
Udlån mv.	-	-	0,0%
Obligationer og udlån mv., i alt	25.598	25.987	4,6%
Tilknyttede- og associerede virksomheder	-	-	0,0%
Øvrige investeringsaktiver	-573	38	10,8%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	34	-	-4,8%
Total	41.105	42.353	5,9%

Specifikationerne er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse § 96 og kan ikke umiddelbart afstemmes med regnskabets tal. Årsafkastet er beregnet som daglige tidsvægtede afkast.

Note 24 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 24 fortsat

Note	MODERSELSKAB		
	2023		2022
Beholdninger og afkast	Markedsværdi		Afkast 2023 i pct. p.a.
Mio. kr	Primo	Ultimo	
Markedsrente			
Grunde og bygninger	13.937	13.451	-6,0%
Noterede kapitalandele	40.046	45.464	15,3%
Unoterede kapitalandele	19.893	23.473	3,3%
Kapitalandele, i alt	59.939	68.937	11,1%
Stats- og realkreditobligationer	17.432	23.263	7,9%
Indeksobligationer	2.305	2.636	4,1%
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	19.068	18.418	10,6%
Udlån mv.	-	-	0,0%
Obligationer og udlån mv., i alt	38.805	44.317	9,1%
Tilknyttede- og associerede virksomheder	-	-	0,0%
Øvrige investeringsaktiver	851	91	-0,4%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	140	-	1,6%
Total	113.671	126.796	8,4%

Specifikationer er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse § 96 og kan ikke umiddelbart afstemmes med regnskabet tal. Årsafkastet er beregnet som daglige tidsvægtede afkast.

Note

25 Markedsrenteprodukt, afkast mv. pr. investeringsprofil

	2023			2022		
	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Akast i pct.	Risiko
Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension						
Investeringsprofil med høj risiko						
År til pension						
30 år	0,09	10,9	4,50	0,06	-9,4	5,75
15 år	0,18	10,9	4,50	0,14	-9,4	5,75
5 år	0,10	9,2	3,50	0,11	-8,0	5,25
5 år efter	0,02	8,4	3,00	0,02	-7,4	4,50
Investeringsprofil med moderat risiko						
År til pension						
30 år	0,62	9,8	4,10	0,66	-7,9	5,50
15 år	2,57	9,8	4,10	2,83	-7,9	5,50
5 år	3,87	7,8	2,70	3,63	-6,7	4,50
5 år efter	1,67	6,8	2,10	1,67	-6,1	4,25
Investeringsprofil med lav risiko						
År til pension						
30 år	0,00	8,6	3,20	0,00	-7,3	4,75
15 år	0,02	8,6	3,20	0,02	-7,3	4,75
5 år	0,03	7,6	2,10	0,03	-7,6	4,50
5 år efter	0,02	7,0	1,70	0,01	-7,7	4,25

Der er taget udgangspunkt i en pensionsalder på 65 år.

26 Supplerende nøgletal for produkter

	2023		2022	
	Afkast i pct.	Bonusgrad i pct.	Afkast i pct.	Bonusgrad i pct.
Traditionel gennemsnitsrente				
Rentegruppe F (særlig ugaranteret)	7,9%	0,3%	-12,8%	0,0%
Rentegruppe G (Garanterede, grundlagsrente 0,0 %)	9,4%	14,0%	-26,0%	10,2%
Rentegruppe H (Hensigtserklærede, grundlagsrente 0,0 %)	10,9%	11,7%	-26,0%	7,4%
Ugaranteret indirekte forsikring	5,8%	21,1%	-2,5%	19,2%
Forrentning af kundernes midler efter omkostninger før skat				
Inkluderer afkast af overskudskapital		I alt i pct.		I alt i pct.
Traditionel gennemsnitsrente		10,7%		-26,2%
Ugaranteret indirekte forsikring		5,7%		-2,5%
Markedsrente (3 i 1 Livspension)		8,2%		-7,2%

Gruppelivsforsikring indgår ikke i beregningerne, da oplysningerne ikke er relevante for dette produkt.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note

27 5 års hovedtal for koncern og 5 års hoved- og nøgletal for moderselskab

Mio. kr.	2023	2022	2021	2020	2019
5 års hovedtal for koncern					
Præmier	11.633	11.730	11.083	11.672	10.129
Forsikringsydelse	-11.701	-11.291	-10.597	-12.169	-9.416
Investeringsafkast	20.197	-32.023	22.925	11.030	23.426
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-188	-181	-183	-179	-175
Forsikringsteknisk resultat	-203	-323	28	-29	-58
Årets samlede totale resultat, moderselskabets andel	117	-324	55	32	86
Årets samlede totale resultat, minoritetsaktionærers andel	-2.334	-2.956	3.026	651	3.249
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	225.103	207.624	238.119	220.347	211.727
Overskudskapital	3.365	3.341	4.032	4.086	4.256
Egenkapital, minoritetsaktionærers andel	16.877	14.828	18.503	15.999	16.735
Aktiver, i alt	290.541	279.083	324.902	312.460	313.106
5 års hovedtal for moderselskab					
Præmier	11.633	11.730	11.083	11.672	10.129
Forsikringsydelse	-11.701	-11.291	-10.597	-12.169	-9.416
Investeringsafkast	17.787	-29.535	19.724	10.305	20.102
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-188	-181	-183	-179	-175
Forsikringsteknisk resultat	-203	78	28	-29	-58
Årets samlede totale resultat, moderselskabets andel	57	-324	55	32	86
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	225.103	207.624	238.119	220.347	211.727
Overskudskapital	3.365	3.341	4.032	4.086	4.256
Egenkapital, moderselskabets andel	3.477	3.420	3.744	3.689	3.657
Aktiver, i alt	271.546	263.167	305.415	294.828	293.330
Der henvises til anvendt regnskabspraksis. Resultattallene indeholder beløb på Anden totalindkomst.					
5 års nøgletal for moderselskab					
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	8,4%	-17,5%	3,4%	5,1%	9,8%
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	8,4%	-7,3%	15,2%	4,8%	10,7%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,50	4,75	4,50	4,50	3,75
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af hensættelser	0,09%	0,08%	0,08%	0,09%	0,09%
Omkostninger i kr. pr. forsikret	406	391	387	384	388
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	1,6%	-9,0%	1,5%	0,9%	2,4%
Forrentning af overskudskapital	6,1%	-11,9%	3,8%	3,0%	3,5%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 90.

28 Risikostyring

Bestyrelsen har i politikker og retningslinjer fastlagt de overordnede rammer for virksomhedens risikostyring, herunder overordnede rammer for den samlede solvensdækning og for forskellige typer af risici. De overordnede rammer revideres som minimum én gang årligt.

Styring af risici sker via det interne kontrolsystem baseret på tre forsvarslinjer. Første forsvarslinje udgøres af forretningen, dvs. alle de ansatte i virksomheden og i Sampension Administrationsselskab A/S, som ikke er en del af anden eller tredje forsvarslinje. Det er første forsvarslinje, der ejer og styrer risici. Anden forsvarslinje overvåger og kontrollerer og udgøres af risikostyrings-, aktuar- og compliancefunktionen, mens tredje forsvarslinje udgøres af intern audit funktionen.

Virksomhedens risikostyring har fokus på at styre og overvåge risici, der eksponerer både virksomheden og forsikringstagerne for tab.

Risiciene for Sampension Liv kan overordnet inddeles i:

- Markedsrisici
- Forsikringsrisici
- Ikke-finansielle risici
- Tværgående risici

Markedsrisici

Markedsrisici er relateret til bevægelser på de finansielle markeder, som kan give finansielle tab ved værdiændringer i investeringsaktiverne og/eller i opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser. Markedsrisici udspringer af faktorer, der kan påvirke værdien af finansielle instrumenter og kontrakter f.eks. ændringer i renter, aktiekurser, værdien af alternative investeringer inkl. ejendomsinvesteringer, valutakurser og kreditspænd. Herudover omfatter markedsrisici:

- Volatilitetsrisici, dvs. risiko for tab som følge af ændringer i den implicite volatilitet, der bl.a. indgår i værdiansættelsen af finansielle aktiver med indbyggede optioner
- Koncentrationsrisici, dvs. risiko for tab på grund af koncentration af aktiver indenfor specifikke markedssegmenter eller eksponeringer
- Modpartsrisici, dvs. risiko for tab på grund af en modparts kontraktuelle misligholdelse
- Likviditetsrisici, dvs. risiko for at virksomheden ikke kan fremskaffe den nødvendige likviditet, og/eller at den med kort varsel skal fremskaffe likviditet og derfor kan blive tvunget til at afhænde investeringsaktiver til lavere salgspri- ser, end der ville kunne opnås under mere normale forhold
- Basisrisici, dvs. risiko for tab på modsatrettede positioner, hvor den ene har til formål af afdække den anden
- Inflationsrisici, dvs. risiko for tab som følge af ændringer i inflation

Markedsrisici er primært relevante for følgende områder:

- Investeringsaktiver allokert til kapitalgrundlaget i form af egenkapital og overskudskapital. Tab som følge af ugunstige udviklinger på de finansielle markeder vil derfor kunne forringe kapitalgrundlaget og virksomhedens solvensdækning. Da der løbende sker en udbetaling til forsikringstagerne af overskudskapitalen, vil tab som følge af markedsrisici også få betydning for de fremtidige udbetalingerne til forsikringstagerne.
- Investeringsaktiver og forsikringsmæssige hensættelser for pensionsordninger med garanti, dvs. ordninger, der er omfattet af en ydelsesgaranti, hvor der vil opstå et tab, hvis værdien af hensættelserne stiger mere (eller falder mindre) end værdien af de tilhørende investeringsaktiver. Værdien af hensættelserne afhænger af den anvendte diskonteringskurve (dvs. den risikofri rentekurve tillagt den volatilitetsjustering, der er fastlagt i Solvens II-reguleringen) og værdien vil fx stige, hvis diskonteringskurven falder. Værdien af investeringsaktiverne afhænger af udviklingen på de finansielle markeder og vil fx falde, hvis investeringsafkastet er negativt. Tab vil i første omgang blive dækket af den garanterede bestands tabsabsorberende bonuspotentialer. Det vil alt andet lige øge solvenskapitalkravet. Tab, der ikke kan dækkes af bonuspotentialerne, vil blive dækket af virksomhedens kapitalgrundlag. Uanset om tabet øger solvenskapitalkravet eller reducerer kapitalgrundlaget, vil det reducere virksomhedens solvensdækning. Virksomheden har stoppet for nytegning af ordninger med garanti, og den garanterede bestand er derfor i afløb.
- Investeringsaktiver og forsikringsmæssige hensættelser for virksomhedens gruppeforsikringer, hvor der vil opstå et tab, hvis værdien af hensættelserne stiger mere (eller falder mindre) end de tilhørende investeringsaktiver. I lighed med pensionsordninger med garanti vil værdien af hensættelser fx stige, hvis diskonteringskurven falder, mens værdien af investeringsaktiverne fx vil falde, hvis investeringsafkastet er negativt. Gruppeforsikringernes resultat indregnes i virksomhedens kapitalgrundlag, og tab som følge af markedsrisikoen vil derfor kunne forringe kapitalgrundlaget og dermed virksomhedens solvensdækning.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 28 fortsat

- Investeringsaktiver allokeret til pensionsordninger uden garanti, hvor markedsrisikoen ikke påhviler virksomheden, men derimod forsikringstagerne i form af risikoen for lavere fremtidige ydelser. De ugaranterede ordninger omfatter især produktet 3 i 1 Livspension, som er det primære produkt for nye forsikringstagere, ugaranteret genforsikring af arbejdsgiveres fremtidige pensionsforpligtelser for tjenestemandsansatte og gennemsnitsrenteproduktet med hensigtserklæringer. Selvom risikoen påhviler forsikringstagerne, har Sampension Liv fokus på at styre og overvåge risiciene, og særligt for produktet med hensigtserklæringer er der fokus på at tilrettelægge investeringerne, så risikoen for at skulle nedsætte de fremtidige policemæssige ydelser begrænses.

Virksomhedens markedsrisici styres primært via en overvågning af markedsrisiciene, som løbende giver mulighed for at tilpasse risikoeksponeringen på virksomhedens investeringer, herunder tilpasninger vha. finansielle instrumenter. Det foretages herudover en løbende opfølgning på de investeringsrammer og rammer for markedsrisici, som er fastlagt af bestyrelsen.

En betydelig del af virksomhedens aktiver er investeret i alternative investeringer, herunder fx kreditinvesteringer, ejendomsinvesteringer, private equity og investeringer i infrastruktur. Sammenlignet med fx børsnoterede aktier og obligationer er de kendetegnet ved at være mindre likvide og sværere at værdiansætte, da der – modsat børsnoterede værdipapirer – ikke findes daglige, noterede priser. Virksomhedens værdiansættelsesudvalg har ansvar for, at veldefinerede og passende værdiansættelsesmetoder bliver anvendt på bl.a. alternative investeringer, hvor daglige, noterede prisoplysninger ikke er til rådighed. Virksomheden vurderer som minimum månedligt, om værdiansættelsen af unoterede aktiver skal reguleres.

FORSIKRINGSRISICI

Virksomhedens gruppeforsikringer og gennemsnitsrenteprodukt med garanti eksponerer virksomheden mod forsikringsrisici. Det vedrører bl.a. katastroferisici, levetidsrisici, sygeforsikringsrisici, invaliditets- og sygdomsrisici, dødelighedsrisici og omkostningsrisici. Som eksempel vil en uforudset stigning i forsikringstagernes levetid betyde, at virksomheden skal udbetale ydelser i en længere periode end tidligere forventet, hvilket kan forringe virksomhedens resultat og solvensdækning. Tilsvarende vil en øget hyppighed eller varighed af fx invaliditetsskader, der giver ret til udbetaling fra forsikringerne, også kunne forringe resultatet og solvensdækningen.

For ordninger uden garanti, herunder produktet 3 i 1 Livspension, ugaranteret genforsikring af arbejdsgiveres fremtidige pensionsforpligtelser for tjenestemandsansatte og gennemsnitsrenteproduktet med hensigtserklæringer, vil risici vedr. fx levetider eller invaliditet blive båret af forsikringstagerne i form af lavere fremtidige ydelser.

Med baggrund i de rammer for forsikringsrisici, bestyrelsen har fastlagt, styres virksomhedens forsikringsrisici primært via løbende aktuariemæssige analyser af de forskellige risikoelementer med henblik på at sikre en korrekt opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser og eventuelt tilpasning af nytegningsgrundlaget.

Virksomheden har ikke indgået kontrakter om genforsikring af forsikringsrisiciene.

IKKE-FINANSIELLE RISICI

Ikke-finansielle risici dækker over:

- Operationelle risici, dvs. risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder. Operationel risiko omfatter fx risici relateret til rådgivning af forsikringstagere, juridiske risici og modelrisici. De operationelle risici omfatter også IT-risici, herunder risiko for tab som følge af fejl i forbindelse med vedligeholdelse og udvikling af de IT-systemer, virksomheden anvender, samt risici relateret til cyberkriminalitet.
- Strategiske risici, herunder risikoen for at få fastlagt uhensigtsmæssige strategier eller risici for tab som følge af forkert eller mangelfuld gennemførelse af den ønskede strategi.
- Regulatoriske- og compliance risici, dvs. risikoen for tab som følge manglende overholdelse af de love og regler, virksomheden skal efterleve samt risici relateret til mulige fremtidige ændringer af love og regler. De regler, virksomheden skal efterleve, omfatter fx Solvens II-reguleringen, contributionsbekendtgørelsen, regler der skal forhindre økonomisk kriminalitet (dvs. hvidvask, terrorfinansiering m.v.), regler om sanktioner mod andre lande m.v., regler der skal modvirke svindel og bestikkelse samt regler om databeskyttelse (herunder GDPR-reglerne).

De ikke-finansielle risici styres primært via virksomhedens interne kontrolsystem og med udgangspunkt i en række bestyrelsesgodkendte politikker om bl.a. operationel risiko, persondatabeskyttelse samt forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og terrorfinansiering. Der er herudover udarbejdet forretningsgange og arbejdsbeskrivelser, der bidrager til at reducere risikoen for fejl.

Operationelle hændelser registreres og rapporteres løbende til direktion og bestyrelse, bl.a. med henblik på at kunne implementere mitigerende foranstaltninger, så tilsvarende hændelser i videst muligt omfang undgås fremover.

Risici relateret til outsourcing betragtes også som en del af de ikke-finansielle risici. Bestyrelsen har fastsat politik og retningslinjer for outsourcing, herunder regler for outsourcing af kritiske eller vigtige operationelle funktioner og aktiviteter. Politikken og retningslinjerne skal sikre en betryggende håndtering af de risici, der er forbundet med outsourcing, herunder at indgåede outsourcingaftaler sikrer, at de outsourcete funktioner og aktiviteter bliver behandlet i overensstemmelse med bestyrelsens retningslinjer og gældende lovgivning.

Overvågningen af outsourcete aktiviteter reguleres i forretningsgange, som sikrer rapportering til relevante ledelsesmæssige fora og bestyrelsen om leverandørens opgavevaretagelse f.eks. med driftsrapporter, møder, stikprøvekontroller mv.

TVÆRGÅENDE RISICI

Tværgående risici dækker over omdømmerisici og ESG-risici, dvs. risici vedrørende miljømæssige og sociale forhold samt god selskabsledelse. De tværgående risici kan påvirke virksomheden bredt og kan derfor ikke kategoriseres som enten markedsrisici, forsikringsrisici eller ikke-finansielle risici.

Klimarisici betragtes som en del af ESG-risiciene og er også tværgående, da klimaforandringer fx både kan påvirke virksomhedens markedsrisici og forsikringsrisici.

RAPPORT OM SOLVENS OG FINANSIEL SITUATION

Selskabets risikostyring er uddybende beskrevet i Rapport om solvens og finansiell situation – den såkaldte SFCR. Rapporten er offentlig tilgængelig og kan findes på [Sampension.dk/Om Sampension/Finansiell information/Årsrapport](https://www.sampension.dk/Om-Sampension/Finansiell-information/Årsrapport).

Noter til regnskabet (fortsat)

Note							
29 Kapitalandele							
Mio. kr.	Ejerandel (%)		Resultat ifølge årsrapport		Egenkapital ifølge årsrapport		Indgår i årsrapport
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	
Tilknyttede virksomheder							
Administration							
Sampension Administrationselskab A/S, Gentofte	88,0	88,0	-4	-31	505	517	445
Ejendomsvirksomhed og energianlæg							
Sampension KP Danmark A/S, Gentofte	100,0	100,0	-389	-295	7.964	8.757	7.964
Frederiksholms Kanal 6 P/S, Gentofte	100,0	100,0	-30	-18	181	211	-
Ejendomsselskabet Vodroffsvej 26 Komplementar ApS, Gentofte	100,0	100,0	0	0	0	0	-
Ejendomsselskabet Vodroffsvej 26 P/S, Gentofte	100,0	100,0	-1	-1	29	30	-
K/S Søndre Ringvej 15, Roskilde	90,0	90,0	-24	-27	275	335	-
K/S Kristensen Partners V, Aalborg ¹⁾	95,0	95,0	13	29	150	345	-
K/S Kristensen Partners VII, Aalborg ¹⁾	57,0	57,0	12	30	322	258	-
Blåkløkken ApS, Køge	100,0	100,0	-22	0	223	242	-
PH Park 1+3 K/S, Aalborg	60,0	60,0	0	0	0	0	-
Lærkebolig ApS, Frederikssund	60,0	60,0	-11	23	117	128	-
Værkstedvej ApS, Valby	60,0	60,0	7	39	283	287	-
Sampension KP International A/S, Gentofte	100,0	100,0	-138	-259	677	974	692
Fallcorner BV, Holland ³⁾	90,0	90,0	-50	-27	149	198	-
KP CE s.a., Frankrig ³⁾	100,0	100,0	-19	-27	323	341	-
Egeskovvej 2 ApS, Vallensbæk	64,0	0,0	-4	0	12	0	8
HH-A ApS, Holbæk	65,0	65,0	12	0	146	0	95
Ndr. Ringgade 16A ApS, Slagelse	52,0	52,0	-5	-1	41	45	21
Sampension Bolig Odense A/S, Gentofte	100,0	0,0	25	0	101	0	101
Sampension Bolig Aalborg A/S, Gentofte	100,0	0,0	2	0	24	0	24
Sampension Bolig Aarhus A/S, Gentofte	100,0	0,0	14	0	158	0	158
Sampension Renewables P/S, Gladsaxe ¹⁾	100,0	100,0	6	28	521	577	521
Sampension Renewables GP ApS, Gladsaxe	100,0	100,0	0	0	0	0	0
Ulvemosen Wind Park ApS, Gladsaxe	100,0	100,0	-28	112	244	334	244
Agriculture Holding K/S, Gladsaxe	64,0	0,0	-1	0	28	0	18
Agriculture Holding Komplementar ApS, Gladsaxe	64,0	0,0	0	0	0	0	0
SAMEJI K/S, Hellerup	80,0	80,0	62	-16	852	688	681
Komplementarselskabet EJI DK ApS, Hellerup	100,0	100,0	0	0	0	0	0
Investeringsvirksomhed							
Sampension Forestry K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	290	364	2.137	2.497	2.137
Sampension Global Real Estate K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	-563	1.227	5.284	9.850	5.284
Sampension US Real Estate I, L.P., USA ^{1) 3)}	99,1	98,9	-99	-146	329	439	-
Sampension US Real Estate II, L.P., USA ^{1) 3)}	92,6	75,7	-539	-159	512	1.156	-
Mermaid Homes L.P., USA ^{1) 3)}	89,8	89,8	7	123	644	666	-
HUSREF Blocker REIT Inc., USA ³⁾	100,0	100,0	-16	0	1	18	-
Sampension American Timberland I, L.P., USA ³⁾	84,0	84,4	68	54	1.163	1.205	977
Sampension Timber LP, USA ³⁾	81,6	82,0	27	-3	647	529	528
Sampension Private Equity K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	-501	116	8.650	10.701	8.650
Sampension Structured Credit K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	145	-41	1.072	951	1.072
EIP IV Danske Holding Inc., USA ³⁾	82,2	82,2	13	-11	182	59	150
Komplementarselskabet Alternative Investments ApS, Gentofte	100,0	100,0	0	0	5	4	5
Udviklingselskabet af 29. november 2022 P/S, Gentofte ³⁾	80,0	80,0	0	0	9	3	8
Kapitalforeningen SAMPENSION INVEST, København V ³⁾ :							
GEM II	0,0	79,7	0	-830	0	24	0
Obligationer	100,0	100,0	8	-29	125	137	125
Danske aktier II	100,0	100,0	323	-421	3.821	3.863	3.821
Aktieindeks Enhanced (US)	75,5	75,5	4.189	-4.763	23.552	21.223	17.776
Aktieindeks	80,3	80,1	5.586	-5.997	30.412	27.162	24.410
GEM Enhanced	80,3	79,5	1.104	-1.448	7.529	6.038	6.047
Danske aktier I	59,1	59,7	287	-217	3.518	3.533	2.078
Kinesiske Aktier	80,4	82,8	-640	10	3.060	2.302	2.459
High Yield Obligationer	83,4	0,0	36	0	1.641	0	1.368
Tilknyttede virksomheder, i alt							
Indgår i posten Kapitalandele i tilknyttede virksomheder							21.380
Indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13							66.485

Se forklaringer til noter næste side.

Note 29 fortsat

Mio. kr.	Ejerandel (%)		Resultat ifølge årsrapport		Egenkapital ifølge årsrapport		Indgår i årsrapport
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	
Associerede virksomheder							
Refshaleøen Holding A/S, København ^{1) 3)}	39	39	-	-0,1	1883,0	2024,6	733
Interessentskabet af 23. december 1991, Aarhus	43	43	-24,2	-33,3	1110,2	1134,4	472
K/S Kristensen Partners I, Aalborg ³⁾	36	36	-1,0	-14,8	258,0	259,4	94
Kristensen Partners I ApS, Aalborg ³⁾	36	36	0,0	0,0	0,1	0,1	0
Britannia Invest A/S, København ³⁾	22	22	-543,0	-219,7	1106,2	1653,6	243
Komplementarselskabet Britannia Invest ApS, København ³⁾	22	22	-	0,0	-	0,0	0
DEAS Invest I Holding A/S, Frederiksberg ³⁾	33	33	-25,3	43,0	969,7	1035,2	323
Komplementarselskabet Industri Udvikling II ApS, København ³⁾	20	20	-	0,0	-	0,1	0
Panda Power Annex, USA ³⁾	0	40	-	-2,2	-	0,1	0
PMM Global III K/S, København ³⁾	20	20	-147,7	-106,9	540,4	609,5	119
OPP Vejle P/S, Frederiksberg	33	33	20,7	16,0	151,9	131,2	51
Komplementarselskabet OPP Vejle ApS, Frederiksberg	33	33	0,0	0,0	0,1	0,1	0
OPP Retten i Svendborg P/S, Frederiksberg	33	33	4,3	4,2	33,2	29,0	11
Komplementarselskabet OPP Retten i Svendborg ApS, Frederiksberg	33	33	0,0	0,0	0,1	0,1	0
OPP Slagelse Sygehus P/S, Frederiksberg	25	25	19,0	16,8	115,4	96,5	29
Komplementarselskabet Slagelse Sygehus ApS, Frederiksberg ³⁾	25	25	-	0,0	0,1	0,1	0
OPP HoldCo ApS, Frederiksberg ³⁾	50	50	2,6	2,9	26,0	23,4	13
2019.12.17 Holding P/S	48	48	-	225,8	-	578,6	296
2019.12.17 Komplementar ApS	48	48	-	0,0	-	0,1	0
P HoldCo af 6. december 2018 AB, Sverige ³⁾	23	23	-	-	1914,6	1601,9	449
Forenede Gruppeliv adm. selskab, A Aktier	20	20	-	2,3	0,0	8,4	2
Greystar UK Multifamily Unit Trust, England ³⁾	45	45	-18,1	-12,9	315,0	242,2	163
NRGI Renewables A/S, Aarhus ³⁾	39	39	-	97,7	-	564,2	568
Renewables Energy Partnership I K/S, Gladsaxe ³⁾	29	29	-	-	-	148,3	110
Renewables Energy Partnership I CIV K/S, Gladsaxe ³⁾	21	21	-	-	-	1,6	1
Associerede virksomheder, i alt							3.678
Indgår i posten Kapitalandele i associerede virksomheder							1.105
Indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13							2.573

1) Inklusive datterselskaber.

2) Tilknyttede virksomheder, som er 100 % ejede kommanditselskaber, offentliggør ikke selvstændige årsrapporter under henvisning til bestemmelserne i årsregnskabsloven.

3) Resultat er indarbejdet på baggrund af modtagne rapporteringer.

På selskabets hjemmeside sampension.dk/om-sampension/finansiel-information/aktiver findes en oversigt over Sampensions samlede aktieportefølje.

Påtegninger

Ledespåtegning	84
Intern revisions revisionspåtegning	85
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	86

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023 for Sampension Livsforsikring A/S.

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed og anden relevant lovgivning.

Koncernregnskabet og årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter for regnskabsåret 2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Hellerup, den 1. marts 2024

Direktionen

Hasse Jørgensen
Adm. direktør

Mads Smith Hansen
Chief Operating Officer

Bestyrelsen

Jens Ejner Christensen
(Formand)

Kim Simonsen
(Næstformand)

Anne Mette Barfod

Rita Bundgaard

Hans Christen Østerby

René Nielsen

Torben Henning Nielsen

Lene Roed

Michael Brautsch

John Helle (ME)

Morten Lundsgaard (ME)

Jakob Juul-Thorsen (ME)

Simon Hinrichsen (ME)

Søren Sperling (ME)

(ME): Medarbejdervalgt

Intern revisions revisionspåtegning

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Sampension Livsforsikring A/S giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet for koncern og moderselskab.

Vores konklusion er i overensstemmelse med vores revisionsprotokollat til revisions- & risikoudvalget samt bestyrelsen.

DEN UDFØRTE REVISION

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sampension Livsforsikring A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed og anden relevant lovgivning.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds og anden relevant lovgivnings krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Hellerup, den 1. marts 2024

Gert Stubkjær
Koncernrevisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sampension Livsforsikring A/S

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisions- & risikoudvalget samt bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Koncern- og årsregnskabet for Sampension Livsforsikring A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet ("regnskabet").

GRUNDLAG FOR KONKLUSION

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med disse krav og IESBA Code.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Sampension Livsforsikring A/S den 30. maj 2000 for regnskabsåret 2000. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 24 år til og med regnskabsåret 2023.

CENTRALE FORHOLD VED REVISIONEN

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2023. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centrale forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
<p>Måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter</p> <p>Koncernen har hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter for i alt 225.103 mio. kr. hvilket udgør 77 % af koncernens balance.</p> <p>Hensættelserne består primært af livsforsikringshensættelser til gennemsnitsrente og markedsrente.</p> <p>Opgørelsen er baseret på aktuarmæssige principper og involverer væsentlige regnskabsmæssige skøn, som er knyttet til de aktuarmæssige forudsætninger om den tidsmæssige placering og omfang af fremtidige betalinger til forsikringstagerne.</p> <p>Betydelige aktuarmæssige forudsætninger omfatter rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed samt omkostninger.</p> <p>Vi fokuserede på måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, fordi det regnskabsmæssige skøn i sin natur er komplekst og påvirket af subjektivitet og dermed forbundet med høj grad af skønsmæssig usikkerhed.</p> <p>Der henvises til koncern- og årsregnskabet omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter" i note 15 og "Hensættelser til markedsrenteprodukter" i note 16.</p>	<p>Vi udførte risikovurderingshandlinger med henblik på at opnå en forståelse af it-systemer, forretningsgange og relevante interne kontroller vedrørende opgørelse af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter. For kontrollerne vurderede vi, om de var designet og implementeret til effektivt at adressere risikoen for væsentlig fejlinformation. For udvalgte kontroller, som vi planlagde at basere os på, testede vi, om de var udført på konsistent basis.</p> <p>Vi anvendte vores egne aktuarer til at vurdere de af koncernen anvendte aktuarmæssige metoder og modeller samt anvendte forudsætninger og foretagne beregninger.</p> <p>Vi vurderede og udfordrede de anvendte metoder, modeller og betydelige forudsætninger i form af rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed samt omkostninger ud fra vores branchekendskab med henblik på at vurdere, om disse er i overensstemmelse med regulatoriske og regnskabsmæssige krav. Dette omfattede en vurdering af kontinuiteten i grundlaget for opgørelsen af hensættelser.</p> <p>Vi testede stikprøvevist beregningen af de opgjorte hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter.</p> <p>Vi vurderede om oplysningerne om hensættelserne var passende.</p>
<p>Måling af unoterede investeringsaktiver</p> <p>Unoterede investeringsaktiver omfatter investeringer i kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier, ejendomme og erhvervsobligationer m.m. og indgår i regnskabsposterne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeringsejendomme mm. • Kapitalandele • Obligationer • Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter <p>Unoterede investeringer måles til skønnet dagsværdi. Det regnskabsmæssige skøn over dagsværdi er baseret på værdiansættelsesmodeller, data og betydelige forudsætninger, der ikke er direkte observerbare for tredjemand. Ændringer i de betydelige forudsætninger, som indgår i det regnskabsmæssige skøn, kan have en væsentlig påvirkning på regnskabet.</p> <p>Vi fokuserede på måling af unoterede investeringer, fordi det regnskabsmæssige skøn i sin natur er komplekst og påvirket af subjektivitet og dermed forbundet med høj grad af skønsmæssig usikkerhed.</p> <p>Der henvises til koncern- og årsregnskabet omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi" i note 23.</p>	<p>Vi udførte risikovurderingshandlinger med henblik på at opnå en forståelse af it-systemer, forretningsgange og relevante interne kontroller for måling af unoterede investeringer.</p> <p>For kontrollerne vurderede vi, om de var designet og implementeret til effektivt at adressere risikoen for væsentlig fejlinformation. For udvalgte kontroller, som vi planlagde at basere os på, testede vi, om de var udført på konsistent basis.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte værdiansættelsesmodeller.</p> <p>Vi testede stikprøvevist sammenhængen mellem de anvendte forudsætninger, data og beregningen af dagsværdier.</p> <p>Vi testede stikprøvevist anvendte dagsværdier til relevant rapportering fra eksterne fund managers.</p> <p>Vi udfordrede de betydelige forudsætninger, som indgår i det regnskabsmæssige skøn, der ligger til grund for beregning af dagsværdier ud fra vores kendskab til porteføljen og markedsudviklingen.</p> <p>Vi vurderede om oplysningerne om de unoterede investeringer var passende.</p>

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed og anden relevant lovgivning.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed og oplysningskravene i anden relevant lovgivning. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

LEDELSENS ANSVAR FOR REGNSKABET

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

REVISORS ANSVAR FOR REVISIONEN AF REGNSKABET

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres.

Hellerup, 1. marts 2024
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Per Rolf Larssen
statsautoriseret revisor
mne24822

Nøgletalsdefinitioner

Finanstilsynets nøgletal

Nøgletal er beregnet i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser

Afkastprocent =
$$\frac{\text{Investeringsafkast vedr. gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter} \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

Nøgletallet er beregnet pengevægtet. Afkastmål kan opdeles i to typer, det pengevægtede og det tidsvægtede afkast:

Det pengevægtede afkast viser den faktiske forrentning - eller relative værditilvækst - som porteføljen har opnået i perioden, inklusive forrentning af periodens netto-indbetalinger. Det pengevægtede afkast viser således den faktiske forrentning over perioden.

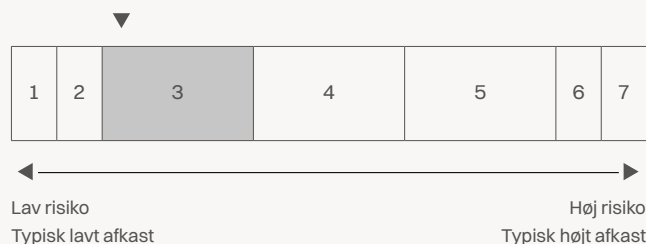
Det tidsvægtede afkast viser den forrentning, der ville være opnået, hvis der ikke havde været betalinger til eller fra porteføljen i perioden. Det tidsvægtede afkast er et udtryk for "performance", som er anvendeligt til sammenligning med et benchmark eller med andre investorer afkast inden for samme aktivkategori.

Risiko på afkast vedr. markedsrenteprodukter = Opgøres som standardafvigelsen (SD) på det månedlige afkast relateret til markedsrenteprodukter over de seneste 36 måneder ved anvendelse af følgende skala 1-7:

Risikoklasse	Pct. SD $\geq$	SD<
1,00	0,00	0,50
2,00	0,50	2,00
3,25	2,00	3,00
3,50	3,00	4,00
3,75	4,00	5,00
4,25	5,00	6,70
4,50	6,70	8,34
4,75	8,34	10,00
5,25	10,00	11,67
5,50	11,67	13,33
5,75	13,33	15,00
6,00	15,00	25,00
7,00	25,00	

Bemærk, at standardafvigelsen måles i gennemsnit på tværs af risikoprofiler og årgangspuljer. Standardafvigelsen konverteres til en risikokategori ved anvendelse af følgende skala:

Afkast-/risikoprofil

Omkostningsprocent af hensættelser =
$$\frac{\text{Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger} \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

Omkostninger i kr. pr. forsikret =
$$\frac{\text{Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger}}{\text{Gennemsnitlige antal forsikrede vedr. direkte forsikring} + \text{gennemsnitlige antal forsikrede med gruppelevskontrakter} \times 0,1}$$

Egenkapitalforrentning efter skat =
$$\frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig egenkapital}}$$

Forrentning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital =
$$\frac{\text{Overskudskapitalens afkast før skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig overskudskapital}}$$

Solvensdækning =
$$\frac{\text{Kapitalgrundlag ved udgangen af året} \times 100}{\text{Solvenskapitalkrav}}$$

Supplerende nøgletal

Afkastprocent for de enkelte rentegrupper beregnes i overensstemmelse med formlen vist ovenfor.

Bonusgrad i procent =
$$\frac{\text{Rentegruppens individuelle og kollektive bonuspotentialer ved udgangen af året} \times 100}{\text{De samlede depoter for rentegruppen ved udgangen af året}}$$

Forrentning af kundernes midler efter omkostninger før skat pr. produkttype =
$$\frac{(\text{Vægtet gennemsnitlige hensættelser} + \text{vægtet gennemsnitlig overskudskapital} + \text{pensionsafkastskat}) \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året} + \text{med tillæg af overskudskapital primo året} + \text{gennemsnitligt vægtet cashflow}}$$

Nøgletallet viser kundernes samlede afkast minus omkostninger og risikoforrentning.

